

كىرىش سۆز

جەمئىيەتنىڭ ئۇچقاندەك تەرەققىي قىلىشىغا ئەگد -
 شىپ كىشىلەرنىڭ چايلىققا بولغان ئېھتىياجى كۈنسىرى
 ئېشىپ بېرىۋاتىدۇ.
 لېكىن، چايلىق ئۇستىدە ئىزدىنىش ناھايىتى كەم -
 چىل بولۇۋاتىدۇ. شۇ مۇناسىۋەت بىلەن ئۇيغۇر تېبابەت -
 چىلىككە ئائىت نۇرغۇن ماٗپرىيالالاردىن پايدىلىنىش،
 پىشقەدەم تېۋىپ، ئوقۇتقۇچى - ئۇستازلاردىن مەسىلەت
 سوراش، ئىزدىنىش ئارقىلىق ئۇشبو كىتابنى تۈزۈپ
 چىقىتۇق.

بۇ كىتابچە كەڭ تېببىي خادىملارنىڭ، ئوقۇرمەنلەر -
 نىڭ چايلىق توغرىسىدىكى چۈشەنچىسىنى چوڭقۇرلاش -
 تۇرۇپ، سالامەتلەكىنى ئاسراشتا مۇھىم بىر قولانما
 بولۇپ قالغۇسى.

بۇ كىتابچە ئۇچ قىسىمغا بولۇنگەن بولۇپ، بىرىنچى
 قىسىمغا ئاساسەن ساقلىقنى ساقلىغۇچى چايلار، يەنى
 كۆپلەگەن كىشىلەرنىڭ ئىچىشىگە ماس كېلىدىغان،
 خۇشبۇيى، ئەزارنى ئاسرىغۇچى چايلىقلارغا ئائىت
 مەزمۇنلار كىرگۈزۈلدى. ئىككىنچى قىسىمغا ھەرقايىسى
 رەئىس ئەزارلارنى قۇۋۇتلىگۈچى چايلىقلار؛ ئۇچىنچى

ئۇيغۇر شىپا بەخت چايلىقلارغا ئائىت مەزمۇنلار
قىسىمغا داۋالىق چايلىقلارغا ئائىت مەزمۇنلار
كىرگۈزۈلدى.

بۇ كىتابنىڭ مەزمۇنى مول، چۈشىنىشلىك بولۇپ،
كەڭ ئوقۇرمەنلەرنىڭ پايدىلىنىشىغا باپ كېلىدۇ.
بىز ئۇشبو كىتابنى ئەلدىن ئېلىپ ئەلگە قايتۇرۇشـ.
تىن ئىبارەت بىر نۇقتىنەزەرنى تۇتقۇ قىلىپ تۇرۇپ توـ.
زۇپ چىقتۇق. ۋاقىتنىڭ قىسىقلقى، سەۋىيەيىمىز نىڭ
چەكلىكلىكى تۈپەيلىدىن، كىتابتا بەزى خاتالىقلار ۋە
نۇقسانلارنىڭ بولۇشى تەبئىي. كەڭ ئوقۇرمەنلەرنىڭ ۋە
مۇناسىۋەتلىك كەسپىداشلارنىڭ قىممەتلىك تەتقىدىي
پىكىر بېرىشىنى ئۈمىد قىلىمىز.

مۇندەر بىجە

1	ئۆپكە سلىغا شىپا چايلىقلار
4	نەپەسىنى راۋانلاشتۇرۇش چىبى
6	زىققە كېسىلىگە شىپا چايلىقلار
8	يۈرەك مەنبەلىك زىققىگە شىپا چايلىقلار
9	يەللىك زىققىگە شىپا چايلىقلار
11	دەم سقىلىشنى ياخشىلىخۇچى چايلىقلار
13	ئۆپكە ھاۋالىق ئىششىقىغا شىپا چايلىقلار
16	دىيافراڭما ياللۇغىغا شىپا چايلىقلار
19	يۈرەك قان توھۇر كېسەللىكلىرىگە شىپا چايلىقلار
21	يۈرەك مىزاجىنىڭ ئىسىقتىن بۇزۇلۇشىغا شىپا چايلىقلار
23	يۈرەك مىزاجىنىڭ قۇرۇقلۇقتىن بۇزۇلۇشىغا شىپا چايلىقلار
25	يۈرەك تىترەشكە شىپا چايلىقلار
27	يۈرەك سانجىقىغا شىپا چاي دورىلىرى
27	قان خىلىتىدىن بولغان يۈرەك سانجىقىغا شىپا چايلىقلار

ئۇيغۇر شىپا بەخت چايدىرى	2
سەپرا خىلىتىدىن بولغان يۈرەك سانجقىغا شىپا	
چايلىقلار 29	
بەلغەم خىلىتىدىن بولغان يۈرەك سانجقىغا شىپا	
چايلىقلار 30	
سەۋدادىن بولغان يۈرەك سانجقىغا شىپا چايلىقلار ... 31	
يۈرەك مۇسكۇل تىقىلمىسىغا شىپا چايلىقلار 33	
سەپرادىن بولغان يۈرەك مۇسكۇل تىقىلمىسى (قوقاڭ)غا	
شىپا چايلىقلار 34	
بەلغەمدىن بولغان يۈرەك مۇسكۇل تىقىلمىسىغا شىپا	
چايلىقلار 35	
سەۋدادىن بولغان يۈرەك مۇسكۇل تىقىلمىسىغا شىپا	
چايلىقلار 36	
يۈرەك قوزغىلىشقا شىپا چايلىقلار 38	
قان خىلىتىدىن بولغان خەفەقانغا شىپا چايلىقلار ... 38	
سەپرادىن بولغان خەفەقانغا شىپا چايلىقلار 39	
بەلغەم خىلىتىدىن بولغان خەفەقانغا شىپا چايلىقلار ... 41	
يۈرەك زەئىپلىكىگە شىپا چايلىقلار 44	
سوغۇقتىن بولغان يۈرەك زەئىپلىشىشكە شىپا	
چايلىقلار 44	
ڈەزا خاراكتېرىلىك يۈرەك زەئىپلىشىشكە شىپا	
چايلىقلار 46	
يۇقىرى قان بېسىمغا شىپا چايلىقلار 47	
قان خىلىتىدىن بولغان يۇقىرى قان بېسىم 47	
سەپرا خىلىتىدىن بولغان يۇقىرى قان بېسىم 48	
بەلغەم خىلىتىدىن بولغان يۇقىرى قان بېسىم 48	

ئۇيغۇر شىپا بەختىن چايدىسى

سەۋدا خىلىتىدىن بولغان يۇقىرى قان بېسىم	48
تۆۋەن قان بېسىمغا شىپا چايلىقلار	60
ھەزم ئەزا كېسەللىكلىرىگە شىپا چايلىقلار	62
ئاشقازان ئاجىزلىقىغا شىپا چايلىقلار	62
قان خىلىتىدىن بولغان ئاشقازان ئاجىزلىققا شىپا چايلىقلار	62
سەپرا خىلىتىدىن بولغان ئاشقازان ئاجىزلىقىغا شىپا چايلىقلار	63
بەلغەم، سەۋدادىن بولغان ئاشقازان ئاجىزلىقىغا شىپا چايلىقلار	64
قىزلىئۆڭگەچ كېسەللىكلىرىگە شىپا چايلىقلار	68
ئاشقازان ياللۇغىغا شىپا چايلىقلار	70
قان خىلىتىدىن بولغان ئاشقازان ياللۇغىغا شىپا چايلىقلار	70
سەپرادىن بولغان ئاشقازان ياللۇغىغا شىپا چايلىقلار ...	71
بەلغەم خىلىتىدىن بولغان ئاشقازان ياللۇغىغا شىپا چايلىقلار	73
يەلدىن بولغان ئاشقازان ياللۇغىغا شىپا چايلىقلار	74
ئاشقازان تۆۋەنلەشكە شىپا چايلىقلار	76
ئون ئىككى بارماق ئۈچەي يارىسىغا شىپا چايلىقلار	79
قەۋزىيەتكە شىپا چايلىقلار	81
ئاددىي چايلىقلار	84
ئىج سۈرۈشكە شىپا چايلىقلار	85
تولغاقدا شىپا چايلىقلار	88

ئۇيغۇر شىپا بەخت چايلىقلار

بۇۋا سىرغا شىپا چايلىقلار	92
قان خىلىتىدىن بولغان بۇۋا سىر	92
سەپرا خىلىتىدىن بولغان بۇۋا سىر	94
سەۋدا خىلىتىدىن بولغان بۇۋا سىر	95
يەلدىن بولغان بۇۋا سىر	96
ھەر خىلىتىدىن بولغان ئۈچھەي توسوْلۇشقا شىپا چايلىقلار	97
قان خىلىتىدىن بولغان ئۈچھەي توسوْلۇشقا شىپا چايلىقلار	97
سەپرا خىلىتىدىن بولغان ئۈچھەي توسوْلۇشقا شىپا چايلىقلار	98
بەلغەم خىلىتىدىن بولغان ئۈچھەي توسوْلۇشقا شىپا چايلىقلار	100
سەۋدا خىلىتىدىن بولغان ئۈچھەي توسوْلۇشقا شىپا چايلىقلار	101
يەلدىن بولغان ئۈچھەي توسوْلۇشقا شىپا چايلىقلار	103
سوقۇر ئۈچھېگە شىپا چايلىقلار	104
جىڭەر كېسەللىككە شىپا چايلىقلار	105
جىڭەر ئاجىزلىققا شىپا چايلىقلار	107
قان خىلىتىدىن بولغان جىڭەر ئاجىزلىقىغا شىپا چايلىقلار	107
سەپرا خىلىتىدىن بولغان جىڭەر ئاجىزلىقىغا شىپا چايلىقلار	109
بەلغەم خىلىتىدىن بولغان جىڭەر ئاجىزلىقىغا شىپا چايلىقلار	112

❀ ئۇيغۇر شىپا بەھىش چاپلىسى ❀

سەۋدا خىلىتىدىن بولغان جىگەر ئاجىزلىقىغا شىپا	
چاپلىقلار	113 .....
جىگەر ياللۇغى	116 .....
قان خىلىتىدىن بولغان جىگەر ياللۇغىغا شىپا	
چاپلىقلار	116 .....
سەپرا خىلىتىدىن بولغان جىگەر ياللۇغىغا شىپا	
چاپلىقلار	117 .....
سەۋدا خىلىتىدىن بولغان جىگەر ياللۇغىغا شىپا	
چاپلىقلار	119 .....
بەلغم خىلىتىدىن بولغان جىگەر ياللۇغىغا شىپا	
چاپلىقلار	121 .....
جىگەر قان تومۇرلىرىنىڭ توسمۇلۇشىغا شىپا	
چاپلىقلار	123 .....
قان خىلىتىدىن بولغان جىگەر قان تومۇرلىرىنىڭ	
توسمۇلۇشىغا شىپا چاپلىقلار	123 .....
سەپرا خىلىتىدىن بولغان جىگەر قان تومۇرلىرىنىڭ	
توسمۇلۇشىغا شىپا چاپلىقلار	124 .....
بەلغم خىلىتىدىن بولغان جىگەر قان تومۇرلىرىنىڭ	
توسمۇلۇشىغا شىپا چاپلىقلار	125 .....
سەۋدا خىلىتىدىن بولغان جىگەر قان تومۇرلىرىنىڭ	
توسمۇلۇشىغا شىپا چاپلىقلار	127 .....
قويۇق يەلدىن بولغان جىگەر قان تومۇرلىرىنىڭ	
توسمۇلۇشىغا شىپا چاپلىقلار	128 .....
جىگەر مىزاجىنىڭ بۇزۇلۇشىدىن كېلىمپ چىققان	

ئۇيغۇر شىپا بەخىش چاپلىرى

بەدەندىكى سۇلۇق ئىشىشىققا شىپا چايلىقلار	130
قورساققا سۇ يىغىلىشقا شىپا چايلىقلار	131
جىڭەر قېتىشقا شىپا چايلىقلار	133
تال كېسەللىكلەرنگە شىپا چايلىقلار	135
ئۆت كېسەللىكلەرنگە شىپا چايلىقلار	137
ئۆت ياللۇغىغا شىپا چايلىقلار	137
ئۆتتىكى تاشقا شىپا چايلىقلار	138
بۆرەك كېسەللىكلەرنگە شىپا چايلىقلار	141
بۆرەك ياللۇغىغا شىپا چايلىقلار	141
سەپرا خىلىتىدىن بولغان بۆرەك ياللۇغىغا شىپا چايلىقلار	142
بەلغەم خىلىتىدىن بولغان بۆرەك ياللۇغىغا شىپا چايلىقلار	143
بۆرەك يارسىغا شىپا چايلىقلار	145
سەۋدا خىلىتىدىن بولغان بۆرەك ياللۇغىغا شىپا چايلىقلار	146
يەلدىن بولغان بۆرەك ياللۇغىغا شىپا چايلىقلار	148
بۆرەكتىكى تاشنى پارچىلىغۇچى شىپالىق چايلىقلار	151
بۆرەك مەنبەلىك سۇلۇق ئىشىشىققا شىپا چايلىقلار	154
سوزىنەك ۋە سۈيدۈك يولى ياللۇغىغا شىپا چايلىقلار	156
بۆرەك، جىنسىي ئاجىزلىققا پايدىلىق چايلىقلار	161
ھەرىكەت ئەزىزلىرى كېسەللىكلەر دەنگە شىپا چايلىقلار	167

ئۇغۇر شىپا بەفسن چايدىرى

تۇتقاقلق كېسەللىكلىرىگە شىپا چايلىقلار	174
قېتىپ قېلىش كېسەللىكىگە شىپا چايلىقلار	176
تىترىمە كېسەلگە شىپا چايلىقلار	178
مالخولىيا كېسەللىكلىرىگە شىپا چايلىقلار	180
پالەچ كېسەللىكىگە شىپا چايلىقلار	182
تېرە كېسەللىكلىرىگە شىپا چايلىقلار	185
ئاقكېسەلگە شىپا چايلىقلار	185
قىچىشقاق كېسىلىگە شىپا چايلىقلار	191
هاشاراتلارنىڭ زەھىرىگە شىپا چايلىقلار	195
قاش، كىرپىك ۋە چاج چۈشكەنگە شىپا چايلىقلار	197
دىيابېت كېسىلىگە شىپا چايلىقلار	198
ئىسىققىن بولغان دىيابېت كېسىلىگە شىپا چايلىقلار	198
سوغۇقتىن بولغان دىيابېت كېسەللىكىگە شىپا چايلىقلار	202
ئاياللار كېسەللىكلىرىگە شىپا چايلىقلار	208
ھەيزنى راۋانلاشتۇرغۇچى چايلىقلار	208
داس بوشلۇقىغا شىپا چايلىقلار	211
تۇغ-ۇتلۇق ئاياللارنىڭ سوتىنى كۆپەيتىدىغان چايلىقلار	215
بەش ئەزى كېسەللىكلىرىگە شىپا چايلىقلار	218
قۇلاق كېسەللىكلىرىگە شىپا چايلىقلار	220
بۇرۇن قاناش ۋە بۇرۇن ياللۇغىغا شىپا چايلىقلار	221
گالدىكى يەللەك كېسەللىكلىرىگە شىپا چايلىقلار	223

ە ئۇيغۇر شىپا بەخشن چايدىرى

بالىلار كېسەللىكلىرىگە شىپا چايلىقلار	227
قىزىلغا شىپا چايلىقلار	227
تولغاقدا شىپا چايلىقلار	229
سېرىقلق كېسىلىگە شىپالق چايلىقلار	231
بالىلاردىكى تارتىشىپ قېلىشقا شىپا چايلىقلار	233
بالىلاردىكى كۆكىيۇتلەگە شىپا چايلىقلار	235
كۆكىيۇتلەل ۋە ئادەتتىكى يوتىھل	235
ئېغىز بوشلۇقى كېسەللىكلىرىگە شىپا چايلىقلار ...	238
بالىلاردىكى ئىج سۈرۈش ۋە قۇسۇشقا شىپا چايلىقلار	240
چىقىق ۋە سوڭى چىقىپ قېلىشقا شىپا چايلىقلار ...	243
سيىپ يېتىش كېسەللىكىگە شىپا چايلىقلار	245
ھېق تۇوشقا شىپا چايلىقلار	246
قىزىتمىلىق كېسەللىكلەرگە شىپالق چايلىقلار	247
قان خىلىتىدىن بولغان قىزىتمىغا شىپا چايلىقلار ...	247
سەپرا خىلىتىدىن بولغان قىزىتمىغا شىپا چايلىقلار	248
بەلغەم خىلىتىدىن بولغان قىزىتمىغا شىپا چايلىقلار	249
سەۋدا خىلىتىدىن بولغان قىزىتمىغا شىپا چايلىقلار	249
ماددىسىز ئىسىقتىن بولغان قىزىتمىغا شىپا چايلىقلار	250
يەل تارقىتىش خۇسۇسىتىگە ئىگە چايلىقلار	252

ئۆپكە سلىغا شىپا چايلىقلار

ھەر خىل سەۋەبىلەر تۈپەيلىدىن، ئادەم بەدىنىنىڭ
تەبىئەت كۈچى ئاجزىلاپ، مۇھىتىكى سىل جاراسىمى
بىلەن بىرىكىپ، ئۆپكىدە كېسەللىك ئۇچىقى
شەكىللەندۈرۈپ، كىلىنىكىدا يۆتىلىش، قان تۈكۈرۈش،
قىزىرىش، ئۇيقودا تەرلەش، ئورۇقلاش، ماغدۇرسىزلىنىش،
ئىشتىهاسى تۆۋەنلەش ئالامەتلەر بىلەن
ئىپادىلىنىدىغان كېسەللىكتىن ئىبارەت.

چايلىق:

ئەنجىبار 30 گىرام، ئانار پوستى، سەرپىستان 20
گىرامدىن، ئانارگۈلى 15 گىرام.

تەبىيارلاش: چالا سوقۇپ، دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: جاراھەت پىشۇرىدۇ، نەپەسىنى
راۋانلاشتۇرىدۇ، ئۆپكە سلىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

ئاق لەيلى ئورۇقى 10 گىرام، بىخسۇس، سەرپىستان،
خەشخاش پوستى ھەربىزىدىن 15 گىرامدىن، ئەرەب

ئۇيغۇر شىا بەخش چايلىق

ئېلىمى بەش گىرام.

تەبىيارلاش: چالا سوقۇپ، دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: ئۆپكە ۋە كانايىنى قۇۋۇھتلەيدۇ، يۆتەل پەسەيتىدۇ، ياللۇغ قايتۇرىدۇ، كۆكەرنى بوشتىدۇ، كاناي ياللۇغى، ئۆپكە سىلىغا پايدا قىلىدۇ.

چايلىق:

سەرپىستان، تەرخەمەك ئۇرۇقى، ئەنجىبار، ئاق لمىلى ئۇرۇقى ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، چىلان بەش دانە، بىخسۇس 15 گىرام.

تەبىيارلاش: چالا سوقۇپ، دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: ئۆپكە، كانايىنى قۇۋۇھتلەش، جاراھەت پىشۇرۇش، ياللۇغ قايتۇرۇش، كاناي ياللۇغى، ئۆپكە سىلى قاتارلىق نەپەس يوللىرى كېسەللىكلىرىگە پايدىلىق.

چايلىق:

بىنەپشە ۋە زۇپادىن 10 گىرامدىن ئېلىپ، دەملەپ ئىچىلىدۇ.

سەرپىستان بىلەن پىرسىياۋشاندىن 10 گىرامدىن ئېلىپ، دەملەپ ئىچىلىدۇ.

گاۋىزبىان بىلەن كۆكناپ پوستىدىن 10 گىرامدىن، بىخسۇستىن مۇۋاپىق مىقداردا ئېلىپ دەملەپ

ئۇيغۇر شىپا بەخىش چايلىرى ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: يۇتەل پەسەيتىش، نەپەس راۋانلاشتۇرۇش
تەسىرى بار.

چايلىق:

قىزىلگۈل، بادىھەنجىبۇيا، ئۈستىقۇددۇس،
پىرسىياۋاشان، گاۋازىبان، ئاق سەندەل، بىنەپىشە،
لاچىندانە، ئىتتۈزۈمى، شاھتەررە، نېلۇپەر، زۇپا
قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن .

تەبىyarلاش: چالا يىرىك سوقۇپ، چايلىق ئورنىدا
دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: ئۆپكە سلى بىلەن سوزۇلما كاناي
ياللۇغىغا شىپا قىلىدۇ، قىزىتمىنى قايتۇردى،
ئۇسسوز لۇقنى قايتۇردى.

چايلىق:

بېھى 16 گىرام، چاۋا قولماق 32 گىرام، بىخسۇس
ئالتكە گىرام.

تەبىyarلاش: بېھىدىن باشقۇ دورىلارنى چالا سوقۇپ،
بېھىنى قوشۇپ، قاينىتىپ چايلىق ئورنىدا ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: ئۆپكە سلى ۋە كاناي ياللۇغىغا مەنپەئەت
قىلىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەخىش چايلىقى

نەپەسىنى راۋانلاشتۇرۇش چېبى

چايلىق:

زۇپا 25 گىرام، چىلان، ئەنجۇر قېقى، پىرسىياۋشان، بىخسۇس، خەشخاش ئۇرۇقى، بىنەپىشە، بەدىيان، خەشخاش پۇستى، نېلۇپەر، قىزىلگۈل، سەرپىستان، شۇمشا قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 15 گىرامدىن، بادام مېغىزى 50 گىرام.

تەبىيارلاش: دورىلارنى قائىدە بويىچە چالا سوقۇپ، چايلىق دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: يۆتەل پەسەيتىش، نەپەس يوللىرىنى كېڭىدىتىش، بەلغەم بوشىتىش رولى بار. ئۇندىن باشقان زىققە كېسىلىگە مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

قىزىلگۈل، بادرەنجىبۇيا، لاچىندانە، بىنەپىشە، گاۋىزبىان، ئاق سەندەل، ئۈستىقۇددۇس، ئىتتۈزۈمى، شاھىتىررە، نېلۇپەر، زۇپا، پىرسىياۋشان قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەبىيارلاش: چالا يىرىك سوقۇپ، دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: ئۆپكە سىلى، سوزۇلما كاناي ياللۇغىغا شىپا بولىدۇ. سىل قىزىتىمىسىنى قايتۇرىدۇ.

چايلق:

خەشخاش 20 گىرام، تاباشر تۆت گىرام، تۇخۇمى خىرپە، تۇخۇمى ئەنجىبار، بېھى ئۇرۇقى، ھەبۈلئاس قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەييارلاش: بارلىق دورىلارنى قايىنتىپ، لوئابىنى ئېلىپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: قىزىتىما قايتۇرۇش، ئۆتكۈر كۆكىرەك پەرەدە ياللۇغى، ئۆپكە سىلىغا ياخشى مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەخشن چايدىلار

زىققە كېسىلىگە شىپا چايلىقلار

چايدىق:

چۈچۈكبۇيا 10 گىرام، ئاق لەيلى ئۇرۇقى ئۈچ
گىرام، قىرقىلغان پىلە تۆت گىرام، گاۋازبىان ئۈچ
گىرام، زىغىر ئۈچ گىرام، پوستىدىن ئايىرلىغان بادام
مېغىزى تۆت گىرام.

تەييارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، دەملەپ
ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سەۋدادىن بولغان زىققىگە مەنپەئەت
قىلىدۇ.

چايدىق:

ئارپىبەدىيان 15 گىرام، زۇپا، چىلان، كەرەپىشە
ئۇرۇقى، ئەنجۇر قېقى، سەرپىستان، چۈچۈكبۇيا،
چاققاڭئوت ئۇرۇقى قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10
گىرامدىن.

تەييارلاش: چىلاندىن باشقۇا دورىلارنى چالا سوقۇپ،
دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: بەلغەمىدىن بولغان زىققە كېسىلىگە شىپا
بولىدۇ، كانايىدىكى يەللەرنى يوقىتىپ، ئىسپازمىنى
بوشتىدۇ.

چايلىق:

بىنەپشە، نېلۇپەر، ئاق لەيلى ئۇرۇقى، چىلغوزا،
كۆكناار پوستى، سەرپىستان، ئاقلانغان بىخسۇس
قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، چىلغوزا 20
گىرام.

تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ دەملەپ، كۈنده
ئۈچ قېتىم ئىچىپ بەرسە بولىدۇ.
تەسىرى: سەپزادىن بولغان زىققە كېسىلىگە
پايدىلىق.

چايلىق:

چۆپچىن 10 گىرام، چاكاندا ئالته ئۆلۈش، كەندىر
ئۇرۇقى بەش گىرام.

تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، ئىككىگە بۆلۈپ
دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: قاندىن بولغان زىققە كېسىلىگە شىپا
بولىدۇ.

چايلىق:

كۆكناار ئۇرۇقى 20 گىرام، زۇپا 15 گىرام،
پىرسىياۋشان 15 گىرام، چىلان 20 دانە، چۈچۈكبۈيا 15
گىرام.

تەبىيارلاش: چىلاندىن باشقا دورىلارنى چالا سوقۇپ،

ئۇيغۇر شىپا بەخش چايلىق

دەملەپ چاي ئورنىدا ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سەۋدادىن بولغان زىققىگە مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

گاۋىزبىان، زۇپا، سەرپىستان، پىرسىياۋاشان،
بىنەپشە قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەبىيارلاش: سەرپىستاننى سوقۇپ، باشقا دورىلارغا
قوشۇپ كاشكاب قىلىپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: زىققە كېسىلىگە مەنپەئەت قىلىدۇ.

يۈرەك مەنبەلىك زىققىگە شىپا چايلىقلار

چايلىق:

سەرپىستان 10 گىرام، ھەمىشىباھار ئۇرۇقى ئۈچ
گىرام، گاۋىزبىان بەش گىرام، ئاق لەيلى ئۇرۇقى ئۈچ
گىرام، چۈچۈكبۇيا بەش گىرام، گۈلى گاۋىزبىان بەش
گىرام.

تەبىيارلاش: سەرپىستان، بىخسۇس قاتارلىقلارنى چالا
سوقۇپ، باشقا دورىلارنى قوشۇپ قاينىتىپ، چايلىق
ئورنىدا ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: يۈرەك قان تومۇر كېسىللەكلىرى
سەۋەبىدىن كېلىپ چىققان زىققىگە (نەپەس قىستاشقا)
مەنپەئەت قىلىدۇ.

يەللىك زىققىگە شىپا چايلىقلار

چايلىق:

بەدیان 20 گىرام، پىرسىياۋاشان 15 گىرام، زۇپا، دارچىن، زىرە، سەرپىستان قەلمەپۇر، قىزىلگۈل قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، قارىمۇچ بەش گىرام، سۇمبىۇل 15 گىرام.

تەييارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، 10 ~ 20 كۆزلىۋاك ئەلگەكتىن ئۆتكۈزۈپ تەييارلىنىدۇ. مۇۋاپىق دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: قويۇق يەلننىڭ كاناىغا تەسىر قىلىشىدىن كېلىپ چىققان زىققىگە مەنپەئەت قىلىدۇ. ھەزم ئەزالىرىنىڭ خىزمىتىنى ياخشىلайдۇ.

چايلىق:

بادام مېغىزى بىلەن شال ھەربىرىدىن 50 گىرامدىن، قىزىلگۈل 45 گىرام، ئاقمۇچ 10 گىرام، چۈچۈكبۇيا 60 گىرام، گۈلبىنەپشە 45 گىرام، قاراھېلى 45 گىرام، كۆكناڭ شاكىلى 10 گىرام، چىلغۇزا 15 گىرام، ئادراسمان تېنى 20 گىرام، كېۋەز چېچىكى 40 گىرام، ئوغرىتىكەن، رۇمىبەدیان ھەر بىرىدىن 12 گىرامدىن.

تەييارلاش: چالا سوقۇپ، دەملەپ ئىچىلىدۇ، بىر

ئۇيغۇر شىبا بەھىش چايدىرى
كۈندە ئۈچ ۋاخ، ھەر قېتىمدا 100 مىللەتىردىن
ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: ئىسىق - سوغۇقتىن بولغان پەسىل
خاراكتېرىلىك زىققىنى ياخشىلاپ، بەلغەمنى چىقىرىپ
يۇتەل پەسەيتىش، سانجىقنى بوشىتىش، نەپەس
راۋانلاشتۇرۇش خۇسۇسىتىگە ئىنگە.

چايدىق:

زۇپا ئالىتە گىرام، بادرەنجىبۇيا ئالىتە گىرام، ئەنجۇر
قېلى 30 گىرام، گاۋىزبان 10 گىرام، بەدىيان 10 گىرام،
پىرسىياۋشان ئالىتە گىرام، ئىكلىلىملىك ئالىتە گىرام،
نېلۇپەر 10 گىرام، لاچىندانە 10 گىرام، چۈچۈكبۇيا 12
گىرام، بالەنگو 12 گىرام، ئاق لمىلى ئۇرۇقى 15 گىرام.
تەييارلاش: چالا سوقۇپ، بەش بۆلەككە بۆلۈپ،
ھەربىر بۆلۈكىنى بىر چىنە قايىناق سۇدا دەملەپ ئىچسە
بولىدۇ.

تەسىرى: يەلدىن كېلىپ چىققان زىققىگە مەنپەئەت
قىلىدۇ، نەپەس يولىنى ئازادىلەشتۇرىدۇ.

چايدىق:

قارچاي 10 گىرام، ساپ ھەسىل 20 گىرام.
تەييارلاش: دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: كاناي ياللۇغىغا شىبا بولىدۇ. قوشۇمچە
بادامبەز ياللۇغىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

دەم سقىلىشنى ياخشىلىغۇچى چايلىقلار

چايلىق:

بۇيا ئۇرۇقى 11 گىرام، ئاقلانغان چۈچۈكبۇيا، ئارپىبەدىيان، فۇپەل ھەربىرىدىن ئالته گىرامدىن، زۇپا بەش گىرام.

تەبىيەرلاش: دوربىلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق ئورنىدا دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: دەم سقىلىشنى ياخشىلايدۇ.

چايلىق:

بالەنگو 30 گىرام، پىرسىياۋاشان، زۇپا، سوغىڭۇل قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 15 گىرامدىن، بىخسۇس، خەشخاش پوستى ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەبىيەرلاش: دوربىلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق ئورنىدا دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سوزۇلما خاراكتېرىلىك ياللۇغنى قايتۇرىدۇ، يۆتەل پەسىيەتىدۇ. دەم سقىلىشنى ياخشىلايدۇ.

چايلىق:

نېلۇپەر، زۇپا، ئەنجۇر قېقى، بىنەپشە يىلتىبزى،

ئۇيغۇر شىپا بەخىش چايلسىرى
پىرسىياۋشان، خەشخاش پوستى، ئاداراسمان ئۇرۇقى
قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەييارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، كۈندە ئۈچ
قېتىم، مۇۋاپىق مىقداردا دەملەپ ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: دەم سىقىلىشنى ياخشىلاب، مېڭىنى
تنىچلاندۇرىدۇ.

ئۆپكە ھاۋالق ئىشىشقىغا شىپا چايلىقلار

چايلىق:

سەرپىستان، قەلەمپۇر، بىنەپىشە، دارچىن
قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، زۇپا ۋە
بەدىان 15 گىرامدىن، پىرسىياۋشان 20 گىرام.
تىيارلاش: دورىلارنى سوقۇپ، چايلىق تىيارلاپ
بېرىلىدۇ.

تەسىرى: ئۆپكە ھاۋالق ئىشىشقىغا مەنپەئەت
قىلىدۇ.

چايلىق:

سەرپىستان ۋە بابۇنە 20 گىرامدىن، نېلۇپىر 10
گىرام، ئەنجۇر قېقى، خىيارشەنبەر، ئاق لەيلى ئۇرۇقى،
تەرنجىبىن ھەربىرىدىن 30 گىرامدىن.
تىيارلاش: چالا سوقۇپ چايلىق تىيارلاپ، كۈندە ئۈچ
قېتىم مۇۋاپىق مىقداردا ئېجىلىدۇ.

تەسىرى: شىلىمىشىق بەلغەم خىلىتىنى ئېرىتىپ،
چىقىرىشنى ئاسانلاشتۇرىدۇ. يۆتەل پەسەيتىدۇ.
قەۋزىيەتنى ياخشىلايدۇ.

ئۇيغۇر شىا بەخش چايلىق:

گۈلبىنەپشە، گاۋىزبىان، خەشخاش ئۇرۇقى،
پىرسىياۋشان، ئاق لەيلى ئۇرۇقى، بىخسۇس، سەرپىستان
قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، چىلان 15
دانە.

تەبىيارلاش: چىلاندىن باشقۇا دورىلارنى چالا سوقۇپ،
ھەرقېتىمدا 15 ~ 20 گىرامنى بىر چىنە قايناق سۇدا
دەملەپ ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: ئۆپكە ئىششىقىنى ياندۇرىدۇ. قىزىتما
پەسەيتىدۇ.

چايلىق:
زۇپا، قىزىلگۈل، چىلان، سەرپىستان، گۈلبىنەپشە
قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەبىيارلاش: دورىلار چاي ئورنىدا بېرىلىدۇ.
تەسىرى: ئۆپكە ئىششىقىنى ياندۇرىدۇ.

چايلىق:
سەرپىستان، نېلۇپەر، بىنەپشە، خىيارشەنبىر،
چىلان، ئاق لەيلى ئۇرۇقى، بابۇنە، تەرەنجىمىن
قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەبىيارلاش: چايلىق ئورنىدا دەملەپ ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: ئۆپكە ھاۋالىق ئىششىقىنى يۇمىشتىش،

ئۇيغۇر شىپا بەخشن چايلىرى
كېسەللىنكى يەڭىللەتىش تەسىرىگە ئىگە.

چايلق:

چىلان، بىنەپىشە، ئىتتئۈزۈمى، ئاق لەيلى ئۇرۇقى،
بىخسۇس قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن،
بىلۇپەر، شۇمشا، قاپاق ئۇرۇقى مېغىزى، زۇپا
قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن بەش گىرامدىن، ئەنجۇر
ئىككى تال.

تەييارلاش: چىلان، ئەنجۇردىن باشقا دورىلارنى
سوقۇپ، ئارىلاشتۇرۇپ دەملەپ ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: سوغۇقتىن بولغان ئۆپكە ئىششىقىغا
منپىھەئەت قىلىدۇ. تەبىئەتنى يۇمىشىتىدۇ، ياللىغۇ
قايتۇرۇدۇ. يۆتەل پەسىتىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەخىش چايلىقلار

دېيافراڭما ياللۇغىغا شىپا چايلىقلار

ھەر خىل سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن دېيافراڭما مۇسکۇلى ياللۇغلىنىپ، كىلىنكىدا قاتتىق قۇسۇش، قۇرۇق ھۆ تۇتۇش، بىئارام بولۇش، ھاسىراش قاتارلىق ئالامەتلەر بىلەن ئىپادىلىنىدىغان كېسىللەكتىن ئىبارەت.

چايلىق:

نېلۇپەر ۋە ئاق لەيلى ئۇرۇقىدىن 10 گىرامدىن، چىلان 30 گىرام، بىخ سەۋەسەن 15 گىرام، سەرپىستان 20 گىرام، تەرەنجىبىن 60 گىرام.
تەيىارلاش: كاشكاپ تەيىارلاپ چايلىق ئورنىدا ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: دېيافراڭما ياللۇغىغا پايدىلىق.

چايلىق:

گاۋىزبىان، خەشخاش پوستى، سەرپىستان، چىلان قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەيىارلاش: دورىلار چالا سوقۇپ، چايلىق تەيىارلىنىدۇ.
تەسىرى: تەبىئىي ھۆل ئىسسىق بولۇپ، دېيافراڭما

ئۇيغۇر شىپا بەخىن چايلىرى
يۈرەك مىزاجىنىڭ سوغۇقتىن بۇزۇلۇشغا
شىپا چايلىقلار

سوغۇق ھاۋادا ئۇزۇن تۇرۇپ قېلىش، سوغۇق
تەبىئەتلىك يېمەكلىكلىرىنى كۆپ ئىستېمال قىلىش، غەم -
ئەندىشىنى، خىيالنى كۆپ قىلىش، يۈرەك ھارارتى
غەلىز سوۋۇش نەتىجىسىدە بۇ كېسەللەتكە كېلىپ
چىقىدۇ. بۇ كېسەللەتكە يۈرەك ھەربىكتى ناھايىتى
سۇسلاپ، تومۇرىسمۇ ناھايىتى ئاستا، كىچىك سالىدۇ.
نەپەسلىنىشىمۇ ناھايىتى ئاستا بولىدۇ. ئىسىقتىن
راھەت ھېس قىلىدۇ.

چايلىق:

گاۋىزبان، قىزىلگۈل، زەپەر، قەلەمپۇر،
بادرەنجىبۇيا، مەرزەنجۇش، ئاپېلسىن پوستى، سازەج،
لاچىندانە قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن،
زەپەر ئىككى گىرام.

تەييارلاش: دورىلارنى (زەپەردىن باشقى) چالا سوقۇپ
دەملەپ، چاي ئورنىدا ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: سوغۇقتىن بولغان يۈرەك ئاجىزلىقىغا
مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەخىش چايلىرى

چايلىق:

گاۋزىبان ھىندى، لاچىندانه ، بەدیان، ئۇستقۇددۇس، سۇمبۇل قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەبىyarلاش: چايلىق تەبىyarلاپ ئۇسسىلۇقىغا ئىچىپ بېرىلىدۇ.

تەسىرى: سوغۇقتىن بولغان يۈرەك قوزغىلىشقا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

دارچىن، كاۋاۋىچىن، قىزىلگۈل، بەدیان، خولىنجان، ئاقمۇج، لاچىندانه، قەلەمپۇر، سەندەل، زەپەر خەمىكى قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 12 گىرامدىن، بەدیان 50 گىرام.

تەبىyarلاش: يىرىك سوقۇپ، چايلىق قىلىپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: قاننى قىزىتىدۇ، تومۇرنى كېڭىھىتىدۇ، قان ئايلىنىشنى ياخشىلایدۇ. ماددا ئالمىشىشنى كۈچەيتىدۇ. بەدەندىكى سۇسلۇق، بەدەن ماغدۇرسىزلىنىش، ھۇرۇنلۇق، خامۇشلۇق، يۈرەك ئېغىش، دەم سىقىلىشقا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

گاۋزىبان، قىرقىلغان گۈلى گاۋزىبان، بادرهنجىبۇيا

ئۇيغۇر شىپا بەخش چايلىرى
قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، زەپەر ئۈچ
گىرام.

تەبىيارلاش: زەپەردىن باشقۇدا سوقۇپ، كۈندە
ئۈچ قېتىم دەملەپ ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: قان تومۇرنى كېڭىتىش، قان ئايلىنىشنى
ياخشىلاش، مىزاج تەڭشەش، يۈرەكىنى قۇۋۇچتەش، يۈرەك
چالاڭىزلاشنى تۈگىتىش تەسىرىگە ئىگە.

يۈرەك مىزاجنىڭ قۇرۇقلۇقتىن بۇزۇلۇشغا شىپا چايلىقلار

چايلىق:
گاۋازىبان، نېلۇپەر، بەديان، سۆگەت پوستى، ئاق
سەندەل، تەمرى ھىندى، بىخ كاسىنە، بىنەپشە،
لاچىندانە، ئاق لەيلى ئۇرۇقى قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن
10 گىرامدىن.

تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، قایناتق سۇدا 12
سائەت دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: ئومۇمىي بەدەنگە ھۆللۈك يەتكۈزۈش،
يۈرەككە ھۆللۈك يەتكۈزۈش، ئۇسسوزلىقنى پەسەيتىش
تەسىرى بار.

چايلىق:
گاۋازىبان، بىدىمۇشكى، بادرەنجىبۇيا، بىنەپشە،

ئۇيغۇر سىپا بەخىش چايلىرى
ئۇستقۇددۇس قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10
گىرامدىن، تەرنجىبىن 30 گىرام.

تەيارلاش: چايلىق ئورنىدا دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: يۈرەككە ھۆللۈك يەتكۈزۈپ، يۈرەكنى
قۇۋۇتلىيدۇ، قان تومۇرىدىكى توصالغۇلارنى ئېچىپ،
يۈرەك رىتىمىسىزلىقىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

گاۋازبىان ۋە بادىرنجىبۇيا 10 گىرامدىن، قىرقىلغان
پىلە ۋە پەرنجىمىشكى ئۈچ گىرامدىن.

تەيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق ئورنىدا
دەملەپ ئىچىشكە بېرىلىدۇ.

تەسىرى: سەۋدانى تەڭشەش، مىجهزنى نورماللاشتۇ -
رۇش، بەدەنگە ھۆللۈك يەتكۈزۈش تەسىرىگە ئىنگە.

يۈرەك تىترەشكە شىپا چاىلىقلار

يۈرەك تىترەش، باش قېيىش، بۆرەك ئالدى رايونى
 بېسلىغاندەك تۇيۇلۇش، قورقۇش، دېمى سىقىلىش،
 ماغدۇرسىزلىنىش، ئېغىر ئىشلارنى قىلالماسىلىق
 قاتارلىق ئالامەتلەر بىلەن ئىپادىلىنىدىغان كېسەللىك.

چاىلىق:

گاۋىزبىان، سۇمبۇل، قىزىلگۈل، بىستىپايدەج، بەدىيان
 قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن،
 ئەفتىمۇن 15 گىرام، زەپەر ئۈچ گىرام.
 تەيىيارلاش: زەپەردىن باشقا دورىلارنى چالا سوقۇپ،
 چاىلىق تەيىيارلاپ ئىچىلىدۇ.
 تەسىرى: يۈرەك تىترەش، يۈرەك سېلىش،
 ماغدۇرسىزلىنىش قاتارلىق كېسەللىكلىرىگە شىپا
 بولىدۇ.

چاىلىق:

گاۋىزبىان، بادرهنجىبۇيا، بىخ كەرەپىشە، سۇمبۇل،
 گۈلى گاۋىزبىان بەدىيان قاتارلىق دورىلارنىڭ

﴿ ئۇيغۇر شىبا بەخش چاىلرى ﴾
ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، ئەفتىسمۇن 25 گىرام، زەپەر
بىر گىرام.

تەييارلاش: زەپەردىن باشقۇدا دورىلارنى چالا سوقۇپ،
چاىلىق تەييارلاپ بېرىلىدۇ.
تەسىرى: يۈرەك تىترەش، يۈرەك ئاجىزلىق، يۈرەك
يېقىمىسىزلىنىش قاتارلىقلارغا پايىدا قىلىدۇ.

چاىلىق:
گاۋىزبىان، بادىن جىبۇيا، لاچىندانە، قىزىلگۈل، گۈلى
گاۋىزبىان، بەدىيان قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10
گىرامدىن، زەپەر بىر گىرام.
تەييارلاش: زەپەردىن باشقۇدا دورىلارنى چالا سوقۇپ،
دەملەپ ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: يۈرەك تىترەش، يۈرەك سېلىش، نېرۋا
ئاجىزلىققا مەنپەئەت قىلىدۇ، روھنى قۇۋۇھتلەش،
كۆڭۈلگە خۇشلۇق يەتكۈزۈش قاتارلىق رولى بار.

يۈرەك سانجىقىغا شىپا چاي دورىلىرى

بۇ، غەيرىي تەبىئى ئۆزگەرگەن خىلىتلارنىڭ قان ۋە
 قان تومۇرلاردا توسلالغۇ پەيدا قىلىش سەۋەبىدىن،
 تاجىمان ئارتىرىيەنىڭ قان ۋە ئوکسېگىن بىلەن
 تەمىنلىنىشى ئۇشتۇمتوت تو سقۇنلۇققا ئۇچراپ، يۈرەك
 مۇسكۇلىقىغا قىسقا مۇددەت قان، ئوکسېگىن
 يېتىشىمە سلىكتىن كېلىپ چىقىدىغان كېسەللەك
 ئۆزگەرلىرىدىن ئىبارەت.
 سەۋەبىنىڭ ئوخشىما سلىقىغا ئاساسەن تۆت تۈرگە
 بولۇندۇ.

قان خىلىتىدىن بولغان يۈرەك سانجىقىغا شىپا چايلىقلار

ئالامىتى: قان بېسىم يۇقىرلاش، باش چىڭقىلىپ
 ئاغرىش، يۈرەك رىتىمى تېزلىشىش، يۈرەك ساھەسىدە
 سانجىق بولۇپ، ئاغرىق تۆش سۆڭەكتىڭ سول تەرىپى،
 سول تەرىپ مۇرە ۋە بارماقنىڭ ئۇچىغا يېتىپ بېرىش،
 چىرايى تاترىش، تەرلەش، جىدىلىشىش، قول - پۇت

ئۇيغۇر سىپا بەخىش چاىلىق

ئېغىرلىشىش، ئۇيقو كېلىش، ئېغىز تاتلىق بولۇش،
ئەسندەش، تومۇرى كۈچلۈك، يوغان سوقۇش قاتارلىق قان
خىلىتىغا مۇناسىۋەتلەك ئالامەتلەر كۆرۈلدى.

چاىلىق:

گاۋىزبان 10 گىرام، قىزىلگۈل، ئۆشىنە، سەندەل،
ئۇستقۇددۇس، سۇمبۇل قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن توت
گىرامدىن، بادەنجىبۇيا سەككىز گىرام.
تەييارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، ئۈچ بۆلەككە
بۆلۈپ، كۈندە ئۈچ قېتىم چاىلىق ئورنىدا ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: قان خىلىتىدىن بولغان يۈرەك سانجىقى،
يۈرەك مۇسکۈل تىقىلىمىسىدا تومۇرنى كېڭەيتىپ،
تومۇردىكى توسالغۇلارنى ئېچىپ، يۈرەكىنىڭ قان
ئايلىنىشىنى ياخشىلايدۇ.

چاىلىق:

چىلان، بادەنجىبۇيا قاتارلىق دورىلارنىڭ
ھەربىرىدىن بىر گىرامدىن، سەندەل ۋە گاۋىزبان بەش
گىرامدىن.

تەييارلاش: چىلاندىن باشقا دورىلار چالا سوقۇلۇپ،
چاي ئورنىدا دەملەپ ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: يۈرەك سانجىقى، يۈرەك رىتىمىسىزلىقىغا
مەنپەئەت قىلىدۇ. يۈرەككە خۇشلۇق يەتكۈزۈپ، قاننى
سۇيۇلدۇرۇپ، يۈرەك قان تومۇرلىرىدىكى توسالغۇلارنى
ئاچىدۇ.

سەپرا خىلىتدىن بولغان يۈرەك سانجقىغا شىپا چايلىقلار

ئالامىتى: يۈرەك ساھەسى قاتتىق سانجىپ ئاغرىيدۇ، ئاغرىق مۇرە، بىلدەك، بارمىقىنىڭ ئۇچىغىچە يېتىپ بارىدۇ. سوغۇق تەرلىمەيدۇ، ئۇيقوسى ناچارلىشىدۇ، تومۇرى تېز، ئىنچىكە سوقۇش، كۆز ئېقى سارغىيىش، تىلىنى سېرىق گەز باغلاش، تىلى قۇرۇش، سۈيدۈك ئېچىشىپ كېلىشتەك ئالامەتلەر كۆرۈلدى.

چايلىق:

بادرەنجىبۇيا 15 گىرام، گاۋىزبىان، يۇمماقسىت ئۇرۇقى، قىزىلگۈل، ئۆشىنە، سۇمبۇل قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، سەندەل بەش گىرام. تەييارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق قىلىپ ئۇسۇلۇقىغا ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سەپرا خىلىتدىن بولغان يۈرەك سانجقىغا مەنپەئەت قىلىدۇ. ھارارەت پەسىتىپ، قان تومۇر تو سالغۇلىرىنى ئېچىپ، ئاغرىقنى پەسىتىش تەسىرىگە ئىنگ.

ئۇيغۇر شىپا بەخش چاىللىق

چاىللىق:

تەمرى ھىندى 15 گىرام، قارئۇرۇڭ 15 دانە،
بادرەنجىبۇيا 10 گىرام.

تەييارلاش: قاينىتىپ دەملەپ، چاىللىق ئورنىدا
ئۇسۇلۇقىغا ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سەپرا خىلىتىدىن بولغان يۈرەك سانجىقىغا
مەنپەئەت قىلىدۇ. قىزىتىما قايتۇرىدۇ، ھارارەت
پەسىتىدۇ.

بەلغەم خىلىتىدىن بولغان يۈرەك سانجىقىغا شىپا چاىللىقلار

يۈرەك ساھەسى سانجىلىپ ئاغرىش، ئاغرىق سول
تەرەپ مۇرە، بىلەك، بارماق ئۇچىغىچە تارقىلىش،
قورساق ساھەسى ئاغرىش، تەرلەش، نەپەس سىقىلىش،
كۆكىرىش، توڭلاب تىترەش قاتارلىق ئالامەتلەر بىلەن
بىرگە تىلىدا ئاق گەز بولۇش، شالۇڭ ئېقىش، سۈيدۈك
كۆپ بولۇش، بەدىنى بوشاش ئالامەتلەرى كۆرۈلىدۇ.

چاىللىق:

بەدىيان، قىزىلگۈل، سۈمبۈل، دارچىن،
رۇمبەدىيان، بادرەنجىبۇيا، پىننە قاتارلىقلارنىڭ
ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، پىرسىياۋشان 15 گىرام،
بىخسۇس يەتنە گىرام.

ئۇيغۇر شىپا بىخىن چايلىق قىلىپ
تەيىارلاش: دورىلار چالا سوقۇپ، چايلىق قىلىپ
ئۇسسوْلۇقىغا ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: بەلغەمدىن بولغان يۈرەك سانجىقىغا
مەنپەئەت قىلىدۇ. سۈيدۈك ھەيدەپ، بەدەندىكى
ھۆللىۈكىنى قۇرۇتسىدۇ، يۈرەك قان تومۇر تو سالغۇلىرىنى
ئاچىدۇ.

چايلىق:

ئۇستاقۇ ددوْس، گاۋىزبىان، بەدىيان، پەرنىجىمىشكى،
بادىەنجىبۇيا قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10
گىرامدىن، دارچىن ۋە قەلەمپۇر بەش گىرامدىن.
تەيىارلاش: دورىلار چالا سوقۇلۇپ، دەملەپ چاي
ئورنىدا ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: بەلغەمدىن بولغان يۈرەك كېسەللىكلىرىگە
مەنپەئەت قىلىدۇ. يۈرەك ئاجىزلىقى، يۈرەك سانجىقى،
يۈرەك چالاڭخىراشقا مەنپەئەت قىلىدۇ.

سەۋدادىن بولغان يۈرەك سانجىقىغا شىپا چايلىقلار

تۆش سۆڭەك، قورساق، مۇرە، بىلەك، بارماق
ئۇچلىرىغىچە ئاغرىيىدۇ. يۈرەك ئۇدۇلى سانجىلىپ
ئاغرىيىدۇ. ئۇنىڭدىن باشقا دېمى سىقىلىش، كۆكىرىش،

ئۇيغۇر سېپا بەخىش چايلىق

ئۆلۈپ كېتىدىغاندەك تۇيغۇدا بولۇش، تولا خىمال قىلىش، ئۆز - ئۆزىدىن گۇمانلىنىش، بەدەن توڭلاش، تىلى كۆكىرىش، كالپۇكى گەز باغلاش، كۆز ئېقى كۆكىرىش قاتارلىق ئالامەتلەر كۆرۈلىدۇ.

چايلىق:

بادرهنجىبۇيا، ئۇستقۇددۇس 15 گىرامدىن، ئاپېلسىن پۇستى، لاچىندانە، قىزىلگۈل 10 گىرامدىن، ئەفتىمۇن 20 گىرام.

تەبىئارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق تەبىئارلاپ ئۇسسىلۇقىغا ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سەۋدادىن بولغان يۈرەك سانجىقىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

ئۇستقۇددۇس، بادرهنجىبۇيا، ئۆشىنە، ئاپېلسىن پۇستى، لاچىندانە، گاۋىزبىان، سۇمبۇل ھىندى قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، قىزىلگۈل سازەج، ئاق سەندەل ئالتە گىرامدىن.

تەبىئارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق ئورنىدا ئىچىلىدۇ. كۈنده ئۈچ قېتىم مۇۋاپىق مىقداردا ئىستېمال قىلىنىدۇ.

تەسىرى: سەۋدادىن بولغان يۈرەك سانجىقىغا، يۈرەك ئاجىزلىقىغا شىپا بولىدۇ.

يۇرەك مۇسکۇل تىقلىمىسىغا شىپا چايلىقلار

تاجسىمان ئارتېرىيەلىك كېسىللەك ئۆزگىرىشى ئاساسىدا، تاجسىمان ئارتېرىيەنىڭ قان بىلەن تەمنلىنىشى يېتەرلىك بولماسلىقتىن، ماس ھالدىكى يۇرەك مۇسکۇل ھۈچەيرلىرىگە ئېغىر ھەم ئۇزاق مۇددەت قان يېتىشىمەسىلىك سەۋەبىدىن، يۇرەك مۇسکۇل ھۈچەيرلىرىگە نېكروزلىنىپ، كىلىنىكىدا كۆكىرەك ئاغرىش، شوك، يۇرەك خىزمىتى ياخشى بولماسلىق بىلەن ئىپادىلىنىدىغان كېسىللەك.

چايلىق:

شاھتەررە 15 گىرام، سارغايتىلغان يۇمغاقسۇت ئۇرۇقى، نېلىلۇپەر، خىيارشەنېھەر، قىزىلگۈل، بىدىمۇشكى، سەندەل، بىنەپىشە، تۇخۇمى كاسىنە قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، بادرهنجىبۇيا 20 گىرام.

تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق ئورنىدا ئۇسسىلۇقىغا ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: يۇرەكىنى قۇۋۇق تەلەيدۇ، يۇرەك توسالغۇلىرىنى ئاچىدۇ، قان خىلىتىدىن بولغان يۇرەك مۇسکۇل

ئۇيغۇر شىپا بەھىش چايدىقىسى
تىقىلمىسىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايدىق:

چىلان 15 دانە، قارىئۆرۈك ۋە قىزىلگۈل 10
گىرامدىن، ئۆرۈك گۈلىسى، شاپتۇل قېقى 20
گىرامدىن، بادرهنجىبۇيا 25 گىرام.
تەيارلاش: دورىلارنى قايىتىپ، چايدىق ئورندا
ئۇسۇلۇقىغا ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: قان خىلىتىدىن بولغان يۈرەك مۇسکۈل
تىقىلمىسىغا ياخشى مەنپەئەت قىلىدۇ.

سەپرادرىن بولغان يۈرەك مۇسکۈل تىقىلمىسى
(قوقاڭ) غا شىپا چايدىقلار

چايدىق:

ئاق سەندەل، بىنەپشە، نېلۇپەر، ئاق لەيلى گۈلى،
سۇمبۇل، گاۋىزبىان، خىيارشەنبەر، ھەمىشىباھار گۈلى
فاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چايدىق قىلىپ
ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سەپرادرىن بولغان يۈرەك مۇسکۈل
تىقىلمىسىغا ۋە سەپرادرىن بولغان يۈرەك
كېسەلىكلىرىگە مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايدىق:

قىزىلگۈل، ئاق سەندەل، ئۆشىنە، بىدىمۇشكى،
نېلۇپەر، بىنەپە، گاۋازىبان قاتارلىق دورىلارنىڭ
ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، يۇمغاكسۇت ئۇرۇقى ئالىتە
گىرام.

تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چايدىق قىلىپ
ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سەپرادرىن بولغان يۈرەك مۇسکۈل
تىقلەمىسىغا، ئىسىسىقتىن بولغان يۈرەك ئاجىزلىقىغا
مەنپەئەت قىلىدۇ.

بەلغەمىدىن بولغان يۈرەك مۇسکۈل
تىقلەمىسىغا شىپا چايدىقلار

چايدىق:

دارچىن، قەلمەپۇر، كاۋاۋىچىن، قىزىلگۈل،
بادرەنجىبۇيا، خولىنچان، زەنجىۋىل، سەندەل، لاچىندانە،
زەپەر خەمىكى قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 12
گىرامدىن، بەدىيان 30 گىرام.

تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چايدىق قىلىپ
ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: بىلەم خىلىتىدىن بولغان يۈرەك مۇسکۈل

ئۇيغۇر شىپا بەھىش چاىلىقى

تىقىلىمىسىغا، سوغۇقتىن بولغان يۈرەك
كېسەللىكلىرىگە، ئاشقازان كېسەللىكلىرىگە مەنىپەئەت
قىلىدۇ.

چاىلىق:

بادرەنجىبۇيا، بىدىمۇشكى، پەرەنجىمىشكى،
ئۇستقۇددۇس، گاۋىزبان، لاچىندانه ئۇرۇقى ھەربىرىدىن
توقۇز گىرامدىن.
تەيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، ئۇسسىلۇقىغا
ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: خۇش پۇرېقى ئارقىلىق يۈرەككە خۇشلىق
يەتكۈزۈلىدۇ، قان تومۇرلارنى كېڭىھىتىش، يۈرەك
سانجىقى، يۈرەك مۇسکۇل تىقىلىمىسىغا مەنىپەئەت
قىلىدۇ.

سەۋدادىن بولغان يۈرەك مۇسکۇل تىقىلىمىسىغا شىپا چاىلىقلار

چاىلىق:

ئۇستقۇددۇس، سۇمبۇل، بادرەنجىبۇيا ھەربىرىدىن
15 گىرامدىن، ئاپېلسىن پوستى، پىستە، قەلمەپۇر،
زەپەر خەمىكى ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چاىلىق تەيارلاپ

ئۇيغۇر شىپا بەخىش چايدىرى
ئۇسسوْلۇقىغا ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سەۋدادىن بولغان يۈرەك مۇسکۈل
تىقىلمىسىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايدىق:

گاۋزىبان، لاچىندانە، ئاپېلسىن پوستى، ئۆشنى،
ئۇستقۇددۇس، بادرەنجىبۇيا، سۇمبۇل قاتارلىق
دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، سازەج ھىندى،
قىزىلگۈل، ئاق سەندەل قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن
ئالتە گىرامدىن.

تەيىارلاش: چالا سوقۇپ، چايدىق تەيىارلاپ
ئۇسسوْلۇققا ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: بەلغەم، سەۋدادىن بولغان يۈرەك سانجىقىغا
مەنپەئەت قىلىدۇ. يۈرەك ئاجىزلىقىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەخىن چايلىقلار

يۇرەك قوزغىلىشقا شىپا چايلىقلار

بۇ يۇرەكنىڭ ئۆزىگە يەتكەن ئازار (خاپىلىققا)غا
قارشى قىلغان ھەرىكتىدىن ئىبارەت بولۇپ، قەدىمكى
كتابلاردا خەفەقان دەپ ئاتىغان. بۇ كېسىل توت
خىلىتنىڭ غەيرىي تەبىئىي ئۆزگىرىشىدىن بولىدۇ.
ھەربىر خىلىتنىڭ تەسىرىدىن بولغان يۇرەك
قوزغىلىشنىڭ ئالامىتى ئوخشاش بولمايدۇ.

قان خىلىسىدىن بولغان خەفەقانغا شىپا چايلىقلار

ئالامىتى: بىمارنىڭ قان بېسىمى ئۆرلەش، ئىككى
چېكىسى قاتتىق ئاغرىش، باش ئاغرىش، باش قېيش،
بەدەن چىڭقىلىش، پۇت - قوللار ئۇيۇشۇش ئالامىتى
كۆرۈلۈش بىلەن بىرگە تومۇرى توم ھەم تېز سېلىش،
سوئىدۇكى قويۇق، قىزىل كېلىش، بەدەن ئېغىر
بولۇشتەك ئالامەتلەر كۆرۈلىدۇ.

چايلىق:

گاۋىزبان، قىرقىلغان پىلە، ئاق سەندەل،

ئۇيغۇر شىپا بەفسن چايلىرى
قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، چىلان 10
تال.

تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق ئورنىدا
دەملەپ ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: ئىسىقتىن، قان خىلىتىدىن بولغان
خەفەقان كېسىلىگە مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

ئەينۇلا، تەمرى ھىندى، قىزىلگۈل، بىنەپشە،
گاۋازىبان قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10
گىرامدىن، چىلان 20 دانە.

تەبىyarلاش: چالا سوقۇپ، دەملەپ ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: قاندىن بولغان خەفەقان كېسىلىگە
پايدىلىق.

سەپرادىن بولغان خەفەقانغا شىپا چايلىقلار

سەۋەبىسىز بوشىشىش، كۆڭلى ئېلىشىش،
ئۇيقوسلىق، بىئارام بولۇش، كۆپ ئۇسساش، ئېغىز
ئاچچىق بولۇش قاتارلىق سەپرا خىلىتىغا ئالاقدار
ئالامەتلەر كۆرۈلىدۇ.

چايلىق:

قىرقىلغان پىله غوزىسى ئالتە گىرام، بىدىمۇشكى

ئۇيغۇر شىپا بەخش چاىلىق

10 گىرام، سۇمبۇل بەش گىرام، گاۋازىبان ھىندى ئالته
گىرام، قىزىلگۈل 10 گىرام، لاچىندانه ئۈچ گىرام.
تەبىyarلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، ئۈچ بۆلەككە
بۆلۈپ، ھەر قېتىمدا مۇۋاپىق مىقداردا ئىستېمال
قىلىنىدۇ.

تەسىرى: سەپزادىن بولغان خەفەقان كېسىلىگە
مەنپەئەت قىلىدۇ. يۈرەككە خۇشلۇق يەتكۈزىدۇ. نېرۋىنى
تىنچلاندۇردى.

چاىلىق:

گاۋازىبان، ئۇستقۇددۇس ھەربىرىدىن ئۈچ
گىرامدىن، قىزىلگۈل، ئاق سەندەل، ئاپېلسىن پوستى
ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، تاباشىر ئالته گىرام.

تەبىyarلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چاىلىق ئورنىدا
مۇۋاپىق دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سەپزادىن بولغان خەفەقان كېسىلىگە
مەنپەئەت قىلىدۇ.

چاىلىق:

تەمرى ھىندى، ئەينۇلا، قارئئۇرۇڭ، ئامۇت قېقى
ھەربىرىدىن 15 گىرامدىن.

تەبىyarلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چاي ئورنىدا
دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: ئىسىقتىن بولغان خەفەقان كېسىلىگە

ئۇيغۇر شىپا بەخىن چايلىرى
مهنىپەئەت قىلىدۇ. ئومۇمۇي بەدهن، بۆلەكىنىڭ مىزاجىنى
تەڭشەيدۇ.

بەلغەم خىلىتدىن بولغان خەفەقانغا شىپا چايلىقلار

ئالامىتى: نەپەس قىيىنلىشىش، يۈرىكى سوۋۇپ
كەتكەندەك بىلىنىش، قورقۇش، هوشىزلىنىش، بەدهن
بوشىشىش، تىلى ئاق گەز باغلاش، ھۇرۇنلۇق قاتارلىق
بەلغەم خىلىتىغا ئالاقيدار ئالامەتلەر كۆرۈلدى.

چايلىق:

بەدىيان 20 گىرام، بادرەنجىبۇيا 10 گىرام، گاۋىزبىان
20 گىرام.
تەيىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، دەملەپ
ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: بەلغەمدىن بولغان خەفەقانغا مەنىپەئەت
قىلىدۇ. يۈرەككە خۇشلۇق يەتكۈزىدۇ.

چايلىق:

بادرەنجىبۇيا، گاۋىزبىان ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن،
قىرقىلغان پىلە غۇزىسى، پەرەنجىمىشىكى ھەربىرىدىن
ئالته گىرامدىن.

تۈيغۇر شىبا بەخت چايلىق
تەييارلاش: چالا سوقۇپ، چاي ئورنىدا دەملەپ
ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: بەلخەم، سەۋدادىن بولغان خەفەقان
كېسەللىكلىرىگە پايدىلىق. يۈرەككە خۇشلۇق يەتكۈزىدۇ.

چايلىق:

گاۋىزبىان، بادرەنجىبۇيا، رۇمبەدىيان، ئاپېلسىن
پوستى، ئامىلە، سۇمبۇل، بەدىيان، قەلمىپۇر، زەنجىشۇل
قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن بەش گىرامدىن، قەنت
15 گىرام.

تەييارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، قەنت سېلىپ،
دەملەپ چايلىق ئورنىدا ئىچىلىدۇ. كۈنده ئۈچ قېتىم،
مۇۋاپىق مىقداردا دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: بەلخەم، سەۋدا مەنبەلىك يۈرەك قان تومۇر
توسۇلۇش تىپىدىكى خەفەقانغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

بادرەنجىبۇيا، ئۈستقۇددۇس، سۇمبۇل، گاۋىزبىان،
پىرسىياۋشان قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن،
تەرەنجىبىن 30 گىرام.

تەييارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق ئورنىدا
دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سەۋدادىن بولغان خەفەقانغا مەنپەئەت
قىلىدۇ. خۇشلۇق يەتكۈزىدۇ.

چايلىق:

بادرهنجىبۇيا 15 گىرام، ئۈستىقۇددۇس، قىزىلگۈل،
سەندەل، گاۋىزبىان، سۇمبۇل قاتارلىق دورىلارنىڭ
ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق ئورنىدا
دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: يۈرەك قان تومۇر قېتىشنى، قان
تومۇرلارنىڭ ئېلاستىكلېقىنى، يۈرەك خىزمىتىنى
ياخشىلايدۇ، سەۋدادىن بولغان يۈرەك كېسەللىكلىرىگە
ياخشى مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئۇيغۇر شىا بەخش چاپلىرى

يۈرەك زەئىلىكىگە شىپا چايلىقلار

بۈرەك زەئىپلىشىش — ماددىلىق سوغۇقتىن يۈرەك
زەئىپلىشىش، ماددىلىق ئىسىقىتىن يۈرەك
زەئىپلىشىش دەپ ئىككىگە بۆلۈنىدۇ.

سوغۇقتىن بولغان يۈرەك زەئىپلىشىشكە شىپا چايلىقلار

هەر خىل سەۋەبلىرى تۈپەيلىدىن بەلخەم، سەۋەدا ماددىلىرىنىڭ غەيرىي تەبىئىي ئۆزگەرشىدىن سوغۇق مۇھىتتا ئۇزۇن تۇرۇش، ئىچ سۈرۈش، تاماق يەپ ھەرىكەت قىلماسلق، ئۇزاق مۇددەت ئاچ قېلىش تۈپەيلىدىن كېلىپ چىقىدۇ.

ئالامىتى: كۆپ ئۇخلايدۇ، ماغدۇرسىزلىنىپ، ئاسان چارچايىدۇ. يۈرەك پەسکە ساڭگىلاب قالغاندەك ھېس قىلىدۇ. سەۋىدادىن بولغان بولسا بىمارنىڭ ئۇيقوسى كەم بولىدۇ، ئېغىزى قۇرۇيدۇ، ئۇسسىايدۇ، تومۇرى ئىنچىكە، ئاستا سوقيىدۇ.

چايلىق:

بادىرەنجىبىؤيا 20 گىرام، سۇمبۇل 10 گىرام،
قەلەمپۇر 12 گىرام، دارچىن 15 گىرام، زەنجىۋىل 15
گىرام، قىزىلگۈل 12 گىرام، ئاپېلىسىن پوستى ئالتە
گىرام، لاچىندانە 10 گىرام.

تەيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق ئورنىدا
ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: بەلغەمدىن بولغان يۈرەك زەئىپلىشىشكە
پايدىلىق، يۈرەككە خۇشلۇق يەتكۈزۈپ، ئاشقازاننى
قۇۋۇھتلەيدۇ، مېڭە قان تومۇر كېسەللىكلىرىگە مەنپەئەت
قىلىدۇ.

چايلىق:

گاۋىزبىان، ئۆشىنە، لاچىندانە، قىزىلگۈل،
بادىرەنجىبىؤيا، كەرەپشە ئۇرۇقى قاتارلىق دورىلارنىڭ
ھەربىرىدىن ئالتە گىرامدىن، ئۇستاقۇددۇس، سۇمبۇل
قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەسىرى: سوغۇۇقتىن، سەۋدادىن بولغان يۈرەك
زەئىپلىشىشكە ۋە يۈرەك مۇسکۇلىنىڭ قىسىرىش
كۈچىنى ئاشۇرۇشقا پايدىلىق، قان ئايلىنىشنى
ياخشىلايدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەخشن چايدىشىشىكە

ئەزا خاراكتېرىلىك يۈرەك زەئىپلىشىشىكە
شىپا چايلىقلار

بۇرنىدا نەپەسلەنگەندە قىينىلىش، كۆكىرىش،
هاسىراش ئالامەتلەرى كۆرۈلىدۇ.

چايلىق:

گاۋازىبان 10 گىرام، ئوغرىتىكەن، كەرەپىشە
يىلتىزى، كاسىنە يىلتىزى، ئۈستقۇددۇس، بەدىيان،
كاسىنە ئۇرۇقى قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 14
گىرامدىن.

تىيىارلاش: چالا سوقۇپ، دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: قان تومۇرلارنىڭ ئېلاستىكلىقىنى
ياخشىلاش، نېرۋىنى ئارام ئالدۇرۇش، سۈيدۈك ھەيدەش،
پۇتتىكى ئىشىشقىنى ياندۇرۇش، قان ئايلىنىشنى
ياخشىلاش تەسىرى بار.

يۇقىرى قان بېسىمغا شىپا چايدىقلار

بەدەندە غەيرىي تەبىئىي خىلىت شەكىللەنىپ، قان
تومۇر دىۋارىنىڭ بېسىمىنىڭ ئېشىپ كېتىشى بىلەن
ئىپادىلىنىدىغان يۈرەك قان تومۇر كېسەللىكىدىن
ئىبارەت. يۇقىرى قان بېسىم كېسەللىكى سەۋەبىنىڭ
ئوخشىما سلىقىغا ئاساسەن تۆت تۈرگە بۆلۈندۈ.

قان خىلىتىدىن بولغان يۇقىرى قان بېسىم

دەسلەپتە بىر قانچە يىلغىچە ھېچقانداق ئالامەت
بولمايدۇ. كېيىنچە باشنىڭ ئارقا تەرىپى ئاغرىش، ئىككى
چېكە زىڭىلداب ئاغرىش، باش قېيىش، ئۇيقوْسۇزلىق،
كۆز قاراڭخۇلىشىش، بۇرۇن قاناش، كۆز ئىچى بېسىمى
ئېشىپ كېتىش، مېڭىگە قان چۈشۈش قاتارلىق قان
خىلىتىغا ئالاقدىار ئالامەتلەر كۆرۈلەدۇ.

ئۇيغۇر نىپا بەفسن چايدىرى

سەپرا خىلىتىدىن بولغان يۇقىرى قان بېسىم

مېڭە قاتتىق چىڭقىلىپ ئاغرىيدۇ. قان تومۇرلار كۆپىدۇ. مىجمەزى چۇس بولۇپ، ئاسان ئاچچىقلالىدۇ، كۆڭلى نازۇك، ئاسان خاپا بولىدۇ. ئېغىر بولسا مېڭە قان تومۇرى يېرىلىپ مېڭىگە قان چۈشۈش، پالھىچ بولۇپ قېلىش ئەھۋالى كۆرۈلدى.

بەلغەم خىلىتىدىن بولغان يۇقىرى قان بېسىم

دەم سىقىلىش، يۆتىلىش، بەلغەم تۈكۈرۈش، باش ئېغىرلىشىش، تولا ئۇخلاش، قان تومۇرلار چىڭقىلىش، خامۇشلۇق، تىلى ئاق گەز باغلاش، سوغۇق تەرلەش، بەدەن سېمىز بولۇش قاتارلىق ئالامەتلەر بىلەن ئىپادىلىنىدۇ.

سەۋدا خىلىتىدىن بولغان يۇقىرى قان بېسىم

تولا خىيال قىلىش، ساقايىما سلىقىدىن ئەندىشە قىلىش، بەدىنى ئېغىر بولۇپ، پۇتۇن بەدەن ئاغرىغاندەك ھېس قىلىش، باش چىڭقىلىش، ئاسان ھایاجانلىنىش، كۆز ئەتراپى كۆكىرىشتەك سەۋدا خىلىتىغا ئالاقىدار

ئالامەتلەر كۆرۈلىدۇ.

چايلق:

چىلان ئالته دانە، بىخ كەرهپىشە، قىزىلگۈل، ئەينۇلا، سارغايتىلغان يۈمغاقدىسىت ئۈرۈقى قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، بىدىمۇشكى 15 گىرام. تەييارلاش: دورىلارنى سوقۇپ، چايلق قىلىپ ئۇسسىلۇقىغا ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: قان خىلىتىدىن بولغان يۇقىرى قان بېسىمغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلق:

چىلان 15 دانە، تەرەنجىبىن 20 گىرام، ئەينۇلا توققۇز گىرام، تەمرى ھىندى، شاپاتۇل قېقى، ئۆرۈك گۈلى، كاسىنە ئۇرۇقى، بىدىمۇشكى قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەييارلاش: دورىلارنى قايىناق سۇغا چىلاپ دەملەپ، چايلق ئورنىدا ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: قان، سەپرادرىن بولغان يۇقىرى قان بېسىمغا ناھايىتى مەنپەئەتلىك.

چايلق:

بەدىيان، بىخسۇس، رۇمبەدىيان ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، دارچىن، پىننە ھەربىرىدىن يەتتە گىرامدىن، قىزىلگۈل 15 گىرام، قەلمەپۇر، ئاپېلسىن

ئۇيغۇر شىپا بەخىش چايلىقى
پوستى، زەپەر ھەربىرىدىن يەتتە گىرامدىن.
تەبىيارلاش: دورىلارنى سوقۇپ، چايلىق تەبىيارلاپ
بېرىلىدۇ.
تەسىرى: بەلغەمدىن بولغان يۇقىرى قان بېسىمغا
مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:
ئۇستقۇددۇس، گاۋىزبان گۈلى، لاچىندانە، ئاق
سەندەل، قاقىلە، تۇخۇمى كەرەپشە، بەدىيان، تۇخۇمى
كەشنىز، جۇۋىنە قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن ئالتە
گىرامدىن، گاۋىزبان، قىزىلگۈل، سۇمبۇل
قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەبىيارلاش: دورىلارنى يىرىڭ سوقۇپ، 10 ~ 20
كۆزلىك ئىلگەكتىن ئۆتكۈزۈپ، كۈنده ئۈچ قېتىم
مۇۋاپىق ئىستېمال قىلىنىدۇ.
تەسىرى: نېرۇنى تىنچلاندۇرۇش، سۈيدۈك ھەيدەش،
قان تومۇرلاردىكى توسالغۇلارنى ئېچىش ئارقىلىق قان
بېسىمنى چۈشۈرىدۇ.

چايلىق:
نېلۇپەر، بىنەپشە، گاۋىزبان، چىلان، ئەينۇلا
قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 30 گىرامدىن، كاسىنە
ئۇرۇقى، قىزىلگۈل، قاپاق ئۇرۇقى مېغىزى، تاۋۇز
ئۇرۇقى، يۇمغاقسۇت ئۇرۇقى، قاتارلىقلارنىڭ
ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

» ئۇيغۇر شىپا بەخىش چايدىرى

تەييارلاش: چىلان، ئەينۇلادىن باشقۇ دۈريلارنى چالا سوقۇپ ئارىلاشتۇرۇپ، دەملەپ ئۇسسىزلىققا ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: بەدەندە قان غالىبلەقىدىن بولغان يۇقىرى قان بېسىمغا مەنپەئەت قىلىدۇ. قاننىڭ ھارارتىنى پەسەيتىدۇ، قاننى سۈيۈلدۈردى، قان بېسىم يۇقىرىلىقتىن بولغان باش ئاغرىشقا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايدىق:

ئۇستقۇددۇس، لاچىندانە، قاقىلە ھەربىرىدىن 15 گىرامدىن، بادرەنجىبۇيا، پوستى تۇرۇنجى، بەدىيان، گاۋىزبان قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەييارلاش: دۈريلارنى چالا سوقۇپ، دەملەپ ئۇسسىزلىقىغا ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: قاندىكى توصالغۇلارنى ئېچىش، سەۋدانى پىشۇرۇش، سۈيدۈك ھەيدەش، نېرۋىنى تىنچلاندۇرۇش ئارقىلىق قان بېسىمنى چۈشۈرىدۇ.

چايدىق:

ئارپىبەدىيان، شۇمىشا ئۇرۇقى، پىرسىياۋشان، كەرەپشە ئۇرۇقى، پىننە، شاھتەررە قاتارلىق دۈريلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەييارلاش: دۈريلارنى چالا سوقۇپ، دەملەپ ئۇسسىزلىققا ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سۈيدۈك ھەيدەپ، قان تومۇردىكى بەلغەم، سەۋدا ماددىلىرىنى تازىلاپ، قان بېسىمنى چۈشۈرىدۇ.

ئۇغۇر شىپا بەخىش چايلىق ئورنىدا

چايلىق:

ئاق سەندەل، چۆل يالپۇزى، بىنەپشە قاتارلىق
دوريلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەبىيالاش: دوريلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق ئورنىدا
دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: قاننىڭ ھارارتىنى پەسەيتىش، نېرۋىنى
تنىچلاندۇرۇش ئارقىلىق قان بېسىمنى چۈشۈرىدۇ.

چايلىق:

گۈلبىنەپشە 50 گىرام، ئەينۇلا، تەمرى ھىندى،
خىيارشەنبەر قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 60 گىرام،
نېلۇپەر 30 گىرام، ئىتتۈزۈمى 15 گىرام، چىلان 60 دانه.
تەبىيالاش: دوريلارنى چالا سوقۇپ، 12 سائەت قايىاق
سۇغا چىلاپ تەمىنى چىقىرىپ، كۈنده ئۈچ قېتىم،
مۇۋاپىق مىقداردا چايلىق ئورنىدا ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: چوڭ تەرەتنى يۇمشىتىپ، تەبىئەتنى
ياخشىلايدۇ، قاننى تازىلاپ، سوۋۇتۇپ، قان بېسىمنى
چۈشۈرىدۇ.

چايلىق:

چىلان 20 دانه، گاۋىزبىان ۋە سەرپىستان ھەربىرىدىن
20 گىرامدىن.

تەبىيالاش: دوريلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق ئورنىدا

ئۇيغۇر شىپا بەخشن چايلرى دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: قان ئايلىنىشنى ياخشىلايدۇ، قاننىڭ
هارارتىنى پەسەيتىدۇ، قان بېسىمنى چۈشۈرىدۇ.

چايلق:

شاپتۇل قېقى، كۆممىقوناق ساقىلى، ئەفتىمۇن،
لوپنۇر كەندىر يىلتىزى، تەرخەمەك ئۇرۇقى قاتارلىق
دوربىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، سوقا چىلان 10
دانە.

تەييارلاش: مېۋىلەردىن باشقا دوربىلارنى چالا سوقۇپ
ئاربىلاشتۇرۇپ، دەملەپ ئۇسسوْلۇقىغا ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: قان بېسىمنى چۈشۈرىدۇ، قاندىكى ماي
مقدارىنى چۈشۈرىدۇ، سۈيدۈك ھەيدەيدۇ.

چايلق:

نېلۇپەر يەتتە گىرام، گاۋىزبىان يەتتە گىرام، ئەينۇلا
30 گىرام، قىزىلگۈل ئالتە گىرام، قەنت 10 گىرام،
بىنەپشە يەتتە گىرام، چىلان 30 دانە، كاسىنە ئۇرۇقى
ئالتە گىرام، تۇخۇمى كەشىز 10 گىرام.
تەييارلاش: دوربىلارنى سوقماي، دەملەپ چايلق
ئورنىدا ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: قان غالبىلىقىدىن بولغان قان بېسىمغا
مەنپە ئەتلەك. قاننى سۈيۈلدۈرۈپ، قاننىڭ هارارتىنى
پەسەيتىپ، سۈيدۈك ھەيدەپ، قان بېسىمنى چۈشۈرىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەخشن چايلىق

چايلىق:

تەمرى ھىندى، ئەينۇلا، خىيارشەنبەر، چىلان،
قارىئۇرۇڭ، پۇنۇس قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10
گىرامدىن.

تەبىyarلاش: خىيارشەنبەر، پۇنۇسنى چالا سوقۇپ،
باشقا دورىلارنى ئارلاشتۇرۇپ، دەملەپ چاي ئورنىدا
ئۇسسىزلىقىغا ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: قاننىڭ ھارارتىنى پەسىيىتىدۇ، قاننى
سوۋۇتىدۇ، سۇيۇلدۇرۇدۇ، قان بېسىمنى چۈشۈردى،
ئۇسسىزلىقىنى باسىدۇ.

چايلىق:

گۈلبىنەپشە، توقاچگە يوپۇرمىقى، ھەمشۇرانە
ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، توقا چېچىكى، نېلۇپەر
ھەربىرىدىن 14 گىرامدىن، ئەينۇلا 20 گىرام، چىلان 20
دانە.

تەبىyarلاش: مېۋىلەردىن باشقا دورىلارنى چالا سوقۇپ،
چايلىق ئورنىدا دەملەپ ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: قاننىڭ غالبىلىقىدىن بولغان قان بېسىمغا
مەنپەئەتلەك.

چايلىق:

ئاق سەندەل، تەمرى ھىندى، گاۋىزبەن قاتارلىق
دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، چىلان 30 دانە.

ئۇيغۇر شىپا بەفسن چايدىرى

تەبىيارلاش: تەمرى ھىندىدىن باشقا دورىلارنى چالا سوقۇپ، دەملەپ چايلىق ئورنىدا ئۇسسىزلىققا ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: قان بېسىمنى چۈشۈرىدۇ، ئۇسسىزلىقنى باسىدۇ.

چايلىق:

زەپەر، تەمرى ھىندى، ئاق سەندەل، ئەينۇلا، كاسىنە ئۇرۇقى قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەبىyarلاش: زەپەر، ئەينۇلا، تەمرى ھىندى قاتارلىق دورىلارنى سوقمائى، باشقا دورىلارنى سوقۇپ، دەملەپ ئۇسسىزلىقىغا ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: قان بېسىمنى چۈشۈرىدۇ، ئۇسسىزلىقنى باسىدۇ.

چايلىق:

چىلان، گۈلبىنەپشە، گاۋىزبىان قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەبىyarلاش: دەملەپ ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: ھارارت، ئۇسسىزلىقنى پەسىيتىش، قان ئايلىنىشنى ياخشىلاش، يۈرەكىنى ياشارتىش، قان بېسىمنى چۈشۈرۈش رولى بار.

چايلىق:

بادىنجىبۇيا، گاۋىزبىان، بەدىيان قاتارلىقلارنىڭ

ئۇيغۇر شىپا بەخش چايلىرى

ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، چىلان 15 دانه.

تەبىيارلاش: چايلىق قىلىپ دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: بەلغەم، سەۋادادىن بولغان قان بېسىمنى
چۈشۈرىدۇ.

چايلىق:

دولانا 14 گىرام، سانا تۆت گىرام، پىستىگۈل ئالتە
گىرام.

تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق ئورنىدا
ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: ئىشىق ياندۇرۇش، جىڭەر ھارارتىنى
پەسەيتىش، تەرتەنلىي يۇمىشىتىش، يۇقىرى قان بېسىم،
ئارتېرىيەلىك يۈرەك كېسىلى، قاندا ماي تەركىبى
يۇقىريلاشقا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

دولانا ۋە لىمون سۈبىي ھەربىرىدىن 15 گىرامدىن،
ناۋات 200 گىرام، چېچەكگۈل تۆت گىرام، تاۋۇز سۈبىي
100 گىرام.

تەبىyarلاش: دولانا بىلەن چېچەكگۈلنىڭ قايىناق سۇدا
تەمىنى چىقىرۇپلىپ، لىمون، تاۋۇز سۈبىنى قوشۇپ،
ئۇستىگە ناۋات قوشۇپ تەبىyarلىنىدۇ.

تەسىرى: قان تازىلاش، ھارارت پەسەيتىش، جىڭەرنى
تازىلاش، قان بېسىمنى چۈشۈرۈش، يۈرەك مۇسکۈللەرنى

ئۇيغۇر شىپا بەخش چايلىرى كۈچە يېتىش، ئۇسسىزلىقنى پەسەيتىش تەسىرى بار.

چايلق:

دولانا 16 گىرام، زىرىق ئالته گىرام، سېرىق ئوت ئۈچ گىرام، جىغان 13 گىرام، كاسىنە ئۇرۇقى ئالته گىرام.

تەبىيارلاش: دەملەپ چايلق ئورنىدا ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: مېڭە قان تومۇرلىرىنى ئېچىش، نېرۋىنى قۇقۇقەتلەش، سۈيدۈك ھەيدەش تەسىرى بار. يۇقىرى قان بېسىم كېسىللىكلىرىگە، جىگەر كېسىللىكلىرىگە، قان قويۇقلۇق كېسىللىكلىرىگە شىپا بولىدۇ.

چايلق:

خىيارشەنبەر ۋە تەمرى ھىندى مۇۋاپىق مىقداردا.
تەسىرى: يۇقىرى قان بېسىمغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلق:

كەرەپشە يېلتىزى، كۆممىقوناق ساقىلىدىن مۇۋاپىق مىقداردا.

تەبىyarلاش: چاي ئورنىدا دەملەپ ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: قان بېسىمنى چۈشۈرىدۇ.

چايلق:

بېدە ئۇرۇقى توققۇز گىرام، قوغۇن ئۇرۇقى 30 گىرام، كۆممىقوناق ساقىلى تۆت گىرام.

ئۇيغۇر شىپا بەخش چايلىق
تهييارلاش: دورىلارنى ئازراق قايىنتىپ، چايلىق
ئورنىدا ئىچىلىدۇ.
تهسىرى: يۇقىرى قان بېسىمغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:
چىلان چىچىكى 21 گىرام، كەۋەك ئۇرۇقى مۇۋاپىق
مىقداردا.
تهييارلاش: دەملەپ چايلىق ئورنىدا ئىچىلىدۇ.
تهسىرى: قان بېسىمنى چۈشۈرىدۇ.

چايلىق:
قايماقسىز سۇتنى مۇۋاپىق قايىنتىپ، چايلىق
ئورنىدا ئۇسسىلۇقىغا ئىچسە قان بېسىمنى چۈشۈرىدۇ.

چايلىق:
كۆممىقوناق ساقىلى، كەرەپشە يىلتىزى، ئۇرۇقىسىز
ئۇزۇم، چىلان، شاپتۇل قېلى مۇۋاپىق مىقداردا.
تهييارلاش: دەملەپ ئىچىلىدۇ.
تهسىرى: قان بېسىمنى چۈشۈرىدۇ.

چايلىق:
دېڭىز ئادەمگىياھىدىن 30 گىرامنى قايىنتىپ،
ئېرىگەندىن كېيىن ناۋات قوشۇپ ئىچسە جىگەر، بۆرەك
ئاجىزلىقىدىن بولغان يۇقىرى قان بېسىمغا مەنپەئەت
قىلىدۇ.

چايلق:

500 گرام كەرەپشىنى سىقىپ، 50 گرام ھەسەل
ئارىلاشتۇرۇپ ئىچىپ بەرسە، قان خىلىتىدىن بولغان
يۇقىرى قان بېسىمغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ڭۈچ ئۇيغۇر شىپا بەخش چايلىقلار

تۆۋەن قان بېسىمغا شىپا چايلىقلار

ئالامىتى: باش قېيىش، كۆز قاراڭخۇلىشىش، ئولتۇرۇپ قوپقاندا باش قېيىش، هوشىزلىنىش، ئورۇقلاش، چىرايى تاتىرىش، ماغدۇرسىزلىنىش قاتارلىق ئالامەتلەر كۆرۈلدى.

چايلىق:

چۈچۈكبۇيا 15 گىرام، قوۋۇز اقدارچىن ۋە شاخ دارچىن ھەربىرىدىن 30 گىرامدىن.

تەبىيارلاش: دورىلارنى قاينىتىپ، چاي ئورنىدا ئىچىپ بىرسە بولىدۇ.

تەسىرى: ئادەتتە ئۈچ كۈندە قان بېسىمنى يۈقىريلەنلى بولىدۇ.

چايلىق:

دارچىن، سۆئىلەپ، قارىمۇچ، تەرەنجىبىن، خولىنجان، ئاقىرقەرها، قەلەمپۇر، ناۋات قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، 12 سائەت دەملەپ تەمىنى چىقىرىپ سۈزۈپ، سۈزۈلگەن سۈيىگە ناۋات

ئۇيغۇر شىپا بەفس چايدىرى

سېلىپ، تۇخۇم سېرىقى ئارلاشتۇرۇپ ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: تۆۋەن قان بېسىمنى يۇقىرىلىتىدۇ، يەنە
ئۇچار قاتاتلارنىڭ گۆشىنى ۋە پاقلان، چۈچە، كەپتەر
گۆشلىرىنى مۇۋاپىق يەپ بەرگەندە، قان بېسىمنى
يۇقىرىلىتىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەخىش چايلىقلار

ھەزىم ئەزا كېسەللىكلىرىگە شىپا چايلىقلار

ئاشقازان ئاجىزلىقىغا شىپا چايلىقلار

ئاشقازان ئاجىزلىق سەۋەپىنىڭ ئوخشاش
بولماسىلىقىغا ئاساسەن تۆت تۈرگە بولۇندۇ.

قان خىلىتىدىن بولغان ئاشقازان ئاجىزلىقىقا
شىپا چايلىقلار

ئالامىتى: ئاشقازان تاماقنى ھەزىم قىلالمايدۇ. بىمار
ھەركەت قىلىسا تاماق يېنىپ كېتىدىغاندەك ھېس
قىلىدۇ، ھۆ تۇتىدۇ. بۇ چاغدا ئاشقازاننى ھۆللۈك قاپلاپ
كەتكەن ياكى ئاشقازاننىڭ چىقىش ئېغىزىنىڭ خىزمىتى
ئاجىزلىغانلىقتىن، تاماق ئاشقازاندا ئۇزاق تۇرمائى
تۆۋەنگە ماڭىدۇ.

چايلىق:

قىزىلگۈل ئالتە گىرام، ئانارگۈلى بەش گىرام،
يۇمماقسىوت ئۇرۇقى بەش گىرام، تاباشر ئالتە گىرام،

ئۇيغۇر شىپا بەفسن چايلىرى سۇماق ئالتە گىرام، قاقىلە بەش گىرام.
تەبىيارلىق: چايلىق تەبىيارلاپ بېرىلىدۇ.
تەسىرى: قان خىلىتىدىن بولغان ئاشقازان ئاجىزلىقىغا، ئاشقازاننىڭ تۇتۇش كۈچىنى ئاشۇرۇشقا،
ھۆ بولۇشقا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:
قورۇلخان يۇمغاقسۇت ئۇرۇقى، چىلان، ئەينۇلا
ھەممىسى مۇۋاپىق مىقداردا.
تەبىيارلاش: قاينىتىپ چايلىق ئورنىدا ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: تاماق سىڭمەسىلىك، كۆڭۈل ئېلىشىش،
تەستە كېكىرىشنى ياخشىلایدۇ.

سەپرا خىلىتىدىن بولغان ئاشقازان ئاجىزلىقىغا شىپا چايلىقلار

ئالامىتى: ئاشقازان ئېچىشىپ كۆيۈشكەندەك
ئاغرىيدۇ، ئىچى سۈرۈپ، تومۇرى ئىنچىكە، تېز سالىدۇ.
سۈيدۈكىنىڭ رەڭگى سارغۇچ، مىقدارى ئاز بولىدۇ، تىلى
سېرىق گەز باغلىغان بولىدۇ.

چايلىق:
يۇمغاقسۇت ئۇرۇقى، چىلان، ئەينۇلىنىڭ
ھەرقايسىسىدىن 10 گىرامدىن.
تەبىيارلاش: چايلىق ئورنىدا دەملەپ ئىچىلىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەخت چايلىرى
تهسىرى: سەپرادىن بولغان ئاشقازان ئاغرقىغا
مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:
يانتاقتن 100 گىرام.
تەبىيارلاش: سوقۇپ چايلىق تەبىيارلاپ ئىچىلىدۇ.
تهسىرى: سەپرادىن بولغان ئاشقازان ئاجىزلىقىغا
مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:
قىزىلگۈل، تەمرى ھىندى، ئەينۇلا، يۇمغاقسۇت
ئۇرۇقى مۇۋاپىق مىقداردا.
تەبىيارلاش: چاي ئورنىدا دەملەپ ئىچىلىدۇ.
تهسىرى: سەپرادىن بولغان ئاشقازان ئاجىزلىقىغا
مەنپەئەت قىلىدۇ.

بەلغەم، سەۋدادىن بولغان ئاشقازان
ئاجىزلىقىغا شىپا چايلىقلار

چايلىق:
دارچىن، سۆئلەپ مىسىرى، بەسباسە، لაچىندانە،
شېكەر، تەرنجىبىن قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن
30 گىرامدىن، سۇت ئىككى كىلوگىرام.
تەبىيارلاش: دورىلارنى يىرىك سوقۇپ، سۇتنى

ئۇيغۇر شىپا بەخشن چايدىرى

قاينىتىپ، سۈتتە دەملەپ ئىچىلىدۇ، ھەر قېتىمدا 20
گىرام دورا سېلىپ ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: ئاشقازان ئاجىزلىقىنى ياخشىلايدۇ،
ئاشقازاندىكى نەزلىنىڭ تەسىرىنى يوقىتىدۇ.

چايدىق:

لاچىندانە، ناۋات ھەربىرىدىن 100 گىرامدىن.
تەبىيارلاش: چاي ئورنىدا دەملەپ ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: سوغۇقتىن بولغان ئاشقازان ئاجىزلىقىغا
مهنىپەئەت قىلىدۇ. ئۆچەي - ئاشقازاندىكى يەلنى
تارقىتىدۇ، قورساق ئاغرىشنى ياخشىلايدۇ.

چايدىق:

بەدييان، جۇۋىنە، زىرە، ئوغرىتكەن، تەرەنجىبىن،
كەرەپشە ئۇرۇقى، گۈلدارچىن قاتارلىق دورىلارنىڭ
ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، دەملەپ ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: بىلغەمىدىن بولغان ئاشقازان ئاجىزلىق،
ئاشقازان ئېچىشىش، تاماق سىڭمەسلىك، قورساق
كۆپۈش قاتارلىقلارغا مەنىپەئەت قىلىدۇ. ھەزىم قىلىشنى
ياخشىلايدۇ.

چايدىق:

گاۋىزبان ھىندى، قاقىلە، زەنجىۋىل، لاچىندانە،
بادرەنجىبۇيا، بەدييان، ئاپېلسىن پوستى، ئۇستقۇددۇس

• ئۇيغۇر شىپا بەخش چايلىق •
 ھىندى، خېنە، خولىنجان قاتارلىق دورىلارنىڭ
 ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
 تەبىيارلاش: دورىلارنى يىرىك سوقۇپ، دەملەپ
 ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: ئىمىسىقتىن بولغان ئاشقازان ئاجىزلىقى،
 ئاشقازان ئېچىشىش، ئاشقازان قىزىپ ئاغرىش،
 ئاشقازان - ئۈچەي كۆپۈش قاتارلىقلارنى داۋالايدۇ.

چايلىق:

يېزىخۇ 15 گىرام، جۇۋىنە 12 گىرام، ناۋات مۇۋاپىق
 مىقداردا، كەرەپشە ئۇرۇقى 12 گىرام، ئېڭىر يەتنە
 گىرام.

تەبىيارلاش: دەملەپ ئۇسسىلۇققا ئىچىلىدۇ.
 تەسىرى: ئاشقازان بىلەن ئۈچەيدىكى يەلنى
 ھەيدەيدۇ.

چايلىق:

بەدىيان، زىرە، پىننە، جۇۋىنە، زەنجىۋىل قاتارلىق
 دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەبىيارلاش: چايلىق ئورنىدا ئىچىلىدۇ.
 تەسىرى: ئاشقازان - ئۈچەيدىكى نورمالسىز يەللەرنى
 تارقىتىدۇ، ھەزمىم قىلىشنى ياخشىلايدۇ، ئىشتىهانى
 ئاچىدى، بەلغەمدىن بولغان ئاشقازان ئاجىزلىقىغا
 مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايدىق:

پىلىپىل، دارچىن، قارىمۇچ، زەنجىۋېلىنىڭ
ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، قەلەمپۇر 15 گىرام،
رۇمىبەدىيان، جۇۋىنە، لاچىندانە، قاقىلەنىڭ ھەربىرىدىن
20 گىرامدىن.

تەيىارلاش: چايدىق ئورنىدا دەملەپ ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: بەلغەمدىن بولغان ئاشقازان ئاجىزلىقىغا
مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايدىق:

پىستە پوستىدىن ئالته گىرام، قاقىلە، بەدىيان،
ئوغرىتىكەن ھەربىرىدىن ئۈچ گىرامدىن.
تەيىارلاش: يىرىك سوقۇپ، مۇۋاپىق مىقداردىكى
قايناق سۇدا دەملەپ قىزىق پېتى ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: ھېق تۇتۇشنى پەسەيتىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەھش چايلىقىرى

قىزىلئۆڭگەچ كېسەللىكلىرىنگە شىپا چايلىقلار

چايلىق:

ھەمشۋانە ئۇرۇقى 50 گىرام، قۇرۇتۇلغان ئىتىئۇزۇمى 60 گىرام، قۇرۇتۇلغان ئەمەن 40 گىرام، سېرىقچىچەك 30 گىرام، كەرەپشە ئۇرۇقى، زىرە ھەربىرىدىن 15 گىرامدىن، پىننە 10 گىرام، يالپۇز 20 گىرام، ھەسەل مۇۋاپىق مىقداردا.

تەبىيارلاش: يىرىك سوقۇپ، كۈندە ئۈچ ۋاخ، ھەر قېتىمدا بەش گىرامدىن، قايىناق سۇدا دەملەپ سۈيىنى ئۈچ بولۇشكە بولۇپ، ھەر قېتىمدا 1 ~ 2 قوشۇق ئىچۈرۈلەدۇ.

تەسىرى: ھەرخىل سەۋەبلىرىدىن بولغان قىزىلئۆڭگەچتىكى يەللىكىنى تارقىتىدۇ، قىزىتىمنى پەسىتىدۇ. قوشۇمچە ئاشقازان يەللىكىگە شىپا بولىدۇ، قىزىلئۆڭگەچ راكىغا بېرىلسە بولىدۇ.

چايلىق:

سېمىز ئوت ئۇرۇقى بەش گىرام، ئانارگۈلى، ئۈجمە شەربىتى ھەربىرىدىن 72 گىرامدىن.

تەبىيارلاش: سېمىز ئوت ئۇرۇقىنى يۇمىشاڭ سوقۇپ،

ئۇيغۇر شىپا بەھش چايلىرى

ئانار، ئۈجمە شەربەتلەرىگە سېلىپ 12 سائەت
تۇرغۇزۇپ، سۈزۈپ، بىر ياكى ئىككى يۇتۇم ئىچۈرۈلدى.
تەسىرى: قىزىلئۆڭگەچ ئۆتكۈر ياللۇغىغا مەنپەئەت
قىلىدۇ.

چايلىق:

قۇرۇتۇلغان يالپۇز مۇۋاپىق مىقداردا.
تەبىيارلاش: دەملەپ چاي ئورنىدا ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: قىزىلئۆڭگەچ ئىششىقىنى ياندۇردى،
ھەزىم قىلىشنى ياخشىلایدۇ، نېرۋىنى تىنچلاندۇردى.

ئۇيغۇر شىبا بەخشن چايدىقلار

ئاشقازان ياللۇغىغا شىبا چايدىقلار

چايدىق:

بىر چىمدىم قارىچاي، ئىككى قوشۇق ھەسەل.
تەبىيارلاش: قارىچايىنى بىر چىنە قايىناق سۇدا دەملەپ
سۇزۇپ، ئاندىن ھەسەلنى ئېرىتىپ، ھەر كۈنى ئىككى
قېتىم مۇۋاپىق مىقداردا ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: گالدىن غىزا ئۆتىمىگەندە ئىچىلىدۇ.

قان خىلىتىدىن بولغان ئاشقازان ياللۇغىغا شىبا چايدىقلار

ئىچ سۈرىدۇ، پۇتۇن بەدەن ماغدۇرسىزلىنىدۇ،
قىزىدۇ، باش لو قولداپ ئاغرىيدۇ، باش قايىدۇ، يۈز -
كۆزى ئىششىيدۇ. قان خىلىتىغا ئالاقدىر ئالامەتلەر ۋە
ئاشقازان كېسىلىگە ئائىت ئالامەتلەر كۆرۈلىدۇ.

چايدىق:

قەلەمپۇر، ئارپىبەدىيان، لاچىندانە ھەربىرىدىن
توققۇز گىرامدىن، قاقىلە 10 گىرام.
تەبىيارلاش: دەملەپ، گۈلقەنت قوشۇپ ئىچىلىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەفسن چايدىرى

تەسىرى: قان خىلىتىدىن بولغان ئاشقازان ياللۇغىغا
مەنپەئەت قىلىدۇ، ئىشتىھانى ئاچىدۇ.

چايدىق:

كۆك يانتاق چېچىكى مۇۋاپىق مىقداردا.

تەبىيارلاش: چايدىق تەبىيارلاپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: قاندىن بولغان ئاشقازان ياللۇغىغا مەنپەئەت
قىلىدۇ.

چايدىق:

ئېگىر، مامكاپ، ئارپا ئۈندۈرمىسى، تۇرۇپ ئۇرۇقى
قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەبىيارلاش: مۇۋاپىق سۇدا قايىنتىپ، چايدىق ئورنىدا
ئېچسە بولىدۇ.

تەسىرى: سوزۇلما ئاشقازان ياللۇغىغا مەنپەئەت
قىلىدۇ.

سەپزادىن بولغان ئاشقازان ياللۇغىغا شىپا چايدىقلار

ئالامىتى: ئاشقازان قاتتىق ئاغرىيدۇ، كۆيۈشۈپ
ئېچىشىدۇ، قىزىتىما بولىدۇ، ئۇسسايدۇ، تىل، ئېغىز
ئىچى سېرىق كۆرۈنىدۇ، پۇت - قوللىرى سوۋۇپ
كېتىدۇ. سەپرا خىلىتىغا ئالاقىدار ئالامەت كۆرۈلىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەمىش چايلىقى

چايلىق:

بەدىيان، يۇمۇخاكسۇت ئۇرۇقى، كاسىنە ئۇرۇقى
ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەييارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق تەييارلاپ
بېرىلىدۇ.

تەسىرى: سەپرا خىلىتىدىن بولغان ئۆتكۈر ئاشقازان
ياللۇغىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

نېلۇپەر، كاسىنە ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن،
دورىلارنى ئېلىپ كاشكاب تەييارلاپ بېرىلىدۇ. بىنەپىشە،
كاسىنە شىرنىسى، قەلەمپۇر، بەدىيان، قاقىلە،
لاچىندانە ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەييارلاش: بۇ دورىلارغا ئاز مىقداردا گۈلقەنت
قوشۇپ، چايلىق تەييارلاپ دەملەپ ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: ئۆتكۈر ئاشقازان ياللۇغىغا مەنپەئەت
قىلىدۇ.

چايلىق:

ئىتتۈزۈمى، كاسىنە ئۇرۇقى، گاۋىزبىان قاتارلىق
دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، بىنەپىشە ئالىتە
گىرام، ئوغرىتىكەن تۆت گىرام.

تەييارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق تەييارلاپ
دەملەپ، كۈنده ئۈچ قېتىم ئىچىلىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەخىش چايلىرى
تەسىرى: ئۆتكۈر ئاشقازان ياللۇغىغا مەنپەئەت
قىلىدۇ.

بەلغەم خىلىتىدىن بولغان ئاشقازان ياللۇغىغا
شىپا چايلىقلار

ئالامىتى: قىزىتىدۇ، ئېغىزدىن شالۇك ئاقىدۇ،
ئىشتىها تۇتۇلىدۇ، تىلى ئاق، توم گەز باغلايدۇ، بەدەن
تېرىھ رەڭگى ئاقىرىدۇ ھەم بەلغەم خىلىتىغا ئالاقدار
ئالامەتلەر كۆرۈلىدۇ.

چايلىق:
لاچىندانە، ئارپىبەدىيان، قارىچاي ھەربىرىدىن 10
گىرامدىن.

تەيىيارلاش: دورىلارنى سوقۇپ، چايلىق تەيىيارلاپ
بېرىلىدۇ.

تەسىرى: بەلغەم خىلىتىدىن بولغان ئاشقازان
ياللۇغىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:
ئىز خىر يىلتىزى، بەدىيان، قەلەمپۇر، لاچىندانە
قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، ئەنجۇر قېقى
ئۈچ تال.

تەسىرى: بەلغەم خىلىتىدىن بولغان سوزۇلما

ئۇيغۇر شىپا بەخىش چاىللىرى

ئاشقازان ياللۇغىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

تەبىيارلاش: ئەنجۇردىن باشقا دورىلارنى چالا سوقۇپ،
ئەنجۇرنى قوشۇپ دەملەپ، چايلىق ئورنىدا ئىچىلىدۇ.

يەلدىن بولغان ئاشقازان ياللۇغىغا شىپا چايلىقلار

ئالامىتى: قورساق كۆپىدۇ، ئاشقازان ئېچىشىدۇ،
سېسىق كېكىرىدۇ. كۆڭۈل ئېلىشىدۇ، بەزىدە قۇسىدۇ،
چوڭ تەمرەت ئادەتتىكىدىن سېسىق پۇرايدۇ، يەلگە
ئالاقىدار ئالامەتلەر كۆرۈلەندۇ.

چايلىق:

بەدىيان، جۇۋىنە، زىرە، ئوغرىتىكەن، تەرەنجبىن،
كەرەپىشە ئۇرۇقى، گۈلدارچىن قاتارلىقلارنىڭ
ھەربىرىدىن 10 كىرامدىن.

تەبىيارلاش: دورىلارنى سوقۇپ چايلىق تەبىيارلاپ،
دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: يەلدىن بولغان ئاشقازان ئاغرىقىغا مەنپەئەت
قىلىدۇ.

چايلىق:

گاۋىزبان، ئاپىلسىن پوستى، لاچىندانە، خولىنچان،
بەدىيان، زەنجۇپىل، خېنە، قاقىلە، ئۇستقۇددۇس،

﴿ ئىيغۇر شىبا بەخش چاپلىرى ﴾

بادرەنجبۇيا قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەيىيارلاش: چالا سوقۇپ، چايلىق دەملەپ ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: يەلدىن بولغان ئاشقازان ياللۇغى، ئاشقازان
ئاغرىقلىرى، ئاشقازان ئاجىزلىقلېرىغا مەنپەئەت
قىلىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەفسن چايلىقلار

ئاشقازان تۆۋەنلەشكە شىپا چايلىقلار

چايلىق:

گۈلدارچىن، ئۆشىنە، ئۇدسىلىب، دارچىن،
لاچىندانە، زەنجىۋىل، سازەج ھىندى، مەستىكى، زىرە
قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەبىيالاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەبىيالاپ،
مۇۋاپىق ھەسەل سېلىپ، كۈندە ئىككى قېتىم مۇۋاپىق
مىقداردا ئىچۈرۈلەدۇ.

تەسىرى: بەلغەم خىلىتىدىن بولغان ئاشقازان
تۆۋەنلەشكە مەنپەئەت قىلىدۇ. ئاشقازاننى قىزىتىپ
سوغۇق يەلنى ھېيدەيدۇ، مىجهزنى تەڭشەيدۇ.

چايلىق:

بەدىيان، خولىنجان، دارچىن قاتارلىقلارنىڭ
ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، لاچىندانە بەش گىرام، زەپەر
ئىككى گىرام، ئىپار بىر گىرام.
تەبىيالاش: دورىلارنى (زەپەردىن باشقما) چالا سوقۇپ،
دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: ئاشقازاندىكى زىيادە ھۆللىۈكىنى قۇرۇتۇپ،
ئاشقازان تۆۋەنلەشكە مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

سۇمبۇل، قاقىلە، پىلىپىل، رۇمبهدىيان، قىزىلگۈل،
بەدىيان، زىرە، لاچىندانە، ئىزخىر، بىخسۇس، سازەج،
پىننە، تاتلىق قۇستە قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن
10 گىرامدىن، زەپەر ئۈچ گىرام، ھەسىل مۇۋاپىق
مقداردا.

تەبىيارلاش: دورىلارنى يېرىڭ سوقۇپ، كۈنده ئىككى
قېتىم، ھەر قېتىمدا بەش گىرامدىن دەملەپ ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: ئاشقازاننى قىزىتىپ ھۆللۈكىنى يوقىتىدۇ،
ھەزىمنى ياخشىلايدۇ، ئاشقازان پەي - تارىمۇشلىرىنى
چىڭتىدۇ، ئاشقازان تۆۋەنلەشكە مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

جۇۋىنە، بەدىيان، گۈلدارچىن، ئوغرىتىكەن،
تەرنىجىبن، زەنجىشىل، كەرەپشە ئۇرۇقى، قەلمەپۈر،
زىرە قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەبىيارلاش: يېرىڭ سوقۇپ، چايلىق دەملەپ
ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: ئاشقازان تۆۋەنلەش، ئاشقازاندىكى
ھۆللۈكىنى قۇرۇتۇش، ئاشقازان تۆۋەنلەشتىن ئېچىشىپ
ئاغرىش، تاماق سىڭمەسلىك، قورساق كۆپۈش
قاتارلىقلارغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئۇيغۇر شىبا بەخش چايلىق

چايلىق:

ئارپىبەدىيان، قاقىلە، لاچىندانە، گۈلقەنت قاتارلىق
دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 15 گىرامدىن.
تەييارلاش: دورىلارنى يىرىك سوقۇپ دەملەپ،
گۈلقەنت سېلىپ ئۇسسوْلۇقىغا ئىچسە بولىدۇ.
تەسىرى: ئۇزاق مەزگىل ئىچىپ بەرسە، ئاشقازان
تۆۋەنلەشتىن بولغان كۆڭۈل ئېلىشىش، قۇرۇق ھۆ
تۇتۇش، تاماق سىڭمەسلىك قاتارلىقلارغا مەنپەئەت
قىلىدۇ.

ئۇن ئىككى بارماق ئۈچەي يارسىغا شىپا چايلىقلار

چايلىق:

بەدىيان، پىلىپىل، كەرهېپشە ئۇرۇقى، لاچىندانە، زەنجىۋىل، رۇمبهدىيان، دارچىن، قىزىلگۈل قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، گۈلدەرچىن 20 گىرام.

تەبىيارلاش: دورىلارنى يېرىك سوقۇپ، كۈنده ئۈچ قېتىم، 3 ~ 5 گىرامدىن دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: ئۇن ئىككى بارماق ئۈچەي يارسىدىن بولغان ئاغرىقنى توختىتىدۇ.

چايلىق:

كۆپۈكى دەريا، چۈچۈكبۇيا قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 50 گىرامدىن.

تەبىيارلاش: دورىلارنى يۇمىشاق سوقۇپ (چۈچۈكبۇينىڭ سىرتقى پوستىنى ئېلىۋېتىپ)، كۈنده ئۈچ قېتىم، ھەر قېتىمدا 15 گىرامدىن دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: ئۇن ئىككى بارماق ئۈچەي يارسىغا

ئۇيغۇر شىا بەھىش چايلق: مەنپەئەت قىلىدۇ. جاراھەت پۇتتۇرۇپ، ساقىيىشنى ئىلگىرى سورىدۇ.

چايلق:

سوئلەپ، بىخسۇس ھەرقايىسىدىن 15 گىرامدىن، ئاق چۈغلۇق، سەئدى كۇفى ھەربىرىدىن 12 گىرامدىن. تەسىرى: ئاشقازان - ئون ئىككى بارماق ئۈچەي يارىسى، ئاشقازان يېنىك ھالدا قاناشقا مەنپەئەت قىلىدۇ. تەبىيارلاش: بىخسۇسنىڭ سىرتقى قىسىمىنى ئېلىۋېتىپ، دورىلارنى سوقۇپ ياكى ئۇزاقراق دەملەپ ئۇسۇلۇققا ئىچىلىدۇ.

چايلق:

بىنەپەش، ئىسپىغۇل، قىزىلگۈل قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، تەرەنجىبىن 15 گىرام، خىيارشەنبىر 20 گىرام، بادام يېغى 120 گىرام. تەبىيارلاش: دەملەپ تەمنى چىقىرىپ، بادام يېغىدىن ئازراق قېتىپ ئىچۈرۈلىدۇ. تەسىرى: ئاشقازان - ئون ئىككى بارماق ئۈچەي يارىسىدىن بولغان ئاغرىقىنى پەسەيتىدۇ، تەرەتنى يۇمىشتىدۇ، قەۋزىيەتنى ياخشىلایدۇ.

قەۋزىيەتكە شىپا چايلىقلار

چايلىق:

نېلۇپەر 15 گىرام، سانا، مۇرمەككى بەش گىرامدىن.
تەييارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: چوڭ تەرەتنى يۇمىشىتىپ، قەۋزىيەتكە شىپا بولىدۇ.

چايلىق:

سانا، بىنەپىشە ھەربىرىدىن ئالىتە گىرامدىن،
تەرەنجىبىن 10 گىرام.
تەييارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، دەملەپ ئىچىسى بولىدۇ.

تەسىرى: ئىچىنى يۇمىشىتىپ، قەۋزىيەتكە مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

دارچىن، قاقىلە، بەدىيان، لاچىندانە، قىزىلگۈل،
پوستى تۇرۇنجى قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

⇒ ئۇيغۇر شىپا بەخشن چايدىرى ⇒

تەبىيالاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق تەبىيالاپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: تەبىئىتى قۇرۇق ئىسسىق بولۇپ، ئاشقازاننى قۇۋۇھتلەش، ئىشتىھانى ئېچىش، ياللىوغۇ قايتۇرۇش رولى بار. ئۇندىن باشقا، ئون ئىككى بارماق ئۇچەي يارىسىغا مەنپەئەتلىك.

چايلىق:

تەرەنجىبىن 10 گىرام، قىزىلگۈل، خىيارشەنبىر، بەدىيان، سانا قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن ئالتە گىرامدىن.

تەبىيالاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق تەبىيالاپ بېرىلىدۇ.

تەسىرى: تەرەتنى يۇمىشىتىپ، قەۋزىيەتكە مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

سانا، پۇنۇس ھەربىرىدىن 12 گىرامدىن، سېرىق ھېلىلە پۇستى 10 گىرام، ھەشقىپپىچەك بەش گىرام، بىنەپشە يەتتە گىرام، رەۋەن ئۈچ گىرام، كالا سۇتى مۇۋاپىق مىقداردا.

تەبىيالاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، كالا سۇتىدە دەملەپ ئىچىلىدۇ. ئۈچ كۈن داۋاملاشتۇرسا ئۇنۇمۇ كۆرۈلىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەخىش چاىلىقى
تهسىرى: قەۋزىيەتكە پايىدىلىق.

چاىلىق:

چىلان 30 دانە، بىنەپشە، خىيارشەنبىر ھەربىرىدىن
60 گىرامدىن، گاۋىزبىان 10 گىرام، تەرەنجىبىن 30
گىرام، شېكەر 100 گىرام.

تەييارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، دەملەپ تەمىنى
چىقىرىپ، سۈزۈپ، شېكەرنى سېلىپ ئېرىتىپ ياكى
بىر ئۆرلىتىپ ئىچسە بولىدۇ.

تهسىرى: قەۋزىيەتنى ياخشىلايدۇ، تەرەتنى
يۇمىشتىدۇ. تەبئەتنى ياخشىلايدۇ.

چاىلىق:

سانا، خىيارشەنبىر، تەرەنجىبىن قاتارلىقلارنىڭ
ھەربىرىدىن بەش گىرامدىن.

تەييارلاش: قايلاق سۇدا دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تهسىرى: ھەرخىل سەۋەبلەردىن بولغان قەۋزىيەتكە
مەنپەئەت قىلىدۇ.

چاىلىق:

ھەبىتۇلخۇزرا، سانا، تەرەنجىبىن، بادام مېغىزى،
بەدىيان، ئوغرىتىكەن قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن
10 گىرامدىن.

ئۇيغۇر شىپا بەخىش چايلىقى

تەبىارلاش: چالا سوقۇپ، چايلىق دەملەپ ئىچىلىدۇ.
تەسلى: قەۋزىيەتنى بوشىتىمۇ، تەرەتنى
راۋانلاشتۇرىدۇ. تەبىئەتنى يۇمىشىتىپ، ساغلاملىقنى
ئاشۇرىدۇ.

ئاددىي چايلىقلار

1. ھەسەلدىن 30 گىرام، تۇزدىن بىر گىرام ئېلىپ،
ھەسەلنى قايىناق سۇدا ئېرىتىپ، ئۇنىڭ ئۇستىگە تۇزنى
سېلىپ، بىر مەزگىل ئىچىشنى داۋاملاشتۇرسا، ئادەت
خاراكتېرلىك قەۋزىيەتكە ۋە بەدەن ئاجىزلىقتىن بولغان
قەۋزىيەتكە مەنپەئەت قىلىدۇ.
2. ھەر كۈنى بىرقانچە تامچە ئاچىقىسو تېمىتىلغان
قايناق سۇ ئىستېمال قىلسا قەۋزىيەتكە پايدىلىق.
3. سانادىن مۇۋاپىق مىقداردا ئېلىپ دەملەپ ئىچسە
قەۋزىيەتكە پايدىلىق.
4. ئاق لەيلى يىلتىزىنى قايىنتىپ ئىچسە
قەۋزىيەتكە پايدىلىق.
5. مۇۋاپىق مىقداردىكى پالەكىنى قايىناق سۇدا
دەملەپ، ئازراق بادام يېغى تېمىتىپ ئىچىپ بەرسە
قەۋزىيەتكە پايدىلىق.
6. كۈدە يوپۇرمىقىنى يەپ بەرسە قەۋزىيەتكە
پايدىلىق.

ئىچ سۈرۈشكە شىپا چايلىقلار

چايلق:

چېچەكگۈل 60 گىرام، چىلان 18 دانە، ناۋات 100
گىرام، زەنجىۋىل 12 گىرام، بەدىيان 10 گىرام.
تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، دەملەپ ناۋات
سېلىپ ئىچىلىدۇ. (بەدىيان قورۇلىدۇ).
تەسىرى: بەدەننى قۇۋۇھتلەش، قان تولۇقلاش،
ئۇيقونى ياخشىلاش تەسىرى بار، بالىلاردىكى ئىچ
سۈرۈشكە مەنپەتتەت قىلىدۇ.

چايلق:

ئۇرۇقىدىن ئايىرلىغان يېمىش جىگدە، ئانار پوستى
100 گىرامدىن، خەنزۇ موزىسى 18 گىرام، موزا 25
گىرام، پاقىيوپۇرمىقى 20 گىرام.
تەسىرى: ھەرخىل سەۋەبىتىن بولغان ئىچ
سۈرۈشلەرنى توختىتىدۇ.
تەبىyarلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، دەملەپ
ئىچىلىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەفسن چايلىق

چايلىق:

ئامىلە، يۇمغاقسۇت ئۇرۇقى قاتارلىقلارنىڭ
ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، دەملەپ ئىچىدۇ.
تەسىرى: ئىچ سۇرۇشنى توختىتىدۇ.

چايلىق:

يۇمغاقسۇت ئۇرۇقى، بەدىيان قاتارلىق دورىلارنىڭ
ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، ئانارگۈلى بەش گىرام، ناۋات
مۇۋاپىق مىقداردا.

تەبىيارلاش: بەدىيان، يۇمغاقسۇت ئۇرۇقى قورۇلۇپ
سارغايتىلىدۇ، ئاندىن سوقۇپ دەملەپ، ناۋات سېلىپ
ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: ئىچ سۇرۇشنى توختىتىدۇ، بەدەننى
قۇۋۇتلهيدۇ، ئۆچھى خىزمىتىنى ياخشىلайдۇ.

چايلىق:

قارىئۇرۇك، ئەينۇلا مۇۋاپىق مىقداردا.

تەبىيارلاش: قايىناق سۇدا ئۇزۇنراق دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سەپزادىن بولغان ئىچ سۇرۇشكە مەنپەئەت
قىلىدۇ.

چايلىق:

رۇمىبەدىيان، مەستىكى رۇمى، زىرە، ئۇد ھىندى

ئۇغۇر شىپا بەخىش چايلىرى
قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، ئانارگۈلى 15
گىرام.

تەييارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، دەملەپ
ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: ئۆتكۈر ئىچ سۈرۈشنى توختىتىدۇ.

چايلىق:

پىننە، پىلىپىل، قارىمۇچ، موزا قاتارلىقلارنىڭ
ھەرقايىسىدىن 15 گىرامدىن، زىرە 10 گىرام، ئانار
پوستى 30 گىرام، ئانار چېچىكى 25 گىرام، جوز ۋە
قاقلە ھەربىرىدىن بەش گىرامدىن.

تەسىرى: ھەرخىل سەۋەبتىن بولغان ئۈچەيدىكى
يەللىكىنى قايتۇرىدۇ، ئۈچەينىڭ سۈمۈرۈلۈشنى
ياخشىلاپ، ئىچ سۈرۈشنى توختىتىدۇ.

تەييارلاش: يىرىك سوقۇپ، چايلىق تەييارلاپ دەملەپ
ئىچىلىدۇ. ھەر قېتىم 20 ~ 30 گىرامدىن دەملەپ
ئىچىلىدۇ. قىزىتما بولسا نېلۈپەردىن 10 گىرام،
قىزىلگۈلدىن 50 گىرام، ئاق لەيلى ئورۇقىدىن 10 گىرام
قوشۇپ، دەملەپ ئىچىپ بەرسە ئۇنۇمى كۆرۈنەرلىك
بولىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەخىش چايلىقلىار

تولغاڭقا شىپا چايلىقلار

بۇ تولغاڭ تاياقچە جاراسىمى كەلتۈرۈپ چىقىرىدىغان
بىر خىل يۇقۇملىق ئۈچھى كېسىللەكى بولۇپ، بىماردا
ئاساسلىقى، توڭلاب تىترەش، تەرهەت سۇدەك،
شىلىمىشىق، بەزىدە قان ئارىلاش يىرڭىلىق كېلىش،
قۇرۇق ئىنجىق، ماغدورسىزلىق، قورساق تۇتقاقلىق
مۇجۇپ ئاغرىش، ئىشتىهاسى تۇتۇلۇش، پۇتون بەدەن
سېرقىراپ ئاغرىش قاتارلىق ئالامتىلەر بىلەن
ئىپادىلىنىدىغان كېسىللەكتىن ئىبارەت.

چايلىق:

ئانار پوستى 30 گرام، قارا شېكدر بەش گرام.

تەبىئارلاش: چاي دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: تولغاڭقا شىپا بولىدۇ.

چايلىق:

بىنەپشە، يۇمغاقسۇت ھەرقايىسىدىن بەش
گرامدىن، چىلان بەش دانە، ئەينۇلا بەش دانە، سېمىز ئۇت
ئۇرۇقى، ئىتتئۇزۇمى، بېھى ئۇرۇقى، ئىسپىغۇل

ئۇيغۇر شىپا بەخىش چايدىرى
 قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن بەش گىرامدىن.
 تەبىيارلاش: دورىلارنى سوقۇپ، دەملەپ ئىچىلىدۇ.
 تەسىرى: ئىسىسىقتىن بولغان تولغاقدا مەنپەئەت
 قىلىدۇ، قىزىتما قايتۇرىدى.

چايدىق:

نېلۇپەر، بىنەپشە، قىزىلگۈل، گاۋازىبان، سېرىق ئوت
 ئۇرۇقى قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن،
 چىلان، سەرپىستان، ئەينۇلا ھەرقايىسىدىن يەتتە
 گىرامدىن، خەشخاش پوستى بەش گىرام، تەرنجىبىن،
 تەمەرى ھىندى ھەربىرىدىن 30 گىرامدىن، سېرىق
 ھېلىلە پوستى، تۈربۈت ھەربىرىدىن ئالتە گىرامدىن،
 يۇماغاقسۇت ئۇرۇقى 15 گىرام.

تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، قايىناق سۇدا
 دەملەپ، ئوتتا بىر ئۆرلىتىپ ھەممىسى بىر قېتىمدا
 ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: تولغاقدا يېڭى باشلانغان ۋاقتىتىكى جۇغ -
 جۇغ بولۇش، باش ئاغرىش، قىزىش، قاتىق ئىنじق
 تۇتۇش قاتارلىقلارغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايدىق:

ئاق لمىلى ئۇرۇقى 10 گىرام، بادام يېغى ئۈچ گىرام،
 ئىسپىغۇل بىر گىرام.

﴿ ئۇيغۇر شىپا بەخش چايلىق ﴾

تەبىئارلاش: بادام يېغىدىن باشقا دورىلارنى مۇۋاپىق
مىقداردىكى قايىناق سۇدا دەملەپ تەمىنى چىقىرىپ، بادام
يېغى تېمىتىپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: قان تولغاقدا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

قارىچاي بىر گىرام، زەنجىۋىل ئىككى مىسقال، ئاق
شېكەر، قارا شېكەر مۇۋاپىق مىقداردا.

تەبىئارلاش: قارىچاي بىلەن زەنجىۋىلنى قايىنتىپ،
تەمى چىققاندا سۈزۈپ، ئاق شېكەر، قارا شېكەرنى سېلىپ
ئېرىتىپ ئىچىلىدۇ. چوڭلار كۈندە توٽ قېتىم، ھەر
قېتىمدا 50 ~ 100 گىرام ئىچسە بولىدۇ، كىچىكلەر
مىقدارنى مۇۋاپىق ئازايتىپ ئىچسە بولىدۇ.

تەسىرى: ھەرقانداق سەۋەبتىن بولغان تولغاقدا
مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

ئانار پوستى، ئاپىلسىن پوستى تەڭ مىقداردا.

تەبىئارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، دەملەپ ئىچىدۇ.

تەسىرى: يەللەك تولغاقدا، ئىچ سۈرۈشكە مەنپەئەت
قىلىدۇ.

چايلىق:

سەئدى كۇفى، سېمىزئوت ئۇرۇقى، يالپۇز

ئۇغۇر شىا بەخشن چايلىرى
ھەرقايىسىدىن 10 گىرامدىن.

تەسىرى: تولغاڭقا مەنپەئەت قىلىدۇ.
تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، دەملەپ ئىچسە
بولىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەھىش چايلىرى

بۇۋاسىرغۇ شىپا چايلىقلار

ھەر خىل سەۋەبلىمر تۈپەيلىدىن مەقئەت يولىدىكى ئۇششاق قان تومۇر لارنىڭ كېڭىيىشىدىن قانلىق پۇۋەكچىلىرى پەيدا بولىدىغان كېسەللەك بولۇپ، قەدىمكى كىلاسسىك كىتابلاردا بۇۋاسىر دەپ ئۆزچىرىدۇ. بۇۋاسىر پەيدا قىلغۇچى خىلىتتىنىڭ ئوخشىما سلىقىغا ئاساسەن توت تۈرگە بولۇندىدۇ.

قان خىلىتتىدىن بولغان بۇۋاسىر

ئالامىتى: مەقئەت چىڭقىلىپ، سانجىلىپ ئاغرىيىدۇ، يېقىمىسىزلىنىدۇ، چوڭ تەرەتنىڭ رەڭىگى ئوچۇق قىزىل بولىدۇ، مەقئەتتە توق قىزىل رەڭلىك مونەكچە پەيدا بولىدۇ.

چايلىق:

سوقا چىلان، تەرخەمەك ئۇرۇقى، شاپتۇل قېقى
ھەرقايىسىدىن 10 گىرامدىن.
تەييارلاش: چايلىق دەملەپ ئىچىلىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەخش چايلىق تەسىرى: قان خىلىتىدىن بولغان مەقئەت يېرىلىش، بۇۋاسىرغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

ئاچچىق ئانار پوستىنى چايلىق ئورنىدا ئىچسە، قان خىلىتىدىن بولغان بۇۋاسىرغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

ھېلىلە كابۇلى پوستى سەككىز گىرام، كەترا ئىككى گىرام، ئەنجۇر قېقى ئالتە دانە، مۇقەل بىر گىرام، كۈدە ئۇرۇقى 10 گىرام.

تەبىيارلاش: ئەنجۇر قېقى بىلەن مۇقەلدىن باشقا دورىلارنى چالا سوقۇپ، ئەنجۇر قېقى بىلەن مۇقەلنى قېتىپ، ئېزپىراق دەملەپ ئىچىپ بېرسە بولىدۇ.

تەسىرى: قاندىن بولغان بۇۋاسىرغا مەنپەئەتلەك.

چايلىق:

ئانارگۇلى، پىننە ئۇرۇقى، خەشخاش، ئەنجىبار، سېمىز ئوت ئۇرۇقى مۇۋاپىق مىقداردا.

تەبىيارلاش: خەشخاشنى باشقا دورىلاردىن كۆپرەك ئېلىپ، چايلىق تەبىيارلاپ بېرىلىدۇ، كۈندە ئىككى قېتىم ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: بۇۋاسىر ئېغىرلىشىپ كۆپ قانىغاندا ئىچسە تەسىرى بولىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەھش چايلىرى

سەپرا خىلىتىدىن بولغان بوۋاسىر

ئالامىتى: مەقىئەت ئاغرىيدۇ، چىڭقىلىدۇ،
قىچىشىدۇ، كۆيۈشۈش سېزىمى بولىدۇ، تەرەت
قىلالمايدۇ. بەزىدە تەرەتكە قان ئارىلاشقان بولىدۇ.
رەڭگى، تىلى سارغىيىدۇ، سەپراغا ئالاقىدار ئالامەتلەر
بولىدۇ.

چايلق:

قورۇلغان كۈنجۈت 60 گرام، كۆيدۈرۈلگەن توخۇم
سېرىقى 20 گرام، كۆيدۈرۈلگەن جۇز بۇۋا مۇۋاپىق
مقداردا.

تەبىيارلاش: دورىلارنى يۇمىشاق سوقۇپ، بىنەپشە
شهربىتى بىلەن بىرگە ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سەپرادىن بولغان بوۋاسىرغا مەنپەئەت
قىلىدۇ.

چايلق:

گاۋىزبان، كاسىنە ئۇرۇقى، ئەفتىمۇن ئۇرۇقى،
تەرەنجىبىن، چىلان، بادرهنجىبۇيا، قىزىلگۈل، سېرىق
ھېلىله، بىخ كەبر، ئەينۇلا، خىيارشەنبەر قاتارلىقلارنىڭ
ھەربىرىدىن 31 گىرامدىن، سانا ۋە بىستىپايىھ
ھەربىرىدىن 21 گىرامدىن.

ئۇيغۇر شىا بەھىش چايلىرى
تەبىئارلاش: مېۋىلەردىن باشقان دۈريلارنى سوقۇپ،
مۇۋاپىق مىقداردا ئېلىپ، چايلىق قىلىپ دەملەپ
ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سەپرا خىلىتىدىن بولغان بوۋاسىرغا
مەنپەئەت قىلىدۇ.

سەۋدا خىلىتىدىن بولغان بوۋاسىر

ئالامىتى: مەقئەت چىڭقىلىپ ئاغرىيدۇ، ئېچىشىدۇ،
قانايىدۇ، قارىغا مايىل تۈگۈنچە پەيدا بولىدۇ. قەۋزىيەت ۋە
سەۋدا خىلىتىخا ئالاقىدار كۆرۈلدى.

چايلىق:

يەتتە تال ئەنجۇر قايىنتىپ ئىچىپ بەرسە، سەۋدادىن
بولغان بوۋاسىرغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

زەرچىۋە 25 گىرام، موزا 30 گىرام، پىلىپىل، ئاقمۇچ
ھەربىرىدىن 20 گىرامدىن، كاتھىندى گىرام، پاقا
تالقىنى ھەربىرىدىن 15 گىرامدىن، كىرپە تالقىنى 18
گىرام، كاۋاۋىچىن سەككىز گىرام.

تەبىئارلاش: چالا سوقۇپ، چايلىق دەملەپ ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: بوۋاسىر مونەكچىسىنى كىچىكلىتىدۇ. يەل
تارقىتىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەفسن چايلىرى

يەلدىن بولغان بۇۋاسىر

ئالامىتى: تەرهەت قىلغاندا ئاغرىيدۇ، قەۋزىيەتلەك قورساق كۆپىدۇ، قانلىق تەرهەت قىلىدۇ، ئىششىيدۇ، قاتىقق ئاغرىيدۇ، بەزىدە ئاغرىق بەل ساھىسىگە، ئۇرۇقدان، جىنسىي ئەزاغىچە تارقىلىدۇ، تولا يەل كېلىدۇ.

چايلىق:

گاۋزىبان، خولىنجان، بادرەنجبۇيا، سەپەرجل، قاقىلە، مامىرانچىن، لاچىندانە، بەدىيان قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەبىيارلاش: بۇلارنى بىرلا سوقۇپ، ھەر قېتىمدا ~ 15 گىرامدىن دەملەپ ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: قان توختىتىدۇ، يەل ھەيدەيدۇ، ئېچىشىشنى يوق قىلىدۇ.

ھەر خىل ئۈچەي توسۇلۇشقا شىپا چايلىقلار

ئۈچەي توسۇلۇش كېسىدلىكى پەيدا قىلغۇچى
خىلىتنىڭ ئوخشىما سلىقىغا ئاساسەن ئالتە تۈرگە
بۆلۈنىدۇ.

قان خىلىتىدىن بولغان ئۈچەي توسۇلۇشقا شىپا چايلىقلار

ئالامىتى: تەرهەت راۋان بولمايدۇ، قورساق ئېسىلىدۇ،
ئىشتىها تۇتۇلىدۇ، رەڭگىرويى قىزىرىدۇ،
ماگدورسىزلىنىدۇ، تومۇرى توم، دولقۇنلۇق سوقىدۇ.

چايلىق:

قىزىلىگۈل، گۈلبىنەپشە، ئۇرۇقسىز ئۈزۈم، بەدىيان،
كاسىنە قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن،
سەندەل 20 گىرام.

تەبىyarلاش: چالا سوقۇپ، چايلىق دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: قان خىلىتىدىن بولغان ئۈچەي توسۇلۇشقا

مەنپەئەتلەك، قان تازىلايدۇ، تەرەتنى يۇمىشىتىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەخىش چايلىق

چايلىق:

قىزىلگۈل، گۈلبىنەپشە، گاۋازبىان، تۇخۇمى كاسىنە
قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، ئەينۇلا 10
دانە، زىرىق 15 گىرام، چىلان 15 دانە.
تەبىyarلاش: دورىلارنى دەملەپ، تەمى ياخشى چىققاندا
ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: ئۇچەي يوللىرىنى راۋانلاشتۇرىدۇ، قاندىن
بولغان ئۇچەي توسۇلۇشقا ئۇنۇمى بىرقەدەر ياخشى.

چايلىق:

قاپاق ئۇرۇقى، كاھۇ ئۇرۇقى، تاۋۇز ئۇرۇقى،
سېمىز ئوت ئۇرۇقى ھەرقايىسىدىن 10 گىرامدىن،
بىنەپشە شەربىتىدىن 20 گىرام.
تەبىyarلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، قايىتىپ تەمى
چىققاندىن كېيىن بىنەپشە شەربىتى قوشۇپ ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: قاندىن بولغان ئۇچەي توسۇلۇشقا
مهنىيەتلەك.

سەپرا خىلىتىدىن بولغان ئۇچەي توسۇلۇشقا شىپا چايلىقلار

ئالامتى: ئۇسسىمايدۇ، بەدەن تېمپېراتۇرسى
ئوخشاش بولمىغان دەرىجىدە ئۆرلەيدۇ. تەرەت كەلمەيدۇ،
قورساق ئېسىلىپ ئاغرىيدۇ. ئىشتىها تۇتۇلدۇ،

ئۇيغۇر شىپا بەخشن چايدىرى
ماڭدۇرسىزلىنىدۇ، بىئارام بولىدۇ. ئۇيقوسلىق، كۆز
ئېقى، تىلى سارغىيىدۇ، سەپرا خىلىتىغا ئالاقدار
ئالامەتلەر كۆرۈلىدۇ.

چايدىق:

قىزىلگۈل، كاسىنە ئۇرۇقى، كاھۇ ئۇرۇقى،
گۈلبىنەپشە، نېلۇپەر، ئىتتۈزۈمى، تۆز تەرخەمەك
ئۇرۇقى، ئەگرى تەرخەمەك ئۇرۇقى قاتارلىق دورىلارنىڭ
ھەربىرىدىن ئالىتە گرامدىن، ئاق شېكىر 72 گرام،
تەرەنجىبىن 36 گرام.

تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، بىر كېچە سوغۇق
سۇغا چىلاپ، تەمى ياخشى چىققاندا سۈزۈپ، شېكەرگە
تەرەنجىبىنى سېلىپ ئېرىتىپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سەپرادرىن بولغان ئۈچەي توسىلۇشقا
مەنپەئەت قىلىدۇ، ھارارت پەسەيتىدۇ، قىزىتىما
قايتۇرىدۇ، قەۋزىيەتنى بوشتىدۇ.

چايدىق:

خىيارشەنبىر 45 گرام، تەرەنجىبىن 60 گرام،
ئەينۇلا شەربىتى 60 مىللەلىتىر.

تەبىيارلاش: دورىلارنى قايىناق سۇدا دەملەپ، تەمى
چىققاندىن كېيىن ئەينۇلا شەربىتى قوشۇپ ئىچسە
بولىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەھىش چايلىرى

تەسىرى: سەپرا خىلىتىدىن بولغان ئۈچەي
توسۇلۇشقا مەنپەئەتلەك.

بەلغەم خىلىتىدىن بولغان ئۈچەي توسۇلۇشقا
شىپا چايلىقلار

ئالامىتى: تەرەت كەلمەيدۇ، قورساق ئېسىلىدۇ،
كۆڭۈل ئېلىشىدۇ، قورساق بېسىمى ئاشقانلىقتىن
سىيىش قىيىنلىشىدۇ، قول - پۇت مۇزلايدۇ، ئىشتىها
تۇتۇلىدۇ. تەرەتتىن شىلىمشىق ماددىلار كېلىدۇ. بەلغەم
خىلىتىغا ئالاقىدار بەلگىلەر كۆرۈلىدۇ.

چايلىق:

سانا، تەرەنجىبىن، بەدىيان مۇۋاپىق مىقداردا.

تەبىيارلاش: چايلىق دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: بەلغەم، سەۋدادىن بولغان ئۈچەي
توسۇلۇشقا مەنپەئەتلەك.

چايلىق:

بەدىيان مۇۋاپىق مىقداردا.

تەبىيارلاش: دەملەپ، سۈيىگە بادام يېغى تېمىتىپ
ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: بەلغەمدىن بولغان ئۈچەي توسۇلۇشقا
مەنپەئەتلەك.

چايلق:

رەۋەنچىنى مۇۋاپىق مىقداردا.

تەبىيارلاش: دەملەپ ئېچىلىدۇ.

تەسىرى: بەلخەمدىن بولغان ئۈچەي توسۇلۇشقا
مەنپەئەتلەك.

چايلق:

پىننە مۇۋاپىق مىقداردا.

تەبىيارلاش: دەملەپ، سۈزۈپ، سۈيىگە ھەسمەل قوشۇپ
ئېچسە بولىدۇ.

تەسىرى: بەلخەمدىن بولغان ئىچ توسۇلۇشقا
مەنپەئەتلەك.

سەۋدا خىلىتىدىن بولغان ئۈچەي توسۇلۇشقا
شىپا چايلقىلار

تەمرەت كەلمەيدۇ، قورساق ئېسىلىدۇ، ئاچچىق
كېكىرىدۇ، ئىشتىها تۇتۇلىدۇ، ماغدۇرسىزلىنىدۇ، پۇتۇن
بەدەن سىرقىراپ ئاغرىيدۇ، سۈيدۈك قارامتۇل كېلىدۇ،
تومۇرى بوش، ئاستا سوقىدۇ. سەۋداغا ئالاقىدار
ئالامەتلەر كۆرۈلىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەخش چايلىق

چايلىق:

بىنەپىشە، خىيارشەنبەر، نېلۇپەر، قىزىلگۈل، تەمرى
ھىندى قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن،
ئەينۇلا 10 دانە، تەرەنجىبىن 20 گىرام.

تەييارلاش: چالا سوقۇپ، دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سەۋدادىن بولغان ئۈچەي توسۇلۇشقا
پايدىلىق، تەرەتنى يۇمىشتىدۇ.

چايلىق:

قارئئورۇك 10 دانە، گۈلبىنەپىشە تووققۇز گىرام.

تەييارلاش: دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: ئىچىنى بوشىتىدۇ.

چايلىق:

بېھى ئۇرۇقى، ئىسپىغۇل، سېمىز ئوت ئۇرۇقى
ھەربىرىدىن ئۈچ گىرامدىن، بەدىيان 50 گىرام، ئاق
لەيلى ئۇرۇقى تۆت گىرام، ئەرقى گاۋىزبان 200
مىللەلىتىر.

تەييارلاش: ئەرقى گاۋىزباندىن باشقا دورىلارنى چالا
سوقۇپ، دەملەپ تەمى چىققاندىن كېيىن ئەرقى
گاۋىزباننى قوشۇپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سەۋدادىن بولغان ئۈچەي توسۇلۇشقا
مەنپەئەت قىلىدۇ.

يەلدىن بولغان ئۇچەي توسۇلۇشقا شىپا چايلىقلار

ئالامتى: قورساقنىڭ ئاغرىقى بىرەر يەللەك، ھۆل يەل - يېمىشنى يېگەنلىكتىن باشلىنىدۇ. قورساق ئېسىلىدۇ، قورساق غورۇلدایدۇ، ئاغرىق بارغانسېرى كۈچىيىدۇ ۋە ئالامەتلەرى تىپىك بولىدۇ، يەل كېلىدۇ، ئىشتىها تۇتۇلىدۇ.

چايلىق:

لاچىندانه 14 گىرام، سازەج 10 گىرام، نارمىشكى سەككىز گىرام، ئۇزۇن پىلىپىل ئالتە گىرام، قارىمۇچ، ھۆل زەنجىقىل ھەربىرىدىن ئىككى گىرامدىن، ناۋات 22 گىرام.

تەبىيارلاش: بۇلارنى سوقۇپ، بەدىياننىڭ دەملەنگەن سۇيى بىلەن ئىچسە بولىدۇ.

تەسىرى: يەلدىن بولغان ئۇچەي توسۇلۇشقا مەنپەءەتلەك، ئىشتىھانى ئاچىدۇ، ئاشقازاننى قىزىتىدۇ، يەل ھەيدەيدۇ.

سوقۇر ئۈچىگە شىپا چايلىقلار

چايلىق:

رەۋەن 12 گىرام، كەرەپشە، سېرىق ئوت ھەربىرىدىن
بەش گىرامدىن، پىننە سەككىز گىرام، تەرەنجىبىن 25
گىرام، زىرە 10 گىرام، كۆكناار شاكىلى ئۈچ گىرام.
تەييارلاش: تەرەنجىبىنىدىن باشقما دورىلارنى چالا
سوقۇپ، تەرەنجىبىنى قوشۇپ دەملەپ ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: يېڭى باشلانغان سوقۇر ئۈچى يەللەكىنى
قايتۇرۇپ، ئىشىشىقنى ياندۇرىدۇ.

جىگەر كېسەللىكىگە شىپا چايلىقلار

تەركىبى: كاسىنە يىلتىزى، قوۋىز اقدارچىن، ئارپىبەدىيان، جۇۋىنە قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن¹⁰ گىرامدىن.
تەيارلاش: دورىلارنى يېرىك سوقۇپ، دەملەپ ئىچسە بولىدۇ.

تەسىرى: يۇقۇملىق جىگەر كېسەللىكىنىڭ ئالدىنى ئالىدۇ.

چايلىق:
قىزىل يوپۇرماقلىق ئەمەن 30 گىرام، سوقا چىلان بىش دانه.

تەيارلاش: سۇدا قايىنتىپ، تەمى چىققاندا كۈندە ئۈچ قېتىم ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: يۇقۇملىق جىگەر كېسەللىكىنىڭ ئالدىنى ئالىدۇ.

چايلىق:
تەركىبى: مامكاپ، چۈچۈكبۈيا ھەربىرىدىن بەش گىرامدىن.

ئۇيغۇر شىپا بەھىش چايلىرى

تهىيارلاش: چالا سوقۇپ قايىنتىپ، چاي ئورنىدا ئىچىلىدۇ.

تهسىرى: جىگەر كېسىللەكى بىلەن يۇقۇملۇنىشنىڭ ئالدىنى ئالىدۇ.

چايلىق:

ئوسمامىلىتىزى بىلەن چۈچۈكبۈيا يىلىتىزى
ھەربىرىدىن 15 گىرامدىن.

تهىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، دەملىپ ئىچىلىدۇ.

تهسىرى: جىگەرنىڭ يەلدىن يۇقۇملۇنىشنىڭ ئالدىنى ئالىدۇ.

جىگەر ئاجىزلىققا شىپا چايلىقلار

جىگەر ئاجىزلىق توت خىل خىلىت سەۋەبىدىن
بولىدۇ. بۇلار ئۈستىدە ئايىرم - ئايىرم توختىلىمىز.

قان خىلىتىدىن بولغان جىگەر ئاجىزلىقىغا شىپا چايلىقلار

ئالامىتى: بىمارنىڭ ئىشتىهاسى كەملەيدۇ، بىمار
كۈندىن - كۈنگە ئورۇقلادىدۇ. ئوڭ تەرەپ بىقىن
ئاغرىيدۇ. پۇت - قولى ئىششىيدۇ. قان خىلىتىغا
ئالاقىدار ئالامەتلەر كۆرۈلىدۇ.

چايلىق:

كاسىنە يىلتىزى، ئارپىبەدىيان، قوۋىز اقدارچىن،
جوۇئىنە ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەبىيارلاش: دورىلارنى يېرىك سوقۇپ، ئەلگەكتىن
ئۆتكۈزۈپ، چايلىق تەبىيارلاپ دەملەپ ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: قان خىلىتىدىن بولغان جىگەر
ئاجىزلىقىغا مەنپەئەت قىلىدۇ. ئىشتىهانى ئاچىدۇ،

ئۇيغۇر شىپا بەھىش چايدىرى
سۈيدۈك ھەيدەيدۇ. جىڭەر خىزمىتىنى ياخشىلایدۇ.

چايدىق:

كاسىنە بىلەن خىيارشەنبەردىن تەڭ مىقداردا.
تەيىيارلاش: چايدىق تەيىيارلاپ، كۈندە ئىككى قېتىم
ئىچىپ بەرسە بولىدۇ.
تەسىرى: تەرەتنى يۇمىشىتىدۇ، سۈيدۈك ھەيدەيدۇ،
جىڭەر ئاجىزلىقىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايدىق:

تەمرى ھىندى 10 گىرام، ئارپا سەككىز گىرام،
ئەينۇلا بەش دانە.
تەيىيارلاش: چايدىق تەيىيارلاپ، كۈندە ئىككى قېتىم،
مۇۋاپىق مىقداردا ئىچىپ بەرسە بولىدۇ.
تەسىرى: جىڭەر كېسەللىكىگە گىرىپتار بولغان
كىشىنىڭ ئۇسۇزلىقىنى پەسىيەتىدۇ، قىزىتىمىنى
قايتۇرىدۇ، قان خىلىتىدىن بولغان جىڭەر ئاجىزلىقىغا
مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايدىق:

تەمرى ھىندى، ماش ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن،
ئەينۇلا 10 دانە.
تەيىيارلاش: ماشنى چالا سوقۇپ، باشقا دوربىلارنى
قوشۇپ بىرگە دەملەپ ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: قان خىلىتىدىن بولغان جىڭەر

ئاجىزلىقىغا مەنپەئەت قىلىدۇ. ھارارەت پەسەيتىدۇ.
كۆڭۈل ئېلىشىش، ئىشتىهاسىزلىقنى ياخشىلايدۇ. قانى
سوْيۇلدۇرىدۇ.

سەپرا خىلىتىدىن بولغان جىگەر ئاجىزلىقىغا شپا چايلىقلار

ئالامىتى: بىمار ئۇسسايدۇ، كۆزلىرى سارغىيىپ،
تىلىدا سېرىق گەز بولىدۇ، ئىشتىهاسى تۇتۇلىدۇ،
سوْيدۈك ئاز، سېرىق كېلىدۇ، مايلىق نەرسىلەرنى
يېڭەندە كۆڭۈل ئېلىشىدۇ.

چايلىق:

ئوسما يىلتىزى، نېپىز دارچىن، گاۋىزبان ھىندى،
قىزىلگۈل، كاسىنە يىلتىزى، بادىرەنجىبۇيا، بەدىيان
يىلتىزى، كاهۇ يىلتىزى قاتارلىق دوربىلارنىڭ
ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەبىيارلاش: دوربىلارنى يىرىڭ سوقۇپ، چايلىق
تەبىيارلاپ، ھەر قېتىمدا 20 گىرام ئەتراپىدا دەملەپ
ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سەپرا خىلىتىدىن بولغان جىگەر
كېسەللىكىگە پايدىلىق. جىگەردىكى توصالغۇلارنى
ئاچىدۇ، قان ئايلىنىشنى ياخشىلايدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەھش چايلىقى

چايلىق:

كاسىنە، نېلۇپەر، خىيارشەنبەر، بىنەپشە
ھەرقايىسىدىن 10 گىرامدىن، تەرخەمەك ئۇرۇقى بەش
دانە، چىلان يەتتە دانە، ئەينۇلا ئۇچ دانە.

تەيارلاش: چايلىق دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سەپرانىڭ تېزلىكى ۋە ئۇسۇزلىقنى
پەسىيتىدۇ. قىزىتىما قايتۇرىدۇ. زىققىنى ياخشىلایدۇ،
كۆڭۈل ئېلىشىش ۋە ئىشتىها سىزلىقنى يوقىتىدۇ.

چايلىق:

تەمرى ھىندى، بىنەپشە، نېلۇپەر قاتارلىقلارنىڭ
ھەرقايىسىدىن 15 گىرامدىن، كاسىنە ئۇرۇقى 30
گىرام، ئەينۇلا، سەرپىستان، تەرخەمەك ئۇرۇقى، چىلان
قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەيارلاش: چايلىق تەيارلاپ، دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سەپرانىڭ تېزلىكىنى پەسىيتىدۇ،
ئۇسۇزلىقنى پەسىيتىدۇ، كۆڭۈل ئېلىشىش،
ئىشتىها سىزلىقا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

كۆممىقوناق ساقىلى 30 گىرام، كاسىنە 50 گىرام،
ئوسمى يىلتىزى 25 گىرام، ئىتتۈزۈمى 40 گىرام.

ئۇيغۇر شىپا بەخىن چايلىرى
 تەبىارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، ئۈچ بۆلەككە
 بۆلۈپ، كۈندە ئۈچ قېتىم دەملەپ ئىچىلىدۇ.
 تەسىرى: سېرىقلقىق چۈشۈش تىپىدىكى جىڭەر
 كېسەللىكىگە مەنپەئەت قىلىدۇ. قان تازلايدۇ، ھارارەت
 پەسىتىمۇ، سۈيدۈك ھېيدەيدۇ. جىڭەر تو سالغۇلىرىنى
 ئاچىدۇ.

چايلىق:
 قىزىلگۈل، يۇيۇلغان لوك، ئاق سەندەل، سەمەخى
 ئەرەبى، زىرقى، تاباشىر، نىشاشتە، رەۋەن، ھەمىشىباھار
 ئۇرۇقى، زەپەر قاتارلىق دورىلاردىن مۇۋاپىق مىقداردا.
 تەبىارلاش: بۇ دورىلارنى يۇمىشاق سوقۇپ، شەربىتى
 ئەفسەنتىن ۋە شەربىتى زىرقىلارغا قوشۇپ يېڭۈزى
 ياخشى ئۇنۇم بېرىدۇ.
 تەسىرى: سەپرا خىلىتىدىن بولغان جىڭەر
 ئاجىزلىقىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:
 ئاق شېكەر 36 گىرام، ئىينۇلا 10 دانە، تەمرى ھىندى
 36 گىرام.
 تەبىارلاش: دەملەپ ئىچىلىدۇ.
 تەسىرى: سەپرادرىن بولغان جىڭەر ئاجىزلىقىغا
 مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەخىش چاپلىرى

بەلغەم خىلىتىدىن بولغان جىگەر ئاجىزلىقىغا شىپا چايلىقلار

ئالامىتى: بىمارنىڭ تومۇرى توم، ئاستا سالىدۇ، كۆپ ئۈسسىمايدۇ. بەدىنى بوش، پۇت - قولى ئىششىدۇ، جىگەر ساھەسى ئاغرىيدۇ، سېسىق كېكىرىدۇ، ئىشتىهاسى تۇتۇلدى.

چايلىق:

بەديان، قوۋىز اقدارچىن، سۈمبۈل، پىرسىياۋشان
ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەيارلاش: چايلىق تەيارلاپ بېرىلىدۇ.

تەسىرى: جىگەر توسالغۇلىرىنى ئاچىدۇ، بەلغەمدىن
بولغان جىگەر كېسىللەتكىلىرىگە مەنپەئەتلىك.

چايلىق:

بەديان ئۈچ گىرام، ئىز خىر، قىزىلگۈل، ئۇرۇقسىز
ئۈزۈم، ئاسارۇن، سۈمبۈل قاتارلىق دورسالارنىڭ
ھەربىرىدىن 15 گىرامدىن.

تەيارلاش: چالا سوقۇپ، چايلىق تەيارلاپ
ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: بەلغەم خىلىتىدىن بولغان جىگەر
ئاجىزلىقىغا مەنپەئەت قىلىدۇ. جىگەر توسالغۇلىرىنى

ئۇغۇر شىپا بەخىش چايلسىرى ئاپىدۇ، ماددا ئالمىشىنى كۈچەيتىپ، جىڭەر خىزمىتىنى ياخشىلايدۇ.

سەۋدا خىلىتىدىن بولغان جىڭەر ئاجىزلىقىغا شىپا چايلىقلار

ئالامىتى: بىمارنىڭ تومۇرى ئىنچىكە، قالايمىقان سوقىدۇ، تىلىنى قارامتۇل گەز باغلايدۇ. بىمار ئورۇقلاب، تېرىلىرى قۇرغاقلىشىپ، ئېغىز تەمى بەتتەم، گۇمانخور، خىيالپەرس بولۇپ قالىدۇ. جىڭەر ساھەسى تېلىپ ئاغرىيدۇ.

چايلىق:

گاۋىزبان، سېمىزئوت ئۇرۇقى، قىزىلگۈل، گۈلبىنەپشە قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق تەبىيارلاپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: جىڭەر تو سالغۇلىرىنى ئېچىش، سەۋدا خىلىتىدىن بولغان جىڭەر ئاجىزلىقىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

گاۋىزبان، بادرەنجىبۇيا، ئەفتىمۇن، ئەفتىمۇن

ئۇيغۇر سىپا بەخس چاپلىرى

ئۇرۇقى، بەدىيان قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10
گىرامدىن.

تەبىيەرلاش: چاپلىق تەبىيەرلاپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: جىگەردىكى غەيرىي تەبىئىي سەۋدانى تازىلاب، جىگەر توسالغۇلىرىنى ئاچىدۇ.

حائلق:

گاۋىزبان هىندى، ئەفتىمۇن، رۇمبەدەيان، ئەفتىمۇن ئۈرۈقى، بادرهنجىبۇيا، نېپىز دارچىن، قىزىلگۈل قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، بادام مېغىزى 15 گىرام.

تمیارلاش: دوریلارنى چالا سوقۇپ، ئۈچ بۆلەككە بۆلۈپ، كۈندە ئۈچ قىتىم قىنىق دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تمسى: جىگەرنىڭ توسالغۇلىرىنى ئېچىش، سۈيدۈك ھەيدەپ سەۋادانى چىقىرىش، سېرقلقىنى يوقىتىش تەسىرى بار.

حائلق:

بنه پشه، پرسیاوشان، قیزلگول قاتارلىق دورىلارنىڭ هەرقايىسىدىن 10 گىرامدىن، گۈلقەنت 50 گىرام، سەرپىستان، كاسىنه ئۇرۇقى، چىلان قاتارلىقلارنىڭ هەربىرىدىن 15 گىرامدىن.

تەيىارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ دەملەپ،
گۈلقەنتىنى ئېرىتىپ قوشۇپ ئىچىلىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەخش چايلىرى

تەسىرى: جىگەر كېسەللىكىگە مەنپەئەت قىلىدۇ.
قاننى تازىلايدۇ، جىگەرگە قۇۋۇھەت بېرىدۇ.

چايلىق:

تەمىرى ھىندى، شاھتەررە، تەرخەمەك ئۇرۇقى،
رەۋەن، كاسىنە ئۇرۇقى، ئىتتۈزۈمى، يۇمغاقسۇت
قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەبىيارلاش: چايلىق تەبىيارلاپ، دەملەپ ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: جىگەرنىڭ تو سالغۇلىرىنى ئېچىپ، قاننى
تازىلاپ، سۈيدۈكىنى ھەيدەيدۇ، جىگەرنى قۇۋۇھەتلىمەيدۇ،
سېرىقلىق چۈشۈشكە مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەخىن چايلىرى

جىگەر ياللۇغى

جىگەر ياللۇغى تۆت خىلىت سەۋەبىدىن كېلىپ
چىقىدۇ.

قان خىلىتىدىن بولغان جىگەر ياللۇغىغا
شىپا چايلىقلار

ئالامىتى: قىزىيدۇ، ئۇسسايدۇ، جىگەر تەرەپ
ئېغىرلىشىپ ئاغرىيدۇ، قۇسىدۇ، كۆڭلى ئېلىشىدۇ،
تۆش سۆڭەك ئاستى تارتىشىپ ئاغرىيدۇ. بىمار ئوڭ
تەرەپنى بېسىپ ياتالمايدۇ، قان خىلىتىغا ئالاقىدار
ئالامەتلەر كۆرۈلىدۇ.

چايلىق:

شوخلا، كاسىنە يىلتىزى، ئىزخىر، ئۇدبىلسان،
شاھتهررە، كاسىنە ئۇرۇقى، بىخ كەرەپشە، ئەفتىمۇن،
سۇمبۇل قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10
گىرامدىن، زەپەر بىر گىرام.

ئۇيغۇر شىا بەخشن چايلىق

تەييارلاش: دورسلارنى چالا سوقۇپ دەملەپ، تەمى چىققاندىن كېيىن زەپەرنى سېلىپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: قان خىلىتىدىن بولغان جىڭەر ياللۇغىغا مەنپەئەت قىلىدۇ. ھارارەت پەسىتىدۇ، ياللۇغ قايتۇرىدۇ، سۈيدۈك ھەيدەپ، جىڭەر تو سالغۇلىرىنى ئاچىدۇ.

چايلىق:

ئەينۇلا 10 دانە، چىلان 10 دانە، ئۆرۈك گۈلى 10 گىرام، كاسىنە ئۇرۇقى 20 گىرام، تەمرى ھىندى 10 گىرام، تەرەنجىبىن 30 گىرام، شاپتۇل قېقى 10 گىرام. تەييارلاش: چالا سوقۇپ، چايلىق تەييارلاپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: قان خىلىتىدىن بولغان جىڭەر ياللۇغىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

سەپرا خىلىتىدىن بولغان جىڭەر ياللۇغىغا شىا چايلىقلار

ئالامتى: قىزىيدۇ، كۆپ ئۇسسايدۇ، كۆز ئېقى سارغىيىدۇ، ئاشقازان كىرسىش ئېغىزى ئاغرىيدۇ، تۆش سۆڭەك تارتىشىپ ئاغرىپ، بىمار ئوڭ تەرەپنى بېسىپ ياتالمايدۇ. جىڭەر يوغىناب، سۈيدۈك سارغۇچ، ئېچىشىپ كېلىدۇ، بەدەن قىزىق، تومۇرى تېز، ئىنچىكە سالىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەخىش چاىلرى

چاىلق:

تەمرى ھىندى، قارئۇرۇڭ گۈلى، ئۇرۇڭ گۈلى
ھەرقايىسىدىن 20 گىرامدىن، تەرنجىبىن 40 گىرام،
ئەينۇلا، شاپتۇل قېقى، چىلان قاتارلىق دورىلارنىڭ
ھەرقايىسىدىن 20 گىرامدىن.

تەييارلاش: دورىلارنى ئەرقى كاسىنەگە بىر كېچە
چىلاپ، ئۇسسوْلۇقىغا ئىچىدۇ.
تەسىرى: سەپرا خىلىتىدىن بولغان جىگەر ياللۇغىغا
منىپەئەت قىلىدۇ.

چاىلق:

بەدىيان ئالتە گىرام، ئىتتئۆزۈمى، بىنەپشە، نېلۇپەر،
بىخ كاسىنە، كەرمەپشە ئۇرۇقى، كاسىنە ئۇرۇقى، تەمرى
ھىندى، چىلان، قىزىلگۈل، ھەمىشىباھار ئۇرۇقى،
ئەينۇلا قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەييارلاش: چاىلق تەييارلاپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سەپرا خىلىتىدىن بولغان جىگەر ياللۇغىغا
منىپەئەت قىلىدۇ ۋە توسالغۇلارنى ئاچىدۇ.

چاىلق:

ئوغرتىكەن 10 گىرام، تاۋۇز ئۇرۇقى ۋە تەرخەمەك
ئۇرۇقى 15 گىرامدىن. ئەرقى كاسىنە 20 گىرام، رەۋەن
يەتتە گىرام.

تەييارلاش: دورىلارنى يىرىڭ سوقۇپ، چاىلق

﴿ ئۇيغۇر شىپا بەخىش چايدىرى ﴾

تەبىيارلاپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سەپرادىن بولغان جىڭەر ياللۇغۇغا مەنىپەئەت
قىلىدۇ، جىڭەر توسالغۇلىرىنى ئاچىدۇ.

سەۋدا خىلىتىدىن بولغان جىڭەر ياللۇغۇغا شىپا چايلىقلار

ئالامىتى: قىز يىدۇ، ئۇسسايدۇ، جىڭەر ساھەسى
يەڭىل درىجىدە ئاغرىيدۇ، كۆڭلى ئېلىشىپ،
ياندۇرىدۇ. تۆش سۆڭەك ئاستى تارتىشىپ ئاغرىپ، بىمار
ئۇڭ تەمرەپنى بېسىپ ياتالمايدۇ. تېرسى يېرىكلىشىپ،
جىڭەر ساھەسىدە قاتتىقلۇق بولىدۇ.

چايلىق:

بەدىيان يىلتىزى ۋە كاسىنە يىلتىزى 20 گىرامدىن،
كەرەپشە ئۇرۇقى، كاسىنە، بەدىيان قاتارلىقلارنىڭ
ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەبىيارلاش: چايلىق تەبىيارلاپ، دەملەپ ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: سەۋدا خىلىتىدىن بولغان جىڭەر ياللۇغۇغا
مەنىپەئەت قىلىدۇ، سۈيدۈك ھەيدەپ جىڭەر
tosالغۇلىرىنى ئاچىدۇ.

چايلىق:

گاۋىزبان، ئىتتۈزۈمى، بەدىيان، سۇمبۇل،

ئۇيغۇر شىپا بەخس چايلىق

بادرەنجىبۇيا، تەرخەمەك ئۇرۇقى، قىزىلگۈل، بىخ
كەرەپشە، كاسىنە ئۇرۇقى، كاسىنە يىلتىزى، بىخ بەدىيان
قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەييارلاش: چايلىق تەييارلاپ ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: سەۋدا خىلىتىدىن بولغان جىڭەر ياللۇغىغا
مهنىپەئەت قىلىدۇ. جىڭەر تو سالغۇلىرىنى ئاچىدۇ،
سويدۇك ھەيدەيدۇ، جىڭەرنى قۇۋۇقتىلىدۇ.

چايلىق:

بىنەپشە ئالتە گىرام، سەرپىستان، بەدىيان، كەرەپشە
ئۇرۇقى، قىزىلگۈل، گاۋىزبىان كاسىنە ئۇرۇقى قاتارلىق
دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، قىزىل گۈلقەنت
مۇۋاپىق مىقداردا.

تەييارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، دەملەپ
ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سەۋدا خىلىتىدىن بولغان جىڭەر ياللۇغىغا
مهنىپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

نېلۇپەر، كاسىنە ئۇرۇقى، سەرپىستان، قىزىلگۈل،
بىنەپشە، كاسىنە يىلتىزى، بىخ كەرەپشە، ئىتتۈزۈمى
قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەييارلاش: چالا سوقۇپ، چايلىق دەملەپ ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: ئىسىقتنى بولغان جىڭەر ياللۇغىغا

ئۇيغۇر شىپا بەخشن چايلىرى مەنپەئەت قىلىدۇ. جىڭەر توسالغۇلۇرىنى ئاچىدۇ،
هارارەت پەسەيتىدۇ، سۈيدۈك ھەيدەيدۇ.

بەلغەم خىلىتىدىن بولغان جىڭەر ياللۇغىغا شىپا چايلىقلار

ئالامتى: قىزىيدۇ، تەرلەيدۇ، جىڭەر ساھەسى
يېقىمىزلىنىدۇ، جىڭەر ساھەسى تېلىپ ئاغرىيدۇ،
جىڭەر يوغىنىايىدۇ، يۆتلىنىدۇ، دەم سقىلىنىدۇ، سۈيدۈك
تۇتۇلىنىدۇ، تىلى ئاقىرىنىدۇ، چوڭ تەرىتىنىڭ رەڭگى ئاق
بولىنىدۇ. پۇت - قولى سوۋۇپ كېتىدۇ.

چايلىق:

قىزىلگۈل، كەرەپىشە، سۇمبۇل، زىراۋەندە،
رۇمبەدىان، ئىزخىر، ئاسارۇن، ئوردان قاتارلىق
دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، زەپەر ئىككى
گىرام.

تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق تەبىيارلاپ
دەملەپ ئىچىلىنىدۇ.

تەسىرى: بەلغەم خىلىتىدىن بولغان جىڭەر
كېسەللەكىگە مەنپەئەت قىلىدۇ، جىڭەردىكى
توسالغۇلارنى ئاچىدۇ، جىڭەرنى قۇۋۇھتلەيدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەھش چايلىق

چايلىق:

ئەفتىمۇن ئۇرۇقى، ئوغرىتىكەن، ئارپىبەدىان،
كەرەپشە ئۇرۇقى قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10
گىرامدىن، ئىزخىر مەككى، كاسىنە ئۇرۇقى ھەربىرىدىن
15 گىرامدىن.

تەيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ دەملەپ، گۈلقەنت
قوشۇپ، كۈندە ئۈچ قېتىم مۇۋاپىق مىقداردا ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: جىگەر توسالغۇلىرىنى ئېچىش، سوغۇقتىن
بولغان جىگەر ياللۇغىغا مەنپەئەت قىلىدۇ، جىگەر
قېتىشنىڭ ئالدىنى ئالىدۇ.

جىگەر قان تومۇرلىرىنىڭ توسوُلۇشغا شىپا چاىلىقلار

جىگەر قان تومۇرلىرىنىڭ توسوُلۇشى: سەپرا، بەلغەم،
سەۋدا ھەم يەلدىن بولغان توسوُلۇشتىن ئىبارەت تۆت
تۈرگە بۆلۈندۈ.

قان خىلىتىدىن بولغان جىگەر قان تومۇرلىرىنىڭ توسوُلۇشغا شىپا چاىلىقلار

ئالامىتى: كاسىنە ئۇرۇقى، كەرەپشە ئۇرۇقى،
ئەفسەنتىن، بىخ كاسىنە، غاپەس قاتارلىق دوربىلارنىڭ
ھەربىرىدىن 15 گىرامدىن، ئىزخىر، ئۇسما يىلتىزى،
تەمرى ھىندى قاتارلىق دوربىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10
گىرامدىن، چىلان 15 دانە.

تەيىيارلاش: دوربىلارنى چالا سوقۇپ، چاىلىق تەيىيارلاپ
دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: قان خىلىتىدىن بولغان جىگەر قان
تومۇرلىرىنىڭ توسوُلۇشغا مەنپەئەت قىلىدۇ، سۈيدۈك

ئۇيغۇر شىپا بەخىش چايلق
هەيدەيدۇ، توسالغۇنى ئاچىدۇ، جىڭەر خىزمىتىنى
ياخشىلايدۇ.

چايلق:

قىزىلگۈل، ئاق لەيلى كۈلى، بەدىيان، رەۋەن،
كۈلىبىنەپشە، كاسىنە ئۇرۇقى، ئەفتىمۇن ئۇرۇقى
قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلق تەبىيارلاپ،
ھەركۈنى ئىككى قېتىم مۇۋاپىق مىقداردا ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: قان خىلىتىدىن بولغان جىڭەر قان
تومۇرلىرىنىڭ توسۇلۇشىغا مەنپەئەت قىلىدۇ، ئاغرىقنى
پەسىتىدىو. قىزىتما، ئېچىشىشنى يوق قىلىدۇ.

سەپرا خىلىتىدىن بولغان جىڭەر قان تومۇرلىرىنىڭ
توسۇلۇشىغا شىپا چايلقلار

ئالامىتى: قاننىڭ ئىشلىنىشى يېتەرسىز بولۇپ،
بەدەننىڭ رەڭگى سېرىق بولىدۇ. بىمار گۆش يۇغان
سۇنىنىڭ رەڭگىدە تەرەت قىلىدۇ، جىڭەر ساھەسى
ئېغىرلىشىپ ئاغرىيىدۇ، سۈيدۈك سېرىق، ئېچىشىپ ئاز
كېلىدۇ.

چايلق:

بەدىيان 12 گىرام، تەرخەمەك ئۇرۇقى، رۇمبەدىيان

ئۇيغۇر شىپا بەخىش چايلىرى

ھەربىرىدىن ئالىتە گىرامدىن، ئەفتىمۇن، كاسىنە ئۇرۇقى ھەربىرىدىن 15 گىرامدىن.
تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق تەبىيارلاپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سەپرا خىلىتىدىن بولغان جىڭەر قان تومىرلىرىنىڭ توسۇلۇشىغا مەنپىھەئەت قىلىدۇ، سۈيدۈك ھەيدەيدۇ.

چايلىق:

تەرخەمەك ئۇرۇقى، كاسىنە ئۇرۇقى، ئەفتىمۇن، پىرسىياۋاشان قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق تەبىيارلاپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سەپرا خىلىتىدىن بولغان جىڭەر قان تومىر توسۇلۇشىغا مەنپىھەئەت قىلىدۇ. جىڭەر توسابالغۇلىرىنى ئاچىدۇ، جىڭەر خىزمىتىنى ياخشىلايدۇ.

بەلغەم خىلىتىدىن بولغان جىڭەر قان تومىرلىرىنىڭ توسۇلۇشىغا شىپا چايلىقلار

ئالامىتى: قاننىڭ ئىشلىنىشى يېتەرلىك بولمىغانلىقتىن، بىمارنىڭ چىرايى تاتىراڭخۇ بولىدۇ، گۆش يۇغان سۇنىڭ رەڭىگىدە تەرەت قىلىدۇ، خام

ئۇيغۇر شىا بەخىزى ئەپلىرى سېمىز، ئېزىلەڭگۈ كېلىدۇ، تىلىنى ئاق گەز باغلۇغان بولىدۇ، ئېخىزى بەتتەم بولىدۇ.

چايلىق:

كاسىنە ئۇرۇقى، جۆئىدە، ئىز خىر، بەدىيان، غاپىھەس قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن. تەيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق تەيارلاپ دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: بەلغەمدىن بولغان جىڭەر قان تومۇرلىرىنىڭ تو سۇلۇشىغا مەنبىھەت قىلىدۇ. سۈيدۈك ھېدەيدۇ، جىڭەر خىزمىتىنى ياخشىلايدۇ، جىڭەرنى قۇۋۇھ تەلەيدۇ.

چايلىق:

رەۋەن، شوخلا، تەرخەمەك مېغىزى، ئەفسەنتىن، قاپاق ئۇرۇقى، قوغۇن ئۇرۇقى، غاپىھەس گۈلى قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، بىخ كەرەپشە 20 گىرام، ئىز خىر، مەستىكى ھەربىرىدىن 15 گىرامدىن. تەيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ دەملەپ، كۈندە ئۈچ قېتىم مۇۋاپىق مىقداردا ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: بەلغەمدىن بولغان جىڭەر قان تومۇرلىرىنىڭ تو سۇلۇشىغا مەنبىھەت قىلىدۇ. سۈيدۈك ھېدەيدۇ، تو سالغۇلارنى ئاچىدۇ.

سەۋدا خىلىتدىن بولغان جىگەر قان تومۇرلىرىنىڭ توسۇلۇشغا شىپا چايلىقلار

ئالامىتى: قاننىڭ ئايلىنىشى يېتىرسىز بولغاچقا تېرىنىڭ رەڭگى سارغىيىپ كېتىدۇ. جىگەر ساھەسى ئېغىرلىشىپ ئاغرىيدۇ. بىمارنىڭ سۈيدۈكى ئاز، قويۇق كېلىدۇ، قەۋزىيەت بولىدۇ، تىلىنىڭ ئۇستىنى كۈل رەڭ گەز باغلايدۇ. ئېغىز تەمى بەتتەم بولىدۇ.

چايلىق:

كاسىنە ئۇرۇقى، بەديان يىلتىزى، ئەفتىمۇن قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 20 گىرامدىن، كەرەپشە يىلتىزى ۋە جوئە ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، كاسىنە يىلتىزى 25 گىرام، بەديان 15 گىرام. تەبىيارلاش: دوربىلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق قىلىپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سەۋدا خىلىتدىن بولغان جىگەر قان تومۇرلىرىنىڭ توسۇلۇشغا شىپا بولىدۇ.

چايلىق:

تەرخەمەك ئۇرۇقى 20 گىرام، كاسىنە ئۇرۇقى ۋە ئەفتىمۇن ئۇرۇقدىن 15 گىرامدىن، پىرسىياۋشان 10 گىرام.

ئۇيغۇر شىپا بەخت چايلىرى
تەييارلاش: دوربىلارنى دەملەپ ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: سەۋىدادىن بولغان جىگەر قان تومۇرلىرىنىڭ
توسۇلۇشغا شىپا بولىدۇ.

قويۇق يەلدىن بولغان جىگەر قان تومۇرلىرىنىڭ توسۇلۇشغا شىپا چايلىقلار

ئالامىتى: بەدەنگە سېرىقلىق چوشۇش، ئورۇقلاش،
جىگەر ساھەسى ئاغرىش، چوڭ تەرەت ئاققا مايدىل يۇمىشاق
بولۇش، سۈيدۈكى ئاق كېلىش، نەپەس قىيىنلىشىش
ئالامەتلەرى كۆرۈلىدۇ.

چايلىق:

بەدىيان، كەرەپىشە يىلتىزى، رۇمبەدىيان، كەرەپىشە
ئۇرۇقى قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 15 گىرامدىن،
دارچىن، ئۇد ھىندى، قەنتەرىيۇن قاتارلىقلارنىڭ
ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەييارلاش: دوربىلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق تەييارلاپ
دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: قويۇق يەلدىن بولغان جىگەر قان
تومۇرلىرىنىڭ توسۇلۇشغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

بەدىيان، جۇۋىنە، بىخ كەرەپىشە، دارچىن، زەنجىۋىل،

﴿ ئۇيغۇر شىپا بەخىش چاىلسىرى ﴾

زىرە، قىزىلگۈل، رەۋەن قاتارلىق دورىلارنىڭ
ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەبىيارلاپ،
كۈندە ئۈچ قېتىم، ھەر قېتىمدا مۇۋاپىق مىقداردا
ئىچىلىدۇ.

. تەسىرى: قويۇق يەلدىن بولغان جىگەر قان
تومۇرلىرىنىڭ توسۇلۇشىغا مەنپەئەت قىلىدۇ، يەل
ھەيدەيدۇ، توسالغۇلارنى ئاچىدۇ.

ئۇيغۇر شىبا بەخشن چايلقى

جىگەر مزا جىنىڭ بۇزۇلۇشدىن كېلىپ
چىققان بەدەندىكى سۇلۇق ئىشىشقا
شىبا چايلىقلار

چايلقى:

بەدىيان يىلتىزى، سېرىقچىچەك ئۇرۇقى، ئاق لەيلى
ئۇرۇقى، پىرسىياۋاشان، بىخسۇس قاتارلىق دوربىلارنىڭ
ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، بىنەپشە، بادەنجىبۇيا
ھەربىرىدىن ئالته گىرامدىن، ئەنجۇر قېقى 30 گىرام،
چىلان 20 دانە، تەرەنجىبىن 100 گىرام.

تەسىرى: سۈيدۈك ھەيدەپ، بەدەندىكى ئىشىشقا
ياندۇرىدۇ، جىگەرنى قۇۋۇق تلمىدۇ، خام خىلىتلارنى
پىشۇرىدۇ.

تەبىيارلاش: تەرەنجىبىندىن باشقا دوربىلارنى چالا
سوقۇپ، تەرەنجىبىنى ئاربلاشتۇرۇپ دەملەپ ياكى بىر
قايىنتىپ، كۈنده ئۈچ قېتىم، ھەر قېتىمدا مۇۋاپىق
مىقداردا ئىچسە بولىدۇ.

چايلقى:

ھىندى تۇزى 15 گىرام، كاسىنە ئۇرۇقى 12 گىرام،
زىرىق 60 گىرام، غاپەس 45 گىرام.

تەييارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ دەملەپ،
تىرىپلىرىنى سۈزۈۋېتىپ چاي ئورندا ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: بەدەندىكى ئىششىقنى يوقىتىدۇ.

چايلق:
ئىتتىۋزۇمى، بەدىيان، تۇخۇمى كەرەپشە، كاسىنە
ئۇرۇقى، بىخ بەدىيان قاتارلىقلاردىن مۇۋاپىق مىقداردا.
تەييارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چايلق ئورندا
ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: بەدەندىكى سۈلۈق ئىششىققا، بولۇپمۇ
ناغرىسىمان سۈلۈق ئىششىققا مەنپەئەت قىلىدۇ.

قورساققا سۇ يىغىلىشقا شىپا چايلقلار

چايلق:
ئاسارۇن، جۇۋىنە، سۇمبۇل، پىننە، ئارپىبەدىيان،
كەرەپشە ئۇرۇقى، ئېڭىر، ئىتتىۋزۇمى قاتارلىق
دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەييارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چايلق ئورندا
ئۇسسىلۇقىغا ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: جىڭەر كېسىلى سەۋەبىدىن قورساققا سۇ
چۈشۈش كېسىلىگە مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەخش چايلىقى

چايلىق:

بەدىيان يىلتىزى، ئارپىبەدىيان، كەرەپشە ئۇرۇقى،
بىخ كەرەپشە، بەدىيان قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن
10 گىرامدىن.

تەسىرى: قورساقا سۇ چۈشۈشكە مەنپىھەت قىلىدۇ،
سۈيىدۈك ھەيدەيدۇ، توسالغۇلارنى ئاچىدۇ.

تەيىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، كۈندە ئىككى
قېتىم چايلىق ئورنىدا ئىچىلىدۇ.

جىگەر قېتىشقا شىا چايلىقلار

چايلىق:

بەدیان، كەرەپىشە ئۇرۇقى، كاسىنە ئۇرۇقى، گاۋىزبان
قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، ناۋات
مۇۋاپىق مىقداردا.

تەبىيارلاش: چالا سوقۇپ، دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: جىگەر قېتىشقا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

ئەفسەنتىن ئۈچ گىرام، كاسىنە ئۇرۇقى، بىخ
كاسىنە، زىرىق قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10
گىرامدىن.

تەبىيارلاش: دورىلارنى سوقۇپ، چايلىق ئورنىدا ئىچىپ
بەرسە بولىدۇ.

تەسىرى: جىگەر قېتىشقا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

بەدیان، گاۋىزبان، گۈلبىنەپىشە، كەرەپىشە ئۇرۇقى،
ئىتتۈزۈمى ھەربىرىدىن 15 گىرامدىن، قىزىل گۈلقەنت
مۇۋاپىق مىقداردا.

ئۇيغۇر شەپھەنچىسى

تەبىارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق قىلىپ دەملەپ، قىزىل گۈلقەنتىن كۆپرەك سېلىپ ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: جىڭەر قېتىشقا مەنپەئەت قىلىدۇ،
جىڭەرنى يۇمىشىتىدۇ، قان ئايلىنىشنى ياخشىلايدۇ،
سۈيدۈك ھەيدەيدۇ.

چايلىق:

ئەفتىمۇن ئۇرۇقى، گاۋازبىان، ئەفتىمۇن،
قىزىلگۈل، نىپىزدارچىن قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10
گىرامدىن، بادىنجىبۇيا، بادام مېغىزى، رۇمبەدىيان
قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 15 گىرامدىن.

تەبىارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق قىلىپ
ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: جىڭەر قېتىشقا مەنپەئەت قىلىدۇ،
جىڭەردىكى توسالغۇلارنى ئاچىدۇ، قان ئايلىنىشنى
ياخشىلايدۇ.

تال كېسەللىكلىرىنگە شىپا چايلىقلار

ئالامتى: يەرلىك ئورۇن ئىشىش قاتىقلىشىدۇ، تال ساھىسى يېقىمىزلىنىدۇ، تال چوڭىيىپ، قورساق سىرتىدىن تۇتقاندا بىلىنىدۇ، باسقاندا ئاغرىيدۇ، ئاچچىق كېكىرىدۇ، ئاشقازان كىرىش ئېغىزى كۆپىدۇ، ئىشتىها تۇتۇلىدۇ.

چايدىق:

ئىتتئۈزۈمى، ئەفتىمۇن، كاسىنە يىلتىزى، پىرسىياۋاشان، بىخ كەرەپشە، كاسىنە ئۇرۇقى، تۇخۇمى كەرەپشە، ئۇد ھىندى، سۇمبۇل، دارچىن قاتارلىق دوربىلارنىڭ ھەربىرىدىن 15 گىرامدىن. تەييارلاش: دوربىلارنى چالا سوقۇپ، چايدىق تەييارلاپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: تال چوڭىيىشقا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايدىق:

بىخ كەرەپشە، ئەفسەنتىن، كاسىنە يىلتىزى، ئوردان، سۇمبۇل، تۇخۇمى كەرەپشە، ئەفتىمۇن، سەۋەن

ئۇيغۇر شىا بەخشن چايلرى

يىلىتىزى قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 15
گىرامدىن، زەپەر بىر گىرام.
تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق قىلىپ
ئۇسسوْلۇقىغا ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: تال چوڭىيىشقا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئۆت كېسەللىكلىرىگە شىپا چاىلىقلار

ئۆت ياللۇغىغا شىپا چاىلىقلار

ئالامىتى: قاتتىق قىزىتىدۇ، توڭلاب تىترەيدۇ، ئولڭىز تەرەپ يۈقىرى قورساق ساھەسى ئاغرىيدۇ، كۆڭۈل ئېلىشىدۇ، ئولڭىز تاغاڭ ساھەسى تېلىپ ئاغرىيدۇ، ئېغىزى ئاچچىق بولىدۇ.

چاىلىق:

كەرەپىشە ئۇرۇقى، زىرىق، ئوغىرىتىكەن، كاكىنىج، كاسىنە ئۇرۇقى، ئەفسەنتىن، بەدىيان قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، قوناق ساقلىقى 30 گىرام، زەپەر خەمىكى، زورەمبات ھەربىرىدىن سەككىز گىرامدىن، قىلى يوپۇرماقلىق ئەمەن 15 گىرام. تەييارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ قايىنتىپ، سۈزۈپ، چاىلىق ئورنىدا كۈنده ئۈچ قېتىم ئۇسۇسلۇقىغا ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: ئۆت ياللۇغىنى قايتۇرىدۇ، ئۆت ئىشىشىقى، دىيابېت، سېرىقلقىق چۈشۈش تىپىدىكى جىڭەر ياللۇغىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەخشن چايلىقلار

ئۆتتىكى تاشقا شىپا چايلىقلار

چايلىق:

بەدىيان، كەرهېشە ئۇرۇقى، تال يوپۇرمىقى، ئەفتىمۇن ئۇرۇقى، گۈلدەرچىن، رۇمىبەدىان، لاچىندانە، ئوغرىتىكەن، دارچىن قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەيارلاش: دورىلارنى يىرىڭ سوقۇپ، چايلىق تەيارلاپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: ئۆتتىكى تاشنى چۈشۈرىدۇ، ئۆت يەللەكىنى قايتۇرىدۇ.

چايلىق:

قىل يوپۇرماقلىق ئەمەن، جىنتىيانا، گۈلبىنەپشە، كاسىنە يىلتىزى پوستى، ئوغرىتىكەن قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەيارلاش: دورىلارنى يىرىڭ سوقۇپ، چايلىق تەيارلاپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: ئۆتتىكى تاشنى چۈشۈرۈشكە ياردەم بېرىدۇ، ئۇسسوزلىقنى پەسىيتىدۇ، ئۆتتىكى يەللەكىنى پەسىيتىدۇ. ئۆتتىكى ياللۇغۇنى قايتۇرىدۇ، ئۆتتىكى توسالغۇلارنى ئاچىدۇ.

چايلىق:

پۇنۇس، خىيارشەنېدەر، كاسىنە ئۇرۇقى،
ئارپىبەدىيان، ئىتتىئۈزۈمى تەڭ مىقداردا.
تەيىارلاش: دورىلارنى بىر كېچە قايناق سۇغا چىلاپ،
تەمىنى چىقىرىپ ئەتىسى ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: ئۆت ياللۇغىخا منىپەئەت قىلىدۇ،
تۇسالغۇلارنى ئاچىدۇ.

چايلىق:

ئوغرىتىكەن، زىرىق، ئىتتىئۈزۈمى، تەرخەمەك
ئۇرۇقى، بەدىيان قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10
گىرامدىن، قىزىلگۈل ئالتە گىرام.
تەيىارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ دەملەپ ياكى
قاينىتىپ، كۈنەدە ئۈچ قېتىم مۇۋاپىق مىقداردا چاي
ئورنىدا ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: ئۆت ياللۇغىنى قايتۇرىدۇ، ھارارەت
پەسىتىدۇ، سۈيدۈك ھېيدەيدۇ.

چايلىق:

بەدىيان، گۈلدارچىن، كەرەپىشە ئۇرۇقى،
رۇمبەدىيان، تال يوپۇرمىقى، لاچىندانە، كۈشۈش
ئۇرۇقى، ئوغرىتىكەن، دارچىن ھەربىرىدىن 10
گىرامدىن.

ئۇيغۇر شىپا بەخش چاىلرى

تەبىئارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق تەبىئارلاپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: ئۆتتىكى تاشنى چۈشۈرىدۇ، ئۆت ياللۇغىنى قايتۇرىدۇ.

بۆرەك كېسەلىكلىرىنگە شىپا چايلىقلار

بۆرەك ياللۇغىغا شىپا چايلىقلار

قان خىلىتىدىن بولغان بۆرەك ياللۇغىدا بەل ساھەسى ئۇزاق مۇددەت تەكرار قوزغىلىپ ئاغرىيدۇ، سۈيدۈك ئازلايدۇ، بەدەندە سۇلۇق ئىشىق پەيدا بولىدۇ، قان بېسىم ئۆرلەيدۇ، سۈيدۈكىنىڭ رەڭگى گوش يۇغان سۇنىڭ رەڭگىدە كېلىدۇ، تومۇرى توم، ئاستا سالىدۇ، ئېغىز تەمى تاتلىق، بەدىنى قىزىيدۇ، كۆز تومۇرلىرى قىزىرىدۇ.

چايلىق:

سېرىقچىچەك ئۇرۇقى بىلەن يۇمغاقسۇت ئۇرۇقى تەڭ مىقداردا.

تەبىيارلاش: چاي دەملەپ ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: قان خىلىتىدىن بولغان بۆرەك ياللۇغىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

چىلان، بەدىيان، خەشخاش پوستى، تاۋۇز ئۇرۇقى

ئۇيغۇر شىپا بەخىش چايلىرى

مېغىزى، كاسىنە ئۇرۇقى، بىنەپىشە، كاكىنەج قاتارلىق
دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەيارلاش: چىلاندىن باشقۇا دورىلارنى چالا سوقۇپ،
دەملەپ چايلىق ئورنىدا ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: قان، سەپرادرىن بولغان بۆرەك ياللۇغىغا
مهنىپەئەت قىلىدۇ. ھارارەتنى پەسىيتىدۇ، ئاغرىق
توختىتىدۇ، سۈيدۈك ھەيدەيدۇ.

سەپرا خىلىتىدىن بولغان بۆرەك ياللۇغىغا شىپا چايلىقلار

بەل ساھەسى تۇيۇقسىز تۇتقاقلىق ئاغرىبىدۇ، ئاغىرىش
ئۇزۇنغا سوزۇلىدۇ، تەكرار قوزغىلىدۇ، بىمارنىڭ
سۈيدۈكى ئازلايدۇ، بەدەندە سۇلۇق ئىشىق كۆرۈلىدۇ.
كۆپ ئۇسسايدۇ، سۈيدۈكى سېرىق، ئېغىزى ئاچچىق
بولىدۇ.

چايلىق:

بىنەپىشە، نېلۇپەر ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، چىلان
بەش دانە، ئەينۇلا بەش دانە.
تەيارلاش: دورىلارنى دەملەپ، ئۇسسوْلۇقىغا
ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: سەپرا خىلىتىدىن بولغان بۆرەك ياللۇغىغا
مهنىپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

تەرخەمەك ئۇرۇقى، ئارپىبەدىيان، قوغۇن ئۇرۇقى
مېغىزى، قاپاق ئۇرۇقى، ئىتتۈزۈمى قاتارلىق دورىلارنىڭ
ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەييارلاش: چالا سوقۇپ، چايلىق تەييارلاپ
ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سەپرا خىلىتىدىن بولغان بۆرەك ياللۇغى،
سۈيدۈك يولى ياللۇغى، سۈيدۈك ئېچىشىشقا مەنپەئەت
قىلىدۇ.

چايلىق:

سېمىز ئوت ئۇرۇقى، ئىسپىغۇل، قارا سۇنا ئۇرۇقى،
كاسىنە ئۇرۇقى مۇۋاپىق مىقداردا.
تەييارلاش: دورىلارنى دەملەپ شىرسىمنى چىقىرىپ
ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: بۆرەك ياللۇغى، سۈيدۈك ئېچىشىپ
كېلىشكە مەنپەئەت قىلىدۇ.

بەلغەم خىلىتىدىن بولغان بۆرەك ياللۇغىغا
شىپا چايلىقلار

بەل ساھىسى تېلىپ ئاغرىش، بەدەن سۇلۇق
ئىشىش، بەل ساھىسى مۇزدەك سوغۇق بولۇش، كۆپ
ئۇخلاش، ئاغزىدىن شالۇك ئېقىش، كۆپ سىيىش،

ئۇيغۇر شىا بەخت چايلىق

تىلىنى ئاق گەز قاپلاش قاتارلىق ئالامەتلەر كۆرۈلدى.

چايلىق:

بەديان، كەرهېشە ئۇرۇقى، كاكىنەچ، سېمىزئوت ئۇرۇقى، تەرخەمەك ئۇرۇقى، كاسىنە يىلتىزى، گاۋازىبان، شاھتەررە قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: بەلغەمدىن بولغان بۆرەك ياللۇغى، سۈيدۈك يولى ياللۇغى قاتارلىق كېسەللىكلىرىگە مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

كەرهېشە ئۇرۇقى ئالىتە گىرام، رەۋەن، گۈلقەنت، قۇستە شېرىن ھەربىرىدىن تۆت گىرامدىن، مەستىكى مۇۋاپىق مىقداردا.

تەيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ دەملەپ (مەستىكىنى يۇمىشاق سوقۇپ دەملەنگەن سۈيىگە قوشۇپ)، گۈلقەنتنى ئېرىتىپ ئىچىشكە بېرىلىدۇ.

تەسىرى: بەلغەمدىن بولغان بۆرەك ياللۇغىغا مەنپەئەت قىلىدۇ. ھۆللۈكنى قۇرۇقتىدۇ، بەل ئاغرقىنى پەسەيتىدۇ.

بۆرەك يارىسىغا شىپا چايلىقلار

ئالامىتى: بەل ئاغرىيىدۇ، سۈيدۈكتىن يىرىڭىڭىز ۋە
شىلىمىشق ماددىلار كېلىدىۇ، بۆرەك مىزاجى ماددىلىق
ئىسىسىقتىن بۇزۇلغان بولسا سۈيدۈكى سېرىق كېلىدىۇ،
سېسىق پۇرايدۇ، بۆرەك ئۇدۇلى قىزىق بولىدىۇ، ئاغرىش
كۈچلۈك بولىدىۇ.

چايلىق:

كاسىنە ئۇرۇقى، تەرخەمەك ئۇرۇقى، بەدىيان، زاغۇن
قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەيىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، دەملەپ
ئىچىلىدىۇ.

تەسىرى: بۆرەك يارىسىغا مەنپەئەتلەك.

چايلىق:

بەدىيان يىلىتىزى، ئىز خىر، كەرەپشە يىلىتىزى،
ئارپىبەدىيان قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن،
ھەسەل مۇۋاپىق مىقداردا.

تەيىيارلاش: دورىلارنى سوقۇپ دەملەپ، دەملەنگەن
سۈيىگە ھەسەل قوشۇپ ئىچىلىدىۇ.

تەسىرى: بۆرەك يارىسىغا مەنپەئەتلەك.

ئۇيغۇر شىپا بەخش چايلىرى

سەۋدا خىلىتىدىن بولغان بۆرەك ياللۇغىغا شىپا چايلىقلار

ئالامىتى: بەل تېلىپ ئاغرىش، بەدەن سۈلۈق ئىشىش، بەل ساھەسى سوغۇق بىلىنىش، قان بېسىمى ئۆرلەش، ئۇيقو ئازلاش، ئېغىز تەمى چۈچۈمەل بولۇش، سۈيدۈكى قارىغا مايىل بولۇش، تومۇرى ئىنچىكە، ئاستا سېلىش، تىل ئۇستى قارامتۇل بولۇش قاتارلىق ئالامەتلەر كۆرۈلىدۇ.

چايلىق:

قوغۇن ئۇرۇقى، كەرەپىشە ئۇرۇقى، بېھى ئۇرۇقى، كاسىنە ئۇرۇقى، تەرخەمەك ئۇرۇقى، سېمىز ئوت ئۇرۇقى، بەدىيان يىلتىزى، ئەفتىمۇن ئۇرۇقى قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن بەش گىرامدىن. تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەبىيارلاپ ياكى قاينىتىپ تەمىنى چىقىرىپ، كۈندە ئۈچ قېتىم مۇۋاپىق مىقداردا ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سەۋدا خىلىتىدىن بولغان بۆرەك ياللۇغىغا مەنپەئەت قىلىدۇ، سۈيدۈك ھەيدەيدۇ، سۈيدۈك يولى ياللۇغىدىن بولغان سۈيدۈك ئېچىشىپ كېلىشكە مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

بىخ بەدىيان، كاسىنە يىلتىزى، بەدىيان، سۇمبۇل،
كاسىنە ئۇرۇقى، كەرهېشە ئۇرۇقى، كاكىنەچ،
ئۇستقۇددۇس قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10
گىرامدىن.

تەيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەيارلاپ،
كۈنده ئۇچ قېتىم، ھەر قېتىمدا 100 مىللەلىتىر
ئەتراپىدا ئىچىسى بولىدۇ.

تەسىرى: سەۋدادىن بولغان بۆرەك ياللۇغى، سۈيدۈك
يولى ياللۇغى، سۈيدۈك ئېچىشىپ كېلىش، سۈيدۈك
تامچىلاش قاتارلىق كېسەللىكلىرىگە شىپا بولىدۇ.

چايلىق:

بەدىيان، ئىتتئۇزۇمى، ئۇستقۇددۇس، كەرهېشە
ئۇرۇقى، تەرخەمەك ئۇرۇقى، لاچىندانە قاتارلىق
دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەيارلاپ،
كۈنده ئۇچ قېتىم، ھەر قېتىمدا 100 مىللەلىتىردىن
ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سۈيدۈك ھەيدەش، ياللۇغ قاييتۇرۇش،
سۈيدۈك ئېچىشىپ كېلىش، تامچىلاش، سەۋدادىن بولغان
بۆرەك كېسەللىكلىرىگە منهئەت قىلىدۇ، خىيالنى
ئازلىتىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەخش چايلىقلار

يەلدىن بولغان بۆرەك ياللۇغىغا شىپا چايلىقلار

ئالامتى: بەل ساھەسى ئېغىرلىشىش، يۆتكىلىشچان تۇتقاقلىق، سانجىلىپ ئاغرىش بولىدۇ، يەللەك غىزالارنى ئىستېمال قىلغاندا ئېغىرلىشىدۇ، تاماق ھەزمىم بولۇپ بولغاندىن كېيىن يەڭىلىلىشىدۇ، بىمارنى بەك ئازابلايدۇ.

چايلىق:

بەديان، دارچىن، پىلىپىل، بىخ بەديان قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن. تەييارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەييارلاپ، ھەرقېتىمدا 10 گىرامدىن دەملەپ ئىچىلىدۇ. تەسىرى: سوزۇلما بۆرەك ياللۇغىغا مەنىپەئەت قىلىدۇ، يەل تارقىتىدۇ، توسالغۇلارنى ئاچىدۇ.

چايلىق:

لاچىندانە، پىلىپىل، رۇمبەديان، قاقىله، گاۋىزبان، بەديان، قارىمۇچ قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەرقايىسىدىن 15 گىرامدىن، زەنجىشۇل 12 گىرام، گۈلدارچىن 30 گىرام، قەلەمپۇر، دارچىن ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن. تەييارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، دەملەپ ئىچىلىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەھىش چايلىقى

تەسىرى: سوغۇقتىن بولغان بۆرەك ياللۇغىنى يوقىتىدۇ. قان ئايلىنىشنى ياخشىلايدۇ، جانلاندۇرىدۇ. بۆرەكىنى قىزىتىدۇ، سۈيدۈك كۆپەيتىدۇ، سوغۇق يەلدىن بولغان ئىشىقىنى ياندۇرىدۇ.

چايلىق:

بەدىيان، گاۋىزبان، بەدىيان يىلتىزى، رۇمبەدىيان قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 15 گىرامدىن، ئوغرىتىكەن، پىرسىياۋاشان ھەربىرىدىن 21 گىرامدىن، قوغۇن ئۇرۇقى 100 گىرام، كاسىنە ئۇرۇقى، تەرخەمەك ئۇرۇقى ھەربىرىدىن 30 گىرامدىن.
تەييارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق تەييارلاپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: بۆرەكتىكى يەلنى ھېيدەپ، يەللىنىش خاراكتېرىلىك ئىشىقىنى ياندۇرىدۇ، يەلدىن بولغان بۆرەك ياللۇغىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

ئىتتىئۈزۈمى، بەدىيان، سېمىزئوت ئۇرۇقى، كاسىنە ئۇرۇقى، كاسىنە، تەرخەمەك ئۇرۇقى قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، كەرەپشە ئۇرۇقى ۋە جۇۋىنە ھەربىرىدىن بەش گىرامدىن، چۆپچىن ئۈچ گىرام.
تەييارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق دەملەپ ئىچىلىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەھىش چايلىرى

تەسىرى: سۈيدۈك راۋانلاشتۇرىدۇ، بۇرەك ۋە سۈيدۈك يولىدىكى ئىسسىق يەلدىن بولغان ئىشىشىقنى ياندۇرىدۇ.

چايلىق:

كۆممىقوناق ساقلى 30 گىرام، كەرەپشە 10 گىرام، ئوغرتىكەن، بەدىيان ھەربىرىدىن 20 گىرامدىن، قوغۇن ئۇرۇقى 15 گىرام.

تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ دەملەپ، كۈندە ئۈچ قېتىم، ھەر قېتىمدا 150 مىللەلىتىر ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سۈيدۈكىنی ھەيدەيدۇ، ئۆتكۈر خاراكتېرىلىك بۇرەك ياللۇغىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

بۇرەكتىكى تاشنى پارچىلىغۇچى شىپالق چاىلىقلار

چاىلىق:

كەرەپشە ئۇرۇقى، ئوغرتىكەن، بەدىيان، دارچىن، سەۋزە ئۇرۇقى قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ دەملەپ ئىچىلىدۇ، قانچە كۆپ ئىچسە شۇنچە ياخشى.

تەسىرى: ھەرخىل سەۋەبتىن بولغان سۈيدۈك راۋان بولما سلىققا مەنپەئەت قىلىدۇ. سۈيدۈكى تاشنى پارچىلاپ چۈشۈرىدۇ.

چاىلىق:

بەدىيان، ئەفتىمۇن ئۇرۇقى، ئوغرتىكەن، لاچىندانە، رۇمبەدىيان، گۈلدارچىن، تال يوپۇرمىقى، كەرەپشە ئۇرۇقى، دارچىن قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چاىلىق قىلىپ بېرىلىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەخش چايلىق

تەسىرى: سۈيدۈك ھەيدەيدۇ، بۆرەكتىكى،
دۇۋساقتىكى تاشنى پارچىلايدۇ.

چايلىق:

مەرزەنجۇش 10 گىرام، كەرەپشە ئۇرۇقى 20 گىرام.
تەيىيارلاش: چالا سوقۇپ، چايلىق تەيىيارلاپ
ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: بۆرەكتىكى تاشنى چۈشۈرىدۇ.

چايلىق:

تەرخەمەك ئۇرۇقى، بەدىيان، تاۋۇز ئۇرۇقى، دۇفۇ،
كاسىنە ئۇرۇقى، ئوغرتىكەن، قوغۇن ئۇرۇقى، كەرەپشە
ئۇرۇقى قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەيىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، كۈنده ئىككى
قېتىم ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: بۆرەكتىكى تاشنى پارچىلايدۇ.

چايلىق:

جۇۋىنە، ئارپىبەدىيان، ئوغرتىكەن، كەرەپشە
ئۇرۇقى، قوغۇن ئۇرۇقى قاتارلىق دورىلارنىڭ
ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەيىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، كۈنده ئۈچ
قېتىم، بەش گىرامدىن ئىچىلىدۇ. ئازراق شبکەر
قوشۇۋېتىپ ئىچىسىمۇ بولىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەھش چاىلرى
تەسىرى: سۈيدۈك يولىدىكى تاشنى چۈشۈرىدۇ.

چاىلق:

سېمىز ئوت ئۇرۇقى ئالته گىرام، ئىتتىئۈزۈمى، قوغۇن
ئۇرۇقى ھەربىرىدىن ئۈچ گىرا مەدىن.
تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چاىلق تەبىيارلاپ
ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: بۆرەكتىكى تاشنى پارچىلايدۇ، سۈيدۈك
ھەيدەيدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەخشن چايلىرى

بۆرەك مەنبەلىك سۇلۇق ئىششىققا شىپا چايلىقلار

چايلىق:

كەرەپشە ئۇرۇقى، ئوغرىستىكەن، بەدىيان، دارچىن، سەۋزە ئۇرۇقى قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەيىيارلاش: چالا سوقۇپ، دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: ھەر خىل سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن بولغان سۈيدۈك راۋان بولماسلىققا مەنپەئەت قىلىدۇ. سۈيدۈكىنى كۆپەيتىدۇ، بۆرەك مەنبەلىك سۇلۇق ئىششىققا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

كاسىنە ئۇرۇقى، زاغۇن ئۇرۇقى، بەدىيان، تەرخەمەك ئۇرۇقى، ئىتتىؤزۈمى قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەيىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ ئىككىگە بۆلۈپ، كۈندە ئىككى قېتىم، ھەر قېتىمدا بىر بۆلىكى دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سۈيدۈكىنى راۋان قىلىپ، بۆرەك

ئۇيغۇر شىپا بەخش چايلىرى خىزمىتىنى ياخشىلايدۇ.

چايلىق:

تەرخەمەك ئۇرۇقى، قوغۇن ئۇرۇقى، كاسىنە ئۇرۇقى، باقلە قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن. تەييارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: بۆرەك مەنبەلىك سۇلۇق ئىشىشىققا مەنپىھەت قىلىدۇ. سۈيدۈكىنى راۋانلاشتۇرۇپ، ئىشىشقنى ياندۇرىدۇ.

چايلىق:

كۆممىقوناق ساقىلى 30 گىرام. تەييارلاش: بىر چىنە قايىناق سۇدا قېنىق دەملەپ، ئەتىگەن - كەچتە ئىككى قېتىم ئىچىلىدۇ. تەسىرى: سوزۇلما خاراكتېرىلىك بۆرەك ياللۇغىغا مەنپىھەت قىلىدۇ، سۇلۇق ئىشىشىقنى ياندۇرىدۇ، سۈيدۈكتىكى ئاقسىل مىقدارىنى نورماللاشتۇردى، بۆرەك خىزمىتىنى ياخشىلايدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەھش چايلىرى

سۆزنىڭ ۋە سۈيدۈك يولى ياللۇغىغا
شىپا چايلىقلار

چايلىق:

كاسىنە ئۇرۇقى، زىغىر ئۇرۇقى، قىزىلگۈل،
تەرخەمەك ئۇرۇقى ھەرقايىسىدىن 10 گىرامدىن.
تەيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەيارلاپ،
ھەر كۈنى ئۈچ قېتىم، ھەر قېتىمدا 15 گىرامدىن دەملەپ
ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سۈيدۈك يولى ياللۇغى، سۈيدۈك تامچىلاپ
كېلىش قاتارلىقلارغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

تەرخەمەك ئۇرۇقى، كەرەپىشە ئۇرۇقى، سېمىز ئوت
ئۇرۇقى، زىغىر ئۇرۇقى، كاكىنەچ قاتارلىق دورىلارنىڭ
ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، دەملەپ
ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سۈيدۈك يولىدىكى ياللۇغنى قايتۇردى،
سۈيدۈكنىڭ ئېچىشىپ كېلىشىگە مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

تەرخەمەك ئۇرۇقى، كەرەپشە ئۇرۇقى، كاكىنەچ،
قوغۇن ئۇرۇقى، ئىتتەزۈزمى قاتارلىق دوربىلارنىڭ
ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەييارلاش: دوربىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەييارلاپ،
كۈندە ئۈچ قېتىم، ھەر قېتىمدا 15 گىرامدىن دەملەپ
ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سۈيدۈك يولى ياللۇغىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

سەرپىستان، ئوغرىتىكەن، كاسىنە، بەدىان قاتارلىق
دوربىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەييارلاش: دوربىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەييارلاپ،
ئۇزۇنراق دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سۈيدۈك يولى ياللۇغىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

سېمىزئوت ئۇرۇقى، تەرخەمەك ئۇرۇقى ھەربىرىدىن
ئالته گىرامدىن، ئىتتەزۈزمى، قوغۇن ئۇرۇقى
ھەربىرىدىن ئۈچ گىرامدىن.

تەييارلاش: دوربىلارنى چالا سوقۇپ، دەملەپ قىزىق
ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سۈيدۈك ھەيدەپ، سۈيدۈك يوللىرىنى

ئۇيغۇر شىپا بەخش چايلق
تازىلاپ، يەللمەرنى يوقىتىدۇ، سۆزنىڭ كېسىلىگە
مەنپەئەت قىلىدى.

چايلق:

ئىتئۇزۇمى، بەديان، كەرهېشە ئۇرۇقى، كاسىنە
ئۇرۇقى ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەسىرى: سۈيدۈك يولىدىكى ياللۇغنى قايتۇرىدۇ،
سۈيدۈك ئېچىشىپ كېلىشنى يوقىتىدۇ، سۈيدۈك
ھەيدەيدۇ.
تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ دەملەپ، ھەر كۈنى
ئۈچ ۋاخ، مۇۋاپىق مىقداردا ئېچىلىدى.

چايلق:

ئىتئۇزۇمى، كاسىنە ئۇرۇقى ھەربىرىدىن 10
گىرامدىن، زىغىر ئۈچ گىرام، قىزىلگۈل ئالتە گىرام.
تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، ئىككىگە بۆلۈپ،
كۈندە ئىككى قېتىم ئېچىلىدى.
تەسىرى: سۈيدۈك يولىدىكى يەللىك جاراھەتلەرگە
پايدا قىلىدى، سۈيدۈك ھەيدەيدۇ.

چايلق:

تەرخەمەك، قوغۇن ئۇرۇقى، ئىتئۇزۇمى، كەرهېشە
ئۇرۇقى، ئاق لەيلى ئۇرۇقى، بەديان، شاھتەرە
ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

ئۇغۇر شىپا بەخىش چايلىق

تەييارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، ئۈچ بۆلەككە بۆلۈپ، بىر كۈنده ئۈچ قېتىم ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: سۈيدۈكىنى راۋانلاشتۇرۇپ، سۈيدۈك يولىنى تازىلاپ، سۆزىنەك كېسىلىگە مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

قوغۇن ئۇرۇقى، تاۋۇز ئۇرۇقى، تەرخەمەك ئۇرۇقى، ئوغىرىتىكەن ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەييارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق قىلىپ بېرىلىدۇ.

تەسىرى: سەپزادىن بولغان سۈيدۈك ياللۇغىغا مەنپەئەت قىلىدۇ، سۈيدۈك ئېچىشىنى يوقىتىدۇ.

چايلىق:

بىنەپشە، گۈلبىنەپشە، نېلۇپەر ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، ئەينۇلا 20 گىرام، ئىتتۈزۈمى، كاسىنە ئۇرۇقى ھەربىرىدىن 15 گىرامدىن.
تەييارلاش: ئەينۇلىدىن باشقا دورىلارنى چالا سوقۇپ دەملەپ، كۈنده ئۈچ قېتىم، ھەر قېتىمدا 100 مىللەلىتىرىدىن ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سەپرا خىلىتىدىن بولغان سۈيدۈك يولى ياللۇغىغا مەنپەئەت قىلىدۇ. سۈيدۈك قاتتىق ئېچىشىپ كېلىشكە مەنپەئەت قىلىدۇ، سۈيدۈك ھەيدەيدۇ.

ئۇيغۇر نىپا بەخش چايلىق

چايلىق:

جۇۋىنە، كەرەپىشە ئۇرۇقى، قوغۇن ئۇرۇقى،
ئۇغرىتىكەن، ئارپىبەدىيان، دارچىن ھەربىرىدىن 10
گىرامدىن.

تەيارلاش: چالا سوقۇپ، دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: بەلغەمدىن بولغان سۈيدۈك يولى ياللۇغىغا،
سۈيدۈك ئېچىشىپ كېلىشكە مەنىپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

تەرخەمەك ئۇرۇقى، بەدىيان، شاھتەررە، ئاق لەيلى
ئۇرۇقى، قوغۇن ئۇرۇقى، ئىتتئۈزۈمى، كەرەپىشە ئۇرۇقى
قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەيارلاش: چالا سوقۇپ، دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سۈيدۈك تۇتۇلۇش، سىيگەندە ئاغرىش،
سىيىش قىىينلىشىش، پات - پات سىيىش قاتارلىق
سەۋىدادىن بولغان سۈيدۈك يولى ياللۇغىغا مەنىپەئەت
قىلىدۇ.

بۆرەك، جىنسىي ئاجىزلىققا پايدىلىق چايلىقلار

چايلىق:

شاقامۇل مىسىرى 50 گىرام، سۆئىلەپ مىسىرى،
دارچىن، سۈمبۈل ھەربىرىدىن 20 گىرامدىن.
تەسىرى: بۆرەكىنى قۇۋۇتلىھىدۇ، بەدەن ئاجىزلىق،
بۆرەك ئورۇقلاش، جىنسىي ئاجىزلىق، مەننىي سۇيۇلۇپ
كېتىش قاتارلىق كېسەللىكلىرىگە مەنپەئەت قىلىدۇ.
تەيىارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، قايىناق سۇدا
ئۇزۇنراق دەملەپ، ھەر كۈنى ئۈچ قېتىم، 200 گىرام
دەملەپ ئىچىلىدۇ.

چايلىق:

شاقامۇل مىسىرى 20 گىرام.
تەيىارلاش: چالا سوقۇپ، قايىناق سۇدا دەملەپ
ئىچىدۇ.
تەسىرى: جىنسىي ئاجىزلىق، بۆرەك ئاجىزلىقى،
مەننىي ئازلىق، مەننىي سۇيۇلۇپ كېتىش قاتارلىقلارغا
مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەخىش چايلىق

چايلىق:

جۇزبۇۋا، گۈلدارچىن، خولىنجان، بەسباسە، قاقىلە
ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەييارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، دەملەپ
ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: بۆرەك ئاجىزلىق، مەنسىي بالدور يۈرۈپ
كېتىش، مەنسىي سۇيۇق بولۇش، جىنسىي ئاجىزلىق
قااتارلىقلارغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

گاۋىزبىان، زەنجىۋىل، بالەنگو، بادەنچىبۇيا،
ئۇستقۇددۇس، موزا، پاقىيىپۇرمىقى ئۇرۇقى، قەلمەپۇر،
رۇمبهدىيان ھەرقايىسىدىن 10 گىرامدىن.

تەييارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق تەييارلاپ
بېرىلىدۇ.

تەسىرى: ئۇييقۇسى كەم، قالايمىقان چۈش
كۆرۈدىغان، بېلى تېلىپ ئاغرىيدىغان، تولا ئېھتىلام
بولىدىغان، سىيگەندە سۇيدۇك ئېچىشىپ كېلىدىغان
نېرۋا مەنبەلىك جىنسىي ئاجىزلىققا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

خولىنجان، شاقاقۇل مىسىرى، ئاقىرقەرە، كۆكناار
ئۇرۇقى، سۆئەلەپ مىسىرى، كۈنجۈت، تەرەنچىن،
قارىمۇچ، بادام مېغىزى، يەرلىك تۇخۇم مۇۋاپىق

ئۇيغۇر شىپا بەخشن چايدىرى مىقداردا.

تەبىئارلاش: بادام مېغىزى، كۈنجۈت، توخۇ تۇخۇمىدىن باشقۇ دورىلارنى يېرىك سوقۇپ، تۇخۇمنى بىر چىنگە چېقىپ ياخشى ئارىلاشتۇرۇپ، ئۇنىڭ ئۇستىگە كۈنجۈت بىلەن بادام مېغىزىنى سېلىپ ئارىلاشتۇرۇپ، ئۇستىگە چالا سوقۇپ دەملەنگەن دورا سۈينى قىزىق پېتى قۇيۇپ ئىچىلىدۇ. بەدهن قۇۋۇتىگە قاراپ مۇۋاپىق تەڭشەپ ئىچسە بولىدۇ.

تەسىرى: بۆرەكىنى قۇۋۇتلىھىدۇ، جىنسىي ئاجىزلىققا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايدىق:

ئەركەك سەۋزە ئۇرۇقى 10 گىرام، ئەرمۇدۇن ئۇرۇقى 50 گىرام، كالا سۇتى 750 گىرام.

تەبىئارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، قايىنتىلغان كالا سۇتىدە دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: كۆپ ئېھتىلام بولۇشقا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايدىق:

زەپەر بىر گىرام، ناۋات مۇۋاپىق مىقداردا.

تەبىئارلاش: چاي ئورنىدا دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: قاننى جانلاندۇرۇش، باھنى قوزغاش، پەي - مۇسکۇللارنى چىڭتىش تەسىرى بار.

ئۇيغۇر شىپا بەھش چايلىق

چايلىق:

سوئىلەپ 30 گىرام، شاقاقۇل، ئاق سەندەل،
قەلەمپۇر، لاچىندانە، بوزىدان، دارچىن، قاقىلە قاتارلىق
دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 20 گىرامدىن.
تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق تەبىيارلاپ
ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: باھنى قوزغاش، مېڭىھ، ئومۇمىي بەدەننى
قۇۋۇزەتلەش، مېڭىنى كۈچەيتىش، بەدەننى قىزىتىش،
يۈرەك ئاجىزلىق، ئىشتىها سىزلىق قاتارلىق
كېسەللىكىلەرگە شىپا بولىدۇ.

چايلىق:

ئۈزۈم، ئەنجۇر قېقىدىن 30 گىرامدىن، چىلان، زۇپا
ھەربىرىدىن 15 گىرامدىن، سەرپستان تووقۇز گىرام،
بىخسۇس يەتنە گىرام، ئاق لەيلى ئۇرۇقى بەش گىرام،
بېھى ئۇرۇقى ئۆچ گىرام.

تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، مۇۋاپىق
مىقداردىكى قايىناق سۇدا دەملەپ، قايتا ئونقا قويۇپ بىرلا
ئۆرلىتىپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: مەننىي بالدۇر يۈرۈپ كېتىش، كۆپ
ئېھتىلام بولۇش سەۋەبىدىن بەدەن ئورۇقلاب كېتىشكە
شىپا بولىدۇ.

چايدىق:

خولىنجان، كۈندۈر، پىلىپىل، ئىپار، قەلەمپۇر،
زەنجىۋىل مۇۋاپىق مىقداردا.
تەيىارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، دەملەپ
ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سوغۇقلۇق ئېشىپ كېتىش سەۋەبىدىن
بۇرەك سوۋۇش، جىنسىي ئاجىزلىق، مەنى بالدۇر يۈرۈپ
كېتىش، سۈيدۈك توتالماسلىق قاتارلىق كېسەلىكلىرىگە
شىپا بولىدۇ.

چايدىق:

شاقاڭۇل مىسىرى، سەۋەزە ئۇرۇقى ھەربىرىدىن 10
گىرامىدىن، ھەسمەل مۇۋاپىق مىقداردا، كاۋاۋىچىن،
مەستىكى ھەربىرىدىن 10 گىرامىدىن، زەپەر بىر گىرام.
تەيىارلاش: دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: قان، بەلغەمىدىن بولغان بۇرەك ئاجىزلىقىغا
مەنى سۈيۈلۈپ كېتىشكە مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايدىق:

شاقاڭۇل، خولىنجان ھەربىرىدىن 20 گىرامىدىن،
خورما تۆت گىرام، سوت 500 گىرام.
تەيىارلاش: شاقاڭۇل، خولىنجاننى چالا سوقۇپ،
خورمىنى قوشۇپ، سوتتە قايىنتىپ، سوتتىڭ 1/3 ئى

ئۇيغۇر شىپا بەخىش چايلىق
قالغۇچە قايىنتىپ، تىرىپىلىرىنى سۈزۈپ، خورمىنى
يەپ، سۈپى چاي ئورنىدا ئىچىلىدۇ.
تهسىرى: جىنسىي ئاجىزلىقنىڭ ھەرخىل
ئالامەتلەرنى ياخشىلايدۇ.

چايلىق:

ئانار چىچىكى، يۇمغاقدىن مۇۋاپىق ئېلىپ چالا سوقۇپ،
ئۇرۇقى، قىزىلگۈل، نېلۇپەر، جوز، نوقۇت مۇۋاپىق
مىقداردا.

تەييارلاش: دورىلاردىن مۇۋاپىق ئېلىپ چالا سوقۇپ،
چاي ئورنىدا دەملەپ ئىچىلىدۇ.
تهسىرى: ئىششىقتىن بولغان مەننىي بالدۇر يۈرۈپ
كېتىشكە ۋە جىنسىي ئاجىزلىققا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

گاۋىزبىان 15 گىرام، كاۋاۋىچىن، خەشخاش پوستى،
قىزىلگۈل، كاسىنە ئۇرۇقى، بەدىيان ھەربىرىدىن بەش
گىرامدىن.

تەييارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، دەملەپ
ئىچىلىدۇ.

تهسىرى: يۈرەك ئاجىزلىق، داغ، بەرەس ئۈچۈن
مەنپەئەت قىلىدۇ.

ھەركەت ئەزالرى كېسىللەكلىرىگە شىپا چايلىقلار

چايدىق:

سۆرۈنجان، ئوغرىتىكەن، لاقىندانە، گاۋازبان،
رۇمبەدىان، گۈلدارچىن، بادرنجىبۇيا، قارىمۇچ،
قىزىلگۈل، ئۇستقۇددۇس، پىلىپىل، كەرەپشە ئۇرۇقى،
بەدىيان قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايدىق تەبىيارلاپ،
كۈنده ئۈچ قېتىم، ھەر قېتىمدا 15 گىرامدىن دەملەپ
ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: بوجۇملار ئاغرىقى، ئولتۇرغۇچ نېرۋا
ئاغرىقىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايدىق:

تۇدەرى، بەدىيان، زەنجىۋىل، دارچىن، ئۇستقۇددۇس،
بەدىيان يىلىتىزى، قەنتەرىيۇن، ئاقمۇچ، قەلەمپۇر،
قىزىلگۈل، كەرەپشە يىلىتىزى، گۈلدارچىن، كاسىنە
ئۇرۇقى، بىستىپايدەج، كەرەپشە ئۇرۇقى، كاۋاۋىچىن،
لاقىندانە، ئىتئۈزۈمى، پىلىپىل، سۆرۈنجان،
رۇمبەدىان، تۇرۇپ ئۇرۇقى، شۇمشا، گاۋازبان ھىندى،

ئۇيغۇر شىا بەملىق چايلىق

قارىمۇچ، قاقىلە قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 15 گىرامدىن، ھەسەل مۇۋاپىق مىقداردا.

تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەبىيارلاپ، كۈندە ئۆچ قېتىم، ھەر قېتىمدا 15 گىرام دەملەپ، ئۇنىڭغا 1 ~ 2 قوشۇق ھەسەل قوشۇۋېتىپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: مۇپاسىل، بوغۇملار ئاغرىقى، ئولتۇرغۇچ نېرۋا ئاغرىقىغا مەنپەئەت قىلىدۇ، بوغۇم خالتىسى بىلەن نېرۋا ئەتراپىدىكى بەلغەم ماددىلارنى ئېرىتىدۇ ۋە سۇيۇلدۇرىدۇ، قان ئايلىنىشنى ياخشىلاپ، بوغۇم ئەتراپىدىكى پەي - تارىمۇشلاردا ماددا ئالمىشىشنى ياخشىلاپ، ئاغرىق پەسەيتىدۇ. نېرۋلارنىڭ سەزگۈرلۈكىنى ئاشۇرىدۇ، بوغۇملارنىڭ ھەرىكتىنى يېنىكلىتىدۇ، بوغۇملارىدىكى يەللەرنى ھەيدەيدۇ.

چايلىق:

سۇرۇنجان، بىنەپشە، تەمرى ھىندى، تەرەنجىبىن، ئاق لمىلى ئۇرۇقى، بوزىدان، ئىتتۈزۈمى، ھېلىلە قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، شاھتەررە، گاۋىزبىان ھەربىرىدىن 15 گىرامدىن، سانا 20 گىرام.

تەبىيارلاش: تەمرى ھىندىدىن باشقا دورىلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق تەبىيارلاپ دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: قاندىن بولغان بوغۇم ئاغرىقى، بوغۇم ياللۇغىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

سۆرۈنچان، سانا، زىرە، ئىتتۈزۈمى، زەنجىۋىل،
بوزىدان، قىزىلگۈل، سۇمبۇل، پىلىپىل، بەدىيان،
بىخسۇس، كەرەپشە ئۇرۇقى، دارچىن قاتارلىق دورىلارنىڭ
ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق تەيارلاپ
دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: غېرىپى تەبىئىي بەلغەم خىلىتىدىن بولغان
بوغۇم ئاغرىقلىرىغا ۋە بوغۇم ياللۇغىغا مەنپەئەت
قىلىدۇ، بوغۇمدىكى غېرىپى تەبىئىي ھۆللۈكىنى
قۇرۇتسىدۇ ۋە تازىلايدۇ.

چايلىق:

شاھتەررە ۋە ئەينۇلا ھەربىرىدىن 15 گىرامدىن،
بىستىپايدىج، سېرىق ھېلىلە پوستى، سۆرۈنچان، تەمرى
ھىندى، كاسىنە ئۇرۇقى، تەرخەمەك ئۇرۇقى،
ھەمىشىباھار ئۇرۇقى قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن
10 گىرامدىن، سانا 20 گىرام.

تەيارلاش: چالا سوقۇپ، چايلىق دەملەپ ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: سەپرا خىلىتىدىن بولغان بوغۇم ئاغرىقى،
بوغۇم ياللۇغى، قىزىتىمىنى پەسەيتىش، ئىشىشىق
تارقىتىش قاتارلىق تەسىرلەرگە ئىگە.

ئۇيغۇر شىپا بەخىش چايلىقى:

چايلىق:

ئاق لەيلى ئۇرۇقى، چۈچۈكبۇيا، گۈلبىنەپشە،
كۆكناار پوستى، پىرسىياۋشان قاتارلىقلارنىڭ
ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، ئەنجۇر قېقى ۋە سەرپىستان
ھەربىرىدىن 20 گىرامدىن.

تەبىيارلاش: دوربىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەبىيارلاپ،
كۈندە ئۈچ قېتىم، مۇۋاپىق مىقداردا ئىچىشكە بېرىلىدۇ.
تەسىرى: بوغۇم ۋە توقۇلما ئارىسىدىكى يەللەرگە
ئايلانغان غەيرىي تەبىئىي بەلغىم ۋە سەۋدا خىلىتلەرنى
يۇمىشىتىپ، ئىششىق ياندۇرىدۇ، ئاغرىق پەسەيتىدۇ.

چايلىق:

بەدىيان يىلتىزى پوستى، تەرەنجبىن، لاچىندانە،
سانا، تاشاك، بەدىيان قاتارلىق دوربىلارنىڭ ھەربىرىدىن
15 گىرامدىن، گاۋازىبان ۋە بادرەنجبۇيا ھەربىرىدىن 10
گىرامدىن.

تەبىيارلاش: دوربىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەبىيارلاپ،
ھەر كۈنى ئۈچ قېتىم، ھەر قېتىمدا 10 ~ 15 گىرامدىن
دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: پۇت - قول بارماقلارنىڭ بوغۇملىرى
ئاغرىش، ھەركىتى سۇسلىشىش قاتارلىقلارغا مەنپەئەت
قىلىدۇ.

چايلىق:

قىزىلگۈل، كاسىنە، تەمرى ھىندى، ئەينۇلا
ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەيارلاش: دورىلارنى دەملەپ، بىمارنىڭ ئۇسسىلۇقىغا
بېرىلىدۇ.

تەسىرى: قان خىلىتىدىن بولغان، ئىسىقتنىن
بولغان ئولتۇرغۇچ نېرۋا ياللۇغىغا پايدىلىق.

چايلىق:

سۆرۈنچان، ئاقمۇچ، خولىنجان، قارىمۇچ،
زەنجىۋىل، پىلىپىل قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن بەش
گىرامدىن، بەدىيان، بىخسۇس ھەربىرىدىن 10
گىرامدىن، قىزىلگۈل 15 گىرام، تۇربۇت ئىككى گىرام.
تەيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەيارلاپ،
ھەر قېتىمدا 10 ~ 15 گىرامغىچە دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: بەلغەمدىن، سوغۇقتىن بولغان ئولتۇرغۇچ
نېرۋا ئاغرۇقىغا مەنپەئەت قىلىدۇ، ئاغرۇق پەسىيىتىدۇ،
غەيرىي تەبىئىي ئۆزگەرگەن بەلغەمنى تازلايدۇ.

چايلىق:

گۈلبىنەپشە، ئىتتئۈزۈمى، شاھتەررە، تەرەنچىبىن،
قەسبۇزەررە، بەدىيان يىلتىزى، سۆرۈنچان مىسىرى

ئۇيغۇر شىپا بەخىن چايلىق

قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 12 گىرامدىن،
قۇرۇتۇلغان مۇناقى ئۈزۈم ئىككى دانه، سانا،
خىيارشەنبەر ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەبىyarلاش: چايلىق دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: قانداق سەۋەبىتىن بولسۇن ئولتۇرغۇچ
نېرۋا ئاغرىقىغا منهپەئەت قىلىدۇ، تەرەتنى
راؤانلاشتۇرىدۇ.

چايلىق:

سانا 36 گىرام، سۆرۈنجان، شەترەنجى ھىندى
ھەربىرىدىن 15 گىرامدىن، زەپەر ئۈچ گىرام، شېكەر تەڭ
مىقداردا.

تەبىyarلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەبىyarلاپ،
10 ~ 15 گىرامدىن دەملەپ ئىچىدىو.

تەسىرى: بەلغەمدىن، سەۋادادىن بولغان ئولتۇرغۇچ
نېرۋا ئاغرىقىغا منهپەئەت قىلىدۇ، ئاغرىق پەسىيتىدۇ،
غەيرىي تەبىئىي ماددىلارنى چىقىرىپ تاشلايدۇ.

چايلىق:

گۈلبىنەپشە 16 گىرام، ھەمىشباھار گۈلى، ئاق
لەيلى گۈلى، پىرسىياۋشان ھەربىرىدىن 20 گىرامدىن،
زۇپا، بىخسۇس ھەربىرىدىن 32 گىرامدىن، چىلان 100
دانه، ئەنجۇر قېقى 100 گىرام.

ل ئۇيغۇر شىپا بەخش چايدىرى

تەييارلاش: چالا سوقۇپ، دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سۆگەل سىلى سەۋەبىدىن ھەركەت

تۈسقۇنلۇققا ئۇچراش، شۇ سەۋەبىتىن بولغان

قىزىتىملىارنى ياندۇرۇش، كېسەللەك ماددىسىنى

پىشۇرۇش تەسىرىگە ئىگە.

تۇتقاقلق كېسەللىكلىرىگە شىبا چايلىقلار

ئالامىتى: بىماردا تۇيۇقسىز ھوشىدىن كېتىش، يۈرىكى قاتتىق سوقۇش، ئېغىزدىن كۆپۈك كېلىش، گۇمانخور، قورقۇنچاق بولۇپ قېلىش، تېرسى قۇرغاقلىشىش، ئىشتىها سىزلىق، تومۇرى ئاجىز سوقۇش، كۆزىگە ئوت يالقۇنى كۆرۈنۈش، پۇت - قوللىرى قولىشىپ قېلىشتىدەك ئالامەتلەر كۆرۈلىدۇ، چوڭ - كىچىك تەرەتنى تۇتالمائىدۇ، بەزىدە چىرقىراپ يىغلاش ئەۋاللىرى كۆرۈلىدۇ.

چايلىق:

گاۋىزبىان، بادرهنجىبۇيا، كۆكناار شاكىلى، سېرىقچىچەك، لاچىندانه قاتارلىق دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن 15 گىرامدىن، بەدىيان 10 گىرام، سۇمبۇل بەش گىرام.

تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق تەبىيارلاپ بىمارنىڭ ئۇسسوزلۇقىغا بېرىلىدۇ.

تەسىرى: سەۋدادىن بولغان تۇتقاقلق كېسەللىكىگە مەنپەئەت قىلىدۇ، نېرۋا خىزمىتىنى ياخشىلايدۇ،

ئۇيغۇر شىپا بەخشن چاىلىرى
تىنچلاندۇرىدۇ، كېسىللەك ماددىنى پىشۇرىدۇ.

چاىلىق:

گاۋىزبىان، بادرەنجىبۇيا ھەربىرىدىن 15 گىرامدىن، ئاپېلسىن پوستى، قىزىلگۈل، رۇمىبەدىيان ھەربىرىدىن ئۈچ گىرامدىن، ئۇستقۇددۇس توققۇز گىرام، قىرقىلغان پىلە ئۈچ گىرام.

تەبىيارلاش: دوربىلارنى چالا سوقۇپ چاىلىق تەبىيارلاپ كۈنده ئۈچ قېتىم، ھەر قېتىمدا 10 ~ 15 گىرامدىن دەملەپ ئىچىدۇ.

تەسىرى: غەيرىي تەبىئىي بەلغەم، سەۋدا خىلىتىدىن بولغان تۇتقاقلقىق كېسىللەكلىرىگە شىپا بولىدۇ، نېرۋىنى قۇۋۇھتلەيدۇ، تىنچلاندۇرىدۇ، كېسىللەك ماددىنى پىشۇرىدۇ.

چاىلىق:

گاۋىزبىان، بەدىيان، گۈلدارچىن، ئۇستقۇددۇس، قىزىلگۈل، لاچىندانە ھەربىرىدىن بىش گىرامدىن.

تەبىيارلاش: دوربىلارنى چالا سوقۇپ، چاىلىق تەبىيارلاپ بېرىلىدۇ، ھەر كۈنى ئۈچ قېتىم 15 گىرامدىن دەملەپ ئىچىلېدۇ.

تەسىرى: بەلغەم، سەۋدا خىلىتىدىن بولغان تۇتقاقلقىق كېسىلىنى داۋالايدۇ، نېرۋىنى تىنچلاندۇرىدۇ، بەلغەم سەۋدانى پىشۇرىدۇ، سۈيدۈك ھەيدەيدۇ، مېڭە خىزمىتىنى ياخشىلايدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەخىش چايدىلقلار

قېتىپ قېلىش كېسەلىكىگە شىپا چايدىلقلار

ئالامىتى: كېسەل يۈز بېرىشتىن ئاۋۇال، باش ئاغرىش، باش قېيىش، ھېق تۇتۇش، كېيىن ئىختىيارىي ھەرىكەتتە توختاپ قېلىش، قارىچۇقى قېتىپ قېلىش، نەپىسى ئاستىلاش ئالامەتلرى كۆرۈلىدۇ. بۇ خىل ئالامەتلەر بىر قانچە مىنۇت داۋاملىشىدۇ.

چايدىل:

گاۋىزبىان، كۆكناრ شاكىلى، لاچىندانە، بادرهنجىبۇيا، سېرىقچىچەك ھەربىرىدىن 15 گىرامدىن، بەدىان 10 گىرام.

تەبىyarلاش: چالا سوقۇپ، چايدىل تەبىyarلاپ بېرىلىدۇ.

تەسىرى: سەۋىدا خىلىتىدىن كېلىپ چىققان ئۇشتۇمتۇت قېتىپ قېلىشنى داۋالايدۇ، سەۋدانى پىشۇرىدى، نېرۋا خىزمىتىنى ياخشىلايدۇ، مېڭە خىزمىتىنى ياخشىلايدۇ.

چايدىل:

تەمرى ھىندى 10 گىرام، گاۋىزبىان گۈلى گىرام، ئىتئۈزۈمى، كاسىنە ئۇرۇقى، قىزىل سەندەل قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن بەش گىرام، نېلۇپەر گۈلى

ئۇيغۇر شىا بەھىش چايدىرى

15 گىرام، ئاق سەندەل 25 گىرام، ئەينۇلا 25 گىرام.
تەيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەيارلاپ،
كۈنده ئۈچ قېتىم، ھەر قېتىمدا $10 \sim 15$ گىرامغىچە
دەملەپ ئىچىدۇ.

تەسىرى: خىلىتلارنىڭ كۆيىشىدىن بولغان قېتىپ
قېلىش كېسىلىنى داۋالايدۇ، يۈرەك، مېڭە خىزمىتىنى
ياخشىلايدۇ، ھارارەت پەسەيتىدۇ، توسابالغۇلارنى ئاچىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەخىش چايلىقلار

تىترىمە كېسەلگە شىپا چايلىقلار

ئالامىتى: قول - پۇتلەرى دائىم تىترەپ تۇرىدۇ، يۈز -
كالپۇكلىرى تىترىدۇ، تىترىگەن ئەزا يېرىم پالەچلىك
ھالىتىدە بولىدۇ، ئۇخلۇغاندا تىترىمەيدۇ.

چايلىق:

گاۋازبىان 10 گىرام، ئاسارۇن بىر گىرام، ئاق سەندەل
1.5 گىرام، سۇمبۇل بىر گىرام، بىخسۇس 1.5 گىرام،
ئۈسىقۇددۇس بەش گىرام، بىستىپايىچ ئۈچ گىرام،
رۇمبەدىيان، ئارپىبەدىيان ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەبىyarلاش: دوربىلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق تەبىyarلاپ
ئىچلىدۇ، كۈنده ئۈچ قېتىم ھەرقېتىمدا 15 گىرامدىن
دەملەپ ئىچىدۇ.

تەسىرى: ھەر خىل سەۋەبلەرىدىن بولغان قول - پۇت
تىترەش كېسەللىكلىرىگە مەنپەئەت قىلىدۇ، مېڭىھ
تۆسالغۇلىرىنى ئاچىدۇ.

چايلىق:

بەدىيان، رۇمبەدىيان ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن،
ھەسەل مۇۋاپىق مىقداردا.
تەبىyarلاش: ھەسەلنى قايناق سۇدا قاينىتىپ، ھەسەل

ئۇيغۇر شىپا بەخشن چايلىرى

سۈيى تەيیارلاپ، باشقۇ دورىلارنى چالا سوقۇپ، ھەر كۈنى
 ئۈچ قېتىم، ھەرقېتىمدا 15 گىرامدىن دەملەپ ئىچىدۇ.
 تەسىرى: بەلغەم ماددىسىدىن بولغان تىترىمە
 كېسەللىكىگە مەنپەئەت قىلىدۇ، سۈيدۈك ھەيدەيدۇ،
 سوغۇقلۇقنى يوقىتىدۇ، تو سالغۇلارنى ئاچىدۇ، يەل
 ھەيدەيدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەخىش چايلىرى

مالخولىيا كېسەللىكلىرىگە شىپا چايلىقلار

ئالامتى: بىمارنىڭ يۈرۈش - تۇرۇشى نورمالسىز بولىدۇ، بەزىدە ئەقىلگە ئۇيغۇن بولمىغان سۆزلەرنى قىلىدۇ، ھاماقدەتلىك، دۆتلىك، شەھۋەتپەرەسلىك بۇ كېسەللىنىڭ بىردىنبىر ئالامتى. بىمار ھەممە يەرگە تىكلىپ قارايدۇ، كۆزلىرى ئولتۇرۇشۇپ كەتكەن بولىدۇ.

چايلىق:

گاۋىزبىان ھىندى 20 گىرام، قىزىلگۈل 10 گىرام، كۆكناار شاكىلى بەش گىرام، ئۈستقۇددۇس 10 گىرام، سۇمبۇل ھىندى 10 گىرام، سېرىقچىچەك 30 گىرام. تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەبىيارلاپ، كۈنده ئۈچ قېتىم، ھەر قېتىمدا 15 ~ 20 گىرام ئىچىدۇ. تەسىرى: ھەر خىل سەۋەبتىن بولغان مالخولىيا كېسەللىكلىرىگە مەنپەئەت قىلىدۇ، نېرۋەنى تىنچلاندۇرىدۇ. سەۋدانى تازىلايدۇ.

چايلىق:

بېھى ئۇرۇقى 10 گىرام، چىلان 10 دانە، تەمرى

ئۇيغۇر شىا بەھىش چايلىرى

ھىندى بەش گىرام.

تەبىيارلاش: دەملەپ، قىزىتمىسى پەسەيگۈچە كۈننە
ئۈچ قېتىم ئىچىدۇ.

تەسىرى: بىماردا مالخولىياغا قوشۇلۇپ قىزىتما
بىللە كۆرۈلگەنە ئىچۈرۈلە ياخشى مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

سېمىز ئوت شىرىسى، قاپاق ئۇرۇقى مېغىزى، تاۋۇز
ئۇرۇقى مېغىزى قاتارلىقلارنىڭ شىرىسى چىقىرىلىپ
ئىچۈرۈلە.

ئۇيغۇر شىپا بەھىش چايلىقلار

پالەچ كېسەللىكىگە شىپا چايلىقلار

ئالامتى: مېڭە قان تومۇرلىرى، يۈلۈن زەخىملىنىش سەۋەبىدىن، يېقىلىپ ئورنىدىن تۇرغاندا پۇت - قولى ھەرىكەتكە كەلمەسلىك، ئېغىز بغا گەپ كەلمەسلىك، گەپ قولاشماسلىق، پۇت - قولىنىڭ سېزىمى يوقىلىش قاتارلىق ئالامەتلەر بىلەن ئىپادىلىنىدۇ.

چايلىق:

بىنەپىشە 10 گىرام، بىخ كاسىنە 30 گىرام، شاھتەررە 10 گىرام، بىخسۇس 10 گىرام، چىلان 30 دانە.
تەبىyarلاش: دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: يۇقىرى قان بېسىم تۈپەيلىدىن، قان خىلىتى سەۋەبىدىن كېلىپ چىققان پالەچ كېسەللىكلىرىگە ماس كېلىدۇ، مېڭە قان تومۇرلىرىنى ئاچىدۇ، كېسەلنىڭ ئېغىرلىشىپ ئالدىنى ئالدى.

چايلىق:

كاسىنە ئۇرۇقى، قىزىلگۈل، تەمرى ھىندى ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، بىخسۇس، كاسىنە يىلتىزى ھەربىرىدىن 15 گىرام.
تەبىyarلاش: دورىلارنى دەملەپ ياخشى تەمى چىققاندا

ئۇيغۇر شىپا بەفسن چايلىق ئىچىدۇ.

تەسىرى: سەپرا خىلىتىدىن بولغان پالەج كېسلىگە مەنپەئەت قىلىدۇ، ئۇيقونى ياخشىلايدۇ، ئىشتىھانى ئاچىدۇ، مېڭە قان تومۇرلىرىنى ئاچىدۇ.

چايلىق:

گاۋزىبان، قىزىلگۈل بادرهنجىبۇيا 15 گىرام، كاسىنە ئۇرۇقى هەربىرى 15 گىرامدىن، يۇمغاقسۇت ئۇرۇقى، پەرەنجىمىشكى، ئاق لەغمەن هەربىرىدىن گىرام، 15 گىرام، ئاق بەھەندىدىن 10 گىرام. تەييارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەييارلاپ بېرىلىدۇ.

تەسىرى: سەۋدا خىلىتى سەۋەبىدىن بولغان پالەچكە مەنپەئەت قىلىدۇ، مېڭىگە ھۆللىۈك يەتكۈزىدۇ، نېرۋىنى تىنچلاندۇرىدۇ.

چايلىق:

بەدىيان، بىخسۇس هەربىرىدىن 15 گىرامدىن، قىزىلگۈل، زۇپا هەربىرى گىرامدىن، پىرسىياۋشان، ئەفتىمۇن هەربىرىدىن 20 گىرامدىن، تەرەنجىبىن 30 گىرام.

تەييارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەييارلىنىدۇ.

تەسىرى: بەلغەم خىلىتىدىن بولغان پالەچكە مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەخىش چايلىقى

چايلىق:

بادىرەنجىبۇيا، ئۇستاقۇددۇس، كاسىنە ئۇرۇقى،
قىزىلگۈل ئۇرۇقى، بەدىيان، گاۋىزبىان ھەرقايىسىدىن
10 گىرامدىن.

تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق تەبىيارلاپ
بېرىلىدۇ.

تەسىرى: سەۋدادىن بولغان پالەچ كېسىللەكلىرىڭە
شىپا قىلىدۇ.

تېرىھ كېسەلىكلىرىگە شىپا چايلىقلار

ئاق كېسەلگە شىپا چايلىقلار

چايلىق:

گاۋىزبىان، پىلىپىل، بادرەنجىبۇيا ھەربىرىدىن بەش
گىرامدىن، گۈلدارچىن، زەنجىۋىل ھەربىرىدىن 10
گىرامدىن، رۇمىبەدىيان بەش گىرام، سىيادان 10 گىرام،
چىڭسىي ئۇرۇقى، رەيھان ئۇرۇقى، زىرە ھەربىرىدىن
بەش گىرامدىن، پىننە بەش گىرام، سۆئەتەر بەش گىرام،
لاچىندانە ئۈچ گىرام.

تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەبىيارلاپ
ئۇسسوْلۇقىغا ئىچىدۇ، ھەرقانداق ياشتىكىلىرىگە ماس
كېلىدۇ.

تەسىرى: قاننى قىزىتىدۇ، ئارتۇق ھۆللۈكىنى
قۇرۇتىدۇ، تېرىگە رەڭ پەيدا قىلىدۇ، ئاقكېسەلگە شىپا
بولىدۇ.

چايلىق:

گۈلدارچىن، پىلىپىل، زەنجىۋىل، خولىنجان
ھەربىرىدىن 50 گىرامدىن، كابۇلى ھېلىلە 10 گىرام.

ئۇيغۇر شىپا بەخش چايلىق

تەييارلاش: دوربىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق ئورنىدا دەملەپ ئىچىدۇ، كېسەللىك ئورنىنى يۇيۇپ بەرسىمۇ بولىدۇ.

تەسىرى: بەدەندىكى سۆلۈق ھۆللۈكى تارقىتىدۇ، يەل ھەيدەش، مىجمەز تەڭشەش، ئۇسسوزلۇقنى پەسىيتىش، تېرىگە رەڭ بېرىش رولى بار. ئاقكېسەلگە مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

رۇمبەدىان، سىيادان، ئوردان، زەنجىۋەل، ئاقىرقەرە، بەدىيان ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، زىرە، كەرەپە ئۇرۇقى، خولىنجان، سۇمبۇل قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن بەش گىرامدىن، قەلمەپۇر 15 گىرام. تەييارلاش: دوربىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەييارلاپ ئىچىدۇ.

تەسىرى: مىجمەزىدىكى ھۆللۈكى قۇرۇتۇپ، خىلىتلارنى قىزىتىش ئارقىلىق نورماللاشتۇرىدۇ، ئۇسسوزلۇقنى بېسىش، تېرىگە رەڭ پەيدا قىلىش، ئاقكېسەل، نېرۋا، يۈرەك ئاجىزلىقى، ئۇقۇسلىق قاتارلىقلارغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

گۈلدارچىن، زەنجىۋەل، قىچا ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، پىلىپىل، كەرەپە ئۇرۇقى، رەيھان، بادرەنجىبۇيا، رۇمبەدىان، سۆئەتەر، پىننە قاتارلىقلارنىڭ

ئۇيغۇر شىپا بەخشن چايلىق

ھەربىرىدىن بەش گىرامدىن، گاۋىزبىان ئالتە گىرام.
تەسىرى: قاننى قىزىتىدۇ، ئارتۇق ھۆللوكىنى
قۇرۇتىدۇ، تېرىگە رەڭ بېرىدۇ، بەرس كېسەللىكلىرىگە
مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

رۇمبەدىان، سىيادان ھەربىرىدىن ئالتە گىرامدىن،
بەدىيان 10 گىرام، ئەفتىمۇن، خولىنجان، ئاقىرقەرها
ھەربىرىدىن ئۈچ گىرامدىن.

تەيىارلاش: چايلىق تەيىارلاپ ئىچىدۇ.

تەسىرى: قاننى قىزىتىدۇ، ھۆللوكىنى تارقىتىدۇ،
تېرىگە قان پەيدا بولۇشنى تېزلىتىدۇ، ئاقكېسەلگە
شىپالىق باشقا دورىلارنىڭ تەسىرىنى كۈچەيتىدۇ.

چايلىق:

جۇۋىنە، پىلىپىل، قارىمۇچ، زەنجىۋىل، ئۇسقۇددۇس،
ئىز خىر، زۇپا ھىندى، لاچىندانە ھەربىرىدىن 10
گىرامدىن.

تەيىارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، كۈنده ئۈچ
قېتىم، ھەر قېتىمدا 10 ~ 20 گىرامدىن ئىچىدۇ.

تەسىرى: يەرلىك ئورۇنىنىڭ قان ئايلىنىشىنى
ياخشىلاپ، يەرلىك ئورۇنىدىكى غەيرىي تەبىئىي قويۇق
بەلغەمنى سۇيۇلدۇرىدۇ، ھەيدەيدۇ.

ئۇيغۇر شىا بەخش چايلىرى

چايلىق:

خولىنجان، زەنجىۋىل، پىلىپىل ھەربىرىدىن 50
گىرامدىن، قەلمىپۇر 20 گىرام، كالىزىرە، ئوغرىتىكەن،
قاقلە، سۇمبۇل ھەربىرىدىن 50 گىرامدىن،
قوۋۇز اقدارچىن 20 گىرام.

تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەبىيارلاپ
ئىچىدۇ؛ قېنىق دەملەپ يەرلىك ئورۇنى يۇيۇپ بەرسىمۇ
بولىدۇ.

تەسىرى: بەدەندىكى ھۆللىؤكى كېمەيتىش،
هارارەتنى ئۆرلىتىش، قان تومۇرلارنىڭ ھەرىكتىنى
كۈچەيتىش، قۇقۇقنى تېبئىينىڭ ھارارىتىنى يۇقىرى
كۆتۈرۈش، تېرە رەڭگىنىڭ يېتىلىشنى ئىلگىرى
سۈرۈش رولى بار. ئۇيقوسىزلىق، نېرۋا ئاجىزلىققا
مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

خولىنجان 40 گىرام، قۇۋۇز اقدارچىن، كەھرىۋا،
قاقلە، زەنجىۋىل، سۇمبۇل، پىلىپىل، رۇمبهدىيان،
قەلمىپۇر ھەرقايىسىدىن 20 گىرامدىن.

تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەبىيارلاپ
بېرىلىدۇ:

تەسىرى: مىجەزىنى تەڭشەش، ئاشقازاننى قىزىتىش،
ئارتۇق ھۆللىؤكى كېمەيتىش، نېرۋىنى تىنچلاندۇرۇش،
تېرىگە رەڭ بېرىش، ئاقكېسەلنى داۋالاش رولى بار.

چايدىق:

زەنجىۋىل، ئوغرىتىكەن، شەترەنجى ھىندى، سىيادان
ھەرقايىسىدىن 30 گىرامدىن، رۇمبەدەيان 60 گىرام،
سۇزاب ئۇرۇقى 10 گىرام.

تەيارلاش: چالا سوقۇپ چايدىق تەيارلاپ ئىچىدۇ.

تەسىرى: سۈيىدۇك ھېيدەپ، بەدەندىكى ئارتۇق
ھۆلۈكى قۇرۇتۇپ، قاننى قىزىتىدۇ، يەلىك ئورۇندا
خال پەيدا بولۇشنى ئىلگىرى سۈرىدۇ.

چايدىق:

دارچىن، رۇمبەدەيان ھەربىرىدىن 30 گىرامدىن،
قاقلە، زەپەر خەمىكى، خولىنجان، پىلىپىل، سەۋەز
ئۇرۇقى، ئوردان ھەربىرىدىن 20 گىرامدىن، زەنجىۋىل،
ئاپېلسىن پوستى، سىيادان، سۇمبۇل، زىرە، جۇز بۇۋا
10 گىرامدىن، يالپۇز، قارىمۇچ، كاۋاۋىچىن ھەربىرىدىن
15 گىرامدىن قىزىل بەھەمن بەش گىرام.

تەيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايدىق تەيارلاپ
بېرىلىدۇ.

تەسىرى: ئاقكىسىلنىڭ باشقۇدا دورىلىرىغا قوشۇپ
ئىچىشكە بېرىلىدۇ، بەدەندىكى قان ئايلىنىشنى
ياخشىلايدۇ، ئاقكىسىلنىڭ ساقىيىشنى تېزلىتىدۇ،
نېرۋىنى ياخشىلايدۇ، ئۇسسوزلۇقنى باسىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەخش چايلىقى

چايلىق:

قىچا، ھۇماما، سىيادان، ئاقىرقەرها ھەربىرىدىن 10
گىرامدىن.

تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ ئۈچ بولەككە
بۆلۈپ، كۈندە ئۈچ قېتىم، ھەر قېتىمدا 15 گىرامدىن
دەملەپ ئىچىدۇ.

تەسىرى: قاننى قىزىتىدۇ، تېرىگە رەڭ بېرىدۇ،
بەدەندىكى ئارتۇق ھۆللىۈكى كېمەيتىدۇ، ئاقكىسەلگە
مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

زىرە ئالتە گىرام، قارىمۇچ تۆت گىرام، قەلەمپۇر
ئىككى گىرام، قارا ھېلىلە تۆت گىرام، سىيادان بەش
گىرام، ئوسما ئۇرۇقى بەش گىرام، لاچىندانە يەتتە
گىرام.

تەسىرى: قاننى جانلاندۇرۇپ تېرىدە خال پەيدا
قىلىدۇ.

تەبىyarلاش: دورىلارنى يېرىك سوقۇپ، ھەر كۈنى ئۈچ
قېتىم، ھەر قېتىمدا 10 ~ 15 گىرامدىن دەملەپ
ئىچىدۇ.

قىچىشقاڭ كېسىلىگە شىپا چايلىقلار

چايلىق:

كاسىنە ئۇرۇقى، سەرسىبىل، چۆپچىن، ئىتتەۋزۇمى، قىزىلگۈل، چىلان، بەدىيان ھەربىرىدىن 15 گىرامدىن.
تەسىرى: قۇرۇق قىچىشقاڭتا قانىنى سۇيۇلدۇرۇپ، يەلنى ھەيدەپ قىچىشىشنى پەسەيتىدۇ.
تەيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەيارلاپ، كۈنده ئۈچ قېتىم، ھەر قېتىمدا 15 ~ 20 گىرام ئەتراپىدا دەملەپ ئىچىدۇ.

چايلىق:

بادرهنجىبۇيا، رۇمبەدىيان، قۇرۇتۇلخان يالپۇز، ئۇستقۇددۇس، گاۋىزبىان، كۆكناار ئۇرۇقى، پىننە، كاسىنە ئۇرۇقى، چۆپچىن، سەرسىبىل، سۇزاب ئۇرۇقى، شاھتەررە، ئىتتەۋزۇمى، بەدىيان، قىزىلگۈل، كەرەپشە ئۇرۇقى ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەيارلاش: دورىلارنى يىرىك سوقۇپ چايلىق تەيارلاپ، بەر كۈنى ئۈچ قېتىم، ھەر قېتىمدا 15 ~ 20 گىرامدىن دەملەپ ئىچىدۇ.
تەسىرى: ھۆل قىچىشقاڭتا ھۆللۈكىنى قۇرۇتىدۇ، يۇقۇشنى چەكلەيدۇ. غەيرىي تەبىئىي شورنى تازىلايدۇ،

ئۇيغۇر شىا بەخش چايلىق

يەل ھېيدەيدۇ، قىچىشىنى پەسەيتىدۇ، كېسەلنىڭ ساقىيىشىنى تېزلىتىدۇ.

چايلىق:

شاھتەررە، ئىتئۈزۈمى، چۆپچىن، سەپەرجل ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەبىيارلاش: چالا سوقۇپ، دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: ھۆل، قۇرۇق قىچىشقاقا پايدا قىلىدۇ، يەل ھېيدەيدۇ، قان تازبلايدۇ، كېسەلنىڭ ساقىيىشىنى تېزلىتىدۇ.

چايلىق:

چىلان 10 دانە، سانا، سەرپىستان، بىستىپايەج ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەبىيارلاش: چايلىق تەبىيارلاپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: ھەر خىل قىچىشقاقا، تەمەرەتكە كېسەللىكلىرىگە ۋە قان سۈزۈلۈش كېسەللىكلىرىگە مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

كاکىنەج، ئىتئۈزۈمى، سانا، قىزىلگۈل ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، چىلان 10 دانە، شاھتەررە 20 گىرام.

تەبىيارلاش: چايلىق تەبىيارلاپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: ھەر خىل سەۋەبتىن بولغان قان بۇزۇلۇش ۋە قۇرۇق قىچىشقاقا مەنپەئەت قىلىدۇ، قويۇق يەللەرنى ھېيدەيدۇ.

چايلىق:

سانا، قارا ھېليلە، ھېليلە كابۇلى 21 گىرام، تۈربۈت ئالته گىرام، كاسىنە ئۇرۇقى، خىيار شەنبىر، بەدىيان، بىخسۇس ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن. تەيىارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەيىارلاپ ئىچىدۇ.

تەسىرى: قان بۇزۇلۇشتىن بولغان ھەرخىل دانىخورەك كېسەللىكلىرىگە پايدىلىق.

چايلىق:

بىسىسىمۇق 30 گىرام، ئەفتىمۇن ئالته گىرام، بىنەپشە گۈلى توققۇز گىرام، چىلان 21 دانە.

تەيىارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، كۈندە ئۈچ قېتىم، ھەر قېتىمدا 100 ~ 200 مىللەلىكتىر ئەتراپىدا دەملەپ ئىچىپ چۈمكىلىپ يېتىپ تەرىلىنىدۇ.

تەسىرى: ئۆتكۈر سەپىرا خىلىتىدىن بولغان تىلما قاتارلىق كېسەللىكلىرىدىكى بەدەن سىرقىراپ ئاغرىش، باش چىڭقىلىپ ئاغرىش، يۇقىرى قىزىتىما قاتارلىقلارنى پەسەيتىدۇ، قاندىكى يەللىك ماددىلارنى تازىلايدۇ.

چايلىق:

گۈلبىنەپشە، بابۇنە، ئىكلەمىلىك، نېلۇپىر، كاكىنەج، ئىتتۈزۈمى، ئاق لەيلى گۈلى ھەربىرىدىن 15 گىرامدىن، ھەمىشىباھار ئۇرۇقى، قىزىلگۈل، سانا،

ئۇيغۇر شىپا بەخىش چايلىرى

چىلان، خىيارشەنەر ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەبىئارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ دەملەپ ياكى
قاينىتىپ ئىچىشكە بېرىلىدۇ، ھەر كۈنى ئۈچ قېتىم،
ھەر قېتىمدا 15 ~ 20 گىرامدىن دەملەپ ئىچسە بولىدۇ.
تەسىرى: تېرە ياللۇغى، تېرە قىل قان تومۇرلىرىنىڭ
ياللۇغلىنىشى قاتارلىقلارغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

بىنەپىشە بەش گىرام، ئىتتئۈزۈمى 15 گىرام، تۆخۇمى
خىرفە ئۈچ گىرام، سەرپىستان بەش گىرام، كاسىنە
ئۇرۇقى يەتتە گىرام، كاکىنەچ 15 گىرام، چىلان 15 دانە،
قارئئۇرۇك، تەمرى ھىندى ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەسىرى: قان بۇزۇلۇشتىن بولغان تەڭگىتەمەتكىگە
مەنپەئەت قىلىدۇ. ياللۇغ قايتۇردى، سۈيدۈك ھەيدەيدۇ،
ھارارەت پەسەيتىپ قىچىشىشنى توختىتىدۇ.
تەبىئارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ دەملەپ ئىچىدۇ،
ھەر كۈنى ئۈچ قېتىم 100 ~ 200 مىللەلىتىرغىچە
ئىچسە بولىدۇ.

هاشaratلارنىڭ زەھرىگە شىپا چايلىقلار

چايلىق:

تەرخەمەك ئۇرۇقى، قۇرۇنۇلغان يۇمغاقسۇت مۇۋاپىق
مقداردا.
تەبىارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق قىلىپ
ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: ھەرە چېقىۋالغاندا زەھەر قايتۇرغۇچى باشقا
دورىلارنىڭ تەسىرىنى كۈچەيتىش، زەھەر قايتۇرۇش
رولىنى ئۆتەيدۇ.

چايلىق:

رەيھان گۈلى، بېھى ئۇرۇقى، بادىرەنجىبۇيا
ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەبىارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، دەملەپ ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: غالىجىر ئىت چىشلىۋالغاندا بۇ چايلىقنى
دەملەپ ئىچسە بەدەندە ھۆللۈكىنى ئاشۇرۇپ، زەھەرنى
سوپۇلدۇرۇپ، زەھەرلىنىش دەرجىسىنى يەڭىللەتىدۇ.

چايلىق:

دارچىن، زەنجىۋىل، زەرچىۋە قاتارلىقلار مۇۋاپىق
مقداردا.

ئۇيغۇر شىا بەخىش چايدىرى
تەيىارلاش: چالا سوقۇپ تەيىارلىنىدۇ.
تەسىرى: ھەر خىل دەرەخلمەر دە بولىدىغان قۇرتىلار
چېقىۋالغاندا دەملىپ ئىچسە زەھەر قايتۇرىدۇ.

قاش، كىرپىك ۋە چاچ چۈشكەنگە شىپا چايلىقلار

چايلىق:

قارا ھېليلە، ھېليلە سىياھ، قارا كۆز بەدىيان
ھەربىرىدىن 15 گىرامدىن، ئامىلە، بەليلە، رۇمبەدىيان،
سىيادان ھەربىرىدىن 25 گىرامدىن، ئېڭىر سەككىز
گىرام، نېلۇپەر 12 گىرام، ئوسما ئۇرۇقى بەش گىرام.
تەبىيارلاش: چالا سوقۇپ، چايى دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: چاچ، كىرپىك قاتارلىقلارنىڭ تۈك خالتا
بېزىدە ماددا ئالمىشىنى ياخشىلاب، ئوزۇقلۇنىشنى
كۈچەيتىدۇ، قاش، كىرپىك ۋە چاچنىڭ چۈشۈشنى
توختىتىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەخىش چايلىقلار

دېيابېت كېسلىگە شىپا چايلىقلار

ئىسىسىقىن بولغان دېيابېت كېسلىگە
شىپا چايلىقلار

چايلىق:

چىلان 20 دانه، قارىئۇرۇك 20 گىرام، شاپتۇل قېقى
100 گىرام.

تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ دەملەپ ئىچىدۇ.
تەسىرى: ئۇسسىزلىقنى پەسەيتىپ، قاندىكى قەنت
مقدارىنى تۆۋەنلىتىدۇ.

چايلىق:

ھەببۈلئاس، ئانار چېچىكى، ئەنجىبار ھەربىرىدىن
30 گىرامدىن.

تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەبىيارلاپ
ئىچىدۇ.

تەسىرى: دېيابېت كېسەللىكى كەلتۈرۈپ چىقارغان
ئۇسسىزلىقنى پەسەيتىدۇ.

چايلىق:

سوئلەپ ئۈچ گرام، بادرهنجىبۇيا 15 گرام، شاقاقۇل ئۈچ گرام.

تەيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەيارلىنىپ بېرىدۇ.

تەسىرى: سۈيدۈكتىكى قەنت مىقدارىنى توۋەنلىتىش، بەدەننى قۇۋۇھتلەش، مېڭىنى كۈچەيتىش، دىبابېت كېسەللىكلىرىگە ياخشى ئۇنۇم بېرىدۇ.

چايلىق:

ئۇسۇڭ ئۇرۇقى، كۆكناار، قىزىلگۈلنباڭ سېرىق چېچىكى، يۇمغاقسۇت ئۇرۇقى، قۇرۇق سېمىزئوت ئۇرۇقى ھەربىرىدىن 10 گرامدىن.

تەيارلاش: دورىلارنى يېرىڭ سوقۇپ چايلىق تەيارلاپ بېرىلىدۇ.

تەسىرى: تۇتۇش، قابىزلىق تەسىرىگە ئىگە بولۇپ، دىبابېت كەلتۈرۈپ چىقارغان ئۇسسىزلىقنى باسىدۇ.

چايلىق:

لاچىندانە، خىيارشەنبىر ھەربىرىدىن 10 گرامدىن، چاي يوپۇرمىقى 50 گرام.

تەيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق تەيارلاپ ئىچىدۇ.

تەسىرى: غەيرىي تەبىئىي بەلغىمى سەپرادىن بولغان

ئۇيغۇر شىا بەخش چايلىق

دېيابېت كېسەللىكىگە مەنپەئەت قىلىدۇ، بۆرەك خىزمىتىنى ياخشىلاپ، ئۇسسوزلىقنى پەسىيەتىپ، سۈيدۈك مىقدارىنى نورمالاشتۇرىدۇ.

چايلىق:

سەرسىبىل ئۇستقۇددۇس، ئەفتىمۇن ھەربىرىدىن 30 گىرامدىن، چۆپچىن 10 گىرام، گاۋازىبان 15 گىرام، بادىنچىبۇيا، شاھتەررە، شوخلە ھەربىرىدىن 21 گىرامدىن، قىزىلگۈل 10 گىرام.

تەييارلاش: چالا سوقۇپ، چايلىق دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: دېيابېت كېسەلىكىگە ئەگىشىپ كەلگەن كېسەللىكلەرگە شىپالىق.

چايلىق:

سېرىق ھېلىلە پوستى، ئەينۇلا ھەربىرىدىن 30 گىرامدىن، تەمرى ھىندى 60 گىرام، سەرپىستان، بىنەپشە، ئەفتىمۇن ئۇرۇقى، كاسىنە ئۇرۇقى ھەربىرىدىن 15 گىرامدىن، خىيار شەنبىر 85 گىرام.

تەييارلاش: سەرپىستان، تەمرى ھىندىدىن باشقان دورىلارنى چالا سوقۇپ، 12 سائەت دەملەپ ئىچىدۇ.

تەسىرى: سەپرادردىن بولغان دېيابېت كېسەلىكىگە مەنپەئەتلەك، سەپرا خىلىتىنى تازىلاش، مىجمەزنى تەڭشەش، قاندىكى قەنت مىقدارىنى توۋەنلىتىش خۇسۇسىيەتىگە ئىگە.

چايدىق:

نېلۇپەر ئۇرۇقى ۋە كاسىنە ئۇرۇقى 30 گىرامدىن، كۆممىقوناق ساقلى، قىرقىلغان پىلە غوزىسى 20 گىرامدىن، ئاق سەندەل 15 گىرام، سېمىزئوت ئۇرۇقى ئۈچ گىرام، كافور 0.5 گىرام.

تەبىيارلاش: كافوردىن باشقۇدا دورىلارنى چالا سوقۇپ، ئىككى كىلوگىرام قايىناق سۇغا چىلاپ، تەمىنى چىقىرىپ، سۈزۈپ، كافورنى ئېزىپ سېلىپ، ھەر قېتىمدا 100 ~ 150 مىللەلىتىرغىچە ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: دىيابىت كېسىللەتكى كەلتۈرۈپ چىقارغان ئۇسسوز لۇقنى پەسىتىسىدۇ، قاندىكى قەنت مىقدارنى تۆۋەنلىتىسىدۇ.

چايدىق:

كۆكناار پوستى، قاراھېلىلە ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، پىلە غوزىسى تۆرەلمىسى ۋە ئىتتۈزۈمىدىن 30 گىرامدىن، چۆپچىن، شاقاقۇل مىسرى ھەربىرىدىن 17 گىرامدىن، تەمرى ھىندى، گاۋىزبىان ئۇرۇقى، ئانار پوستى ھەربىرى 20 گىرامدىن، سۇماق 30 گىرام، سۇممات بەش گىرام، قارئۇرۇڭ 15 دانە.

تەبىيارلاش: مېۋىلەردىن باشقىلىرىنى چالا سوقۇپ، مۇۋاپىق مىقداردىكى قايىناق سۇغا ئۇزۇنراق دەملەپ ئىچىدۇ، ھەر قېتىمدا 15 ~ 20 گىرامدىن دەملەپ ئىچسە بولىدۇ.

ئۇيغۇر شىا بەخىش چاىلىرى

تەسىرى: ئۇسسوْزلۇقنى پەسەيتىدۇ، قاندىكى قەنت مىقدارىنى، قوشۇمچە بەدەندىكى يەللەرنى پەسەيتىدۇ.

چاىلىق:

زېرىق، تەمرى ھىندى، ئاق لەيلى ئۇرۇقى، ئاق سەندەل ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەييارلاش: چالا سوقۇپ، چاي ئورنىدا دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: قان ۋە سەپرانىڭ تېزلىكىنى، دىيابېت كېسەللىكى كەلتۈرۈپ چىقارغان ئۇسسوْزلۇقنى پەسەيتىدۇ، قاندىكى قەنت مىقدارىنى توّۋەنلىتىدۇ، دىيابېت كېسەللىكىگە قوشۇلۇپ كەلگەن يۈقىرى قان بېسىمغا شىپا بولىدۇ.

سوغۇقتىن بولغان دىيابېت كېسەللىكىگە شىپا چاىلىقلار

چاىلىق:

شاقاقۇل مىسىرى، نارجىل سۆئىلەپ مىسىرى ھەربىرىدىن 50 گىرامدىن، سۇمبۇل، قىزىلگۈل، گاۋزىبان، لاچىندانە، ئانار چېچىكى، ئەنجىبار، سۇنبۇل، قىزىلگۈل ھەربىرىدىن 30 گىرامدىن.
تەييارلاش: بىرىك سوقۇپ، چاىلىق قىلىپ ھەر قېتىمدا 10 گىرامدىن، مۇۋاپىق مىقداردىكى قايناق سۇدا

ئۇيغۇر شىپا بەھىش چايدىرى دەملەپ ئىچىدۇ.

تەسىرى: بۆرەكىنى قۇۋۇھتلەيدۇ، بۆرەكىنىڭ خىزمىتىنى ياخشىلايدۇ، نېرۋىنى تىنچلاندۇردى، دىيابېت كېسەللىكى كەلتۈرۈپ چىقارغان ئۇسسوزلىقنى پەسىيتىدۇ.

چايدىق:

سۆئلەپ 15 گىرام، قىزىلگۈل ئۈچ گىرام، شاقاق قول ئۈچ گىرام، ياكاڭ مېغىزى 30 گىرام.
تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايدىق تەبىيارلاپ، كۈندە ئۈچ قېتىم، هەر قېتىمدا 15 گىرامدىن دەملەپ ئىچىدۇ.

تەسىرى: بەدەننى قۇۋۇھتلەيدۇ، بۆرەك خىزمىتىنى ياخشىلايدۇ، بەدەن ئاجىزلىقىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايدىق:

نوقۇت 200 ~ 300 گىرام، شاقاق قول مىسىرى، سۆئلەپ مىسىرى، سەۋەزه ئۇرۇقى، ئاق سەندەل، قىزىلگۈل ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەبىيارلاش: نوقۇتتىن باشقا دورىلارنى چالا سوقۇپ، نوقۇتنى قايىنتىپ تەمىنى چىقىرىپ، نوقۇت سۈيىدە باشقا دورىلارنى مۇۋاپىق دەملەپ ئىچىدۇ.

تەسىرى: بۆرەكىنىڭ خىزمىتىنى كۈچەيتىدۇ، قاندىكى قەدت مىقدارىنى تۆۋەنلىكتىدۇ، ئۇسسوزلىقنى باسىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەخىش چايلىق

چايلق:

شاقاڭۇل مىسىرى، سۇزاب مىسىرى ھەربىرىدىن 30 گىرامدىن، تەمرى ھىندى 60 گىرام.

تەسىرى: قاندىكى قەنت مىقدارىنى تۆۋەنلىتىدۇ، ئۇسسوز لۇقنى پەسەيتىدۇ.

تەبىيارلاش: شاقاڭۇ ۋە سۇزاپنى چالا سوقۇپ، ئۇنىڭغا تەمرى ھىندىنى ئارىلاشتۇرۇپ دەملەپ، ھەر قېتىمدا 100 مىللەلىتىردىن، كۈنده ئۈچ قېتىم ئىچىدۇ.

چايلق:

سوئەلەپ مىسىرى، شاقاڭۇل مىسىرى ھەربىرىدىن 20 گىرامدىن، ئۇزۇن پىلىپىل، قارىمۇچ، ئاقمۇچ، كاۋاۋىچىن، بوزۇغا، زەنجىۋىل، گۈلدەرچىن، جوز، ئاقىرىقەرها، خولىنجان، زىرە، كاسىنە ئۇرۇقى، ئاق لەيلى ئۇرۇقى، يۈمغاڭىسۇت ئۇرۇقى، قىزىلگۈل، ئاق سەندەل، ئانار چېچىكى، لاچىندانە، سۇمبول ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەسىرى: بۇرەكىنى قۇۋۇتلىم، بۇرەك سوۋۇپ كېتىش كېسەللىكىنى ياخشىلایدۇ، بۇرەكىنى قىزىتىدۇ، قەنتىنىڭ سۈيدۈك ئارقىلىق چىقىپ كېتىشنىڭ ئالدىنى ئالىدۇ، ئۇسسوز لۇقنى پەسەيتىدۇ.

تەبىيارلاش: دورىلارنى يېرىك سوقۇپ چايلىق تەبىيارلاپ، كۈنده ئۈچ قېتىم، ھەر قېتىمدا 15 گىرامدىن دەملەپ ئىچىلەدۇ.

چايلىق:

شۇمشا ~ 100 گىرامنى قايىنتىپ، ئۇرۇقىنى يەپ سۈيىنى ئىچىپ بەرسە، دىيابېت كېسىلىگە مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

قاراھېلىلە، موزا، بوزۇرۇغا، دارچىن ھەربىرىدىن 20 گىرامدىن، بەدىيان، رۇمبەدىيان، جۇۋىنە، قىزىلگۈل، سۆمبۈل ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن. تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەبىيارلاپ، 15 گىرامدىن دەملەپ ئىچىدۇ.

تەسىرى: سوغۇقتىن بولغان دىيابېت كېسىلىكىگە ياندىشىپ كەلگەن يەل خاراكتېرىلىك كېسىلىكلىرىنى داۋالايدۇ، نېرۋىنى تىنچلاندىرىدۇ، بەدەننى قۇۋۇچتلىهيدۇ، ئۇسسوزلۇقىنى باسىدۇ.

چايلىق:

شاقاڭۇل مىسىرى 50 گىرام، سۆئەلەپ مىسىرى 20 گىرام، قارىچاي 10 گىرام، قارىئۇرۇڭ يەتتە دانە. تەبىيارلاش: سۆئەلەپ بىلەن شاقاقۇلنى چالا سوقۇپ، باشقۇ دورىلارنى ئارىلاشتۇرۇپ، دەملەپ ئىچىدۇ. تەسىرى: بۇرەكىنى ياخشىلايدۇ، سۈيدۈكىنى نورماللاشتۇرىدۇ، ئۇسسوزلۇقىنى پەسەيتىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەخش چاىلىقى

چاىلىق:

كەتىرا 30 گىرام، جىنكىۋىزى 10 گىرام، چېچەكگۈل 15 گىرام، پىشىق ئەگر سۇنىي 20 گىرام.
تەبىيالاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ قاينىتىپ ياكى دەملەپ ئىچىدۇ، ھەر كۇنى ئۇچ قېتىم، ھەر قېتىمدا 15 گىرامدىن دەملەپ ئىچىدۇ.
تەسىرى: بەدهن ئاجىزلاشقان، بۆرەك ئاجىزلاشقان، جىنسىي ئاجىزلىق سەۋەبىدىن كېلىپ چىققان دىيابېت كېسىلىكىگە مەنپەئەت قىلىدۇ.

چاىلىق:

ئەنجىبار يىلتىزى، تاتلىق ئانار پوستى، ئانار ئۇرۇقى، تاباشر ھەربىرىدىن توQQۇز گىرامدىن، موزا ئالته گىرام، كۇندۇر ئالته گىرام، قىزىلگۈل، كۆكناار پوستى 12 گىرامدىن.
تەبىيالاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چاىلىق ئورنىدا ھەر كۇنى ئۇچ قېتىم، ھەر قېتىمدا 12 گىرامدىن ئېلىپ دەملەپ ئىچىدۇ، ئۇچ - تۆت ھەپتە داۋاملاشتۇرسا ئۇنۇمى ياخشى بولىدۇ.
تەسىرىق: دىيابېت كېسىلىكىگە مەنپەئەت قىلىدۇ.
قاندىكى قەنت مىقدارىنى تۆۋەنلىكتىدۇ.

چاىلىق:

شاقاڭۇل بەش گىرام، خولىنجان، دارچىن،

ئۇيغۇر شىپا بەخشن چايلرى

گۈلدارچىن، بەللۇت، سەئدى كۇفى قاتارلىقلارنىڭ
ھەربىرىدىن 15 گىرامدىن، زەنجىۋىل 10 گىرام.
تەبىيالاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەبىيالاب
ئىچىدۇ، ھەر قېتىمدا 15 گىرامدىن دەملەپ ئىچسە
بولىدۇ.

تەسىرى: سوغۇقتىن بولغان دىيابېت كېسىللەكىگە
مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

قاپاق ئۇرۇقى مېغىزى 10 گىرام، كاھۇ ئۇرۇقى 30
گىرام، گاۋازىبان 10 گىرام، سېمىزئوت ئۇرۇقى 20
گىرام، خەشخاش ئۇرۇقى 20 گىرام، گاۋازىبان گۈلى 10
گىرام، سەندەل 10 گىرام.

تەسىرى: دىيابېت كېسىللەكىگە ياندىشىپ كەلگەن
يۇقىرى قان بېسىمغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

تەبىيالاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەبىيالاب
ئىچىدۇ. ھەر كۈنى ئۈچ قېتىم، ھەر قېتىمدا 100
مىللەكتىرىدىن ئىچىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەفسن چايدىرى

ئاياللار گېسەللەكلەرنگە شىپا چايدىقلار

هەيزنى راۋانلاشتۇرغۇچى چايدىقلار

چايدىق:

زاراڭزا چېچىكى، ئوغرىتىكەن ھەربىرىدىن 15 گىرامدىن، ئارپىبەدىيان 100 گىرام، سىيادان 50 گىرام، ئاپتاپپەرس چېچىكى 125 گىرام، كۈنجۈت، ئوردان، ئاپتاپپەرس يىلتىزى قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، نوقۇت يەتتە گىرام، كەرەپشە ئۇرۇقى بەش گىرام.

تەيىارلاش: چالا سوقۇپ دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: خۇن قويۇلۇشتىن بولغان ھەيز راۋان بولما سلىققا شىپا بولىدۇ.

چايدىق:

دارچىن، زاراڭزا گۈلى، سانا، ئاغىچا ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەيىارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، دەملەپ ئىچىپ بەرسە بولىدۇ.

تەسىرى: ھەيزنى راۋانلاشتۇرىدۇ.

چايلىق:

خىيارشەنبەر 20 گىرام، ئەنجۇدان يىلتىزى بەش گىرام، ئۇبەمەل، سانا، سېرىقچىچەك ھەربىرىدىن 10 گرامدىن.

تەسىرى: ھەيزىنى راۋانلاشتۇرىدۇ.

تەييارلاش: دورسلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق تەييارلاپ، 15 گرامدىن دەملەپ ئىچىدۇ.

چايلىق:

سانا، خىيارشەنبەر، بادام مېغىزى ھەربىرىدىن 15 گرامدىن، ئاپتايپەرەمىس 10 گىرام، زاراڭزا گۈلى 10 گىرام، ئۇبەمەل يەتنە گىرام.

تەسىرى: چالا سوقۇپ، دەملەپ ئىچىلىدۇ.

راۋان قىلىدۇ، ھامىلە چۈشۈرىدۇ.

چايلىق:

رەۋەن، خىيارشەنبەر، قۆستە، سىيادان ھەربىرىدىن 10 گرامدىن.

تەسىرى: ھەيزىنى راقى انلاشتۇرىدۇ.

تەييارلاش: چالا سو خەپ دەملەپ ئىچىدۇ.

چايلىق:

كىپاس رىيھى، سەق ئىتەر، خىيارشەنبەر، سەۋىزە

ئۇيغۇر شىپا بەفسن چايلىق

ئۇرۇقى، بادام يېغى مۇۋاپىق مىقداردا.
تەيیارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، دەملەپ، ئازراق
بادام يېغى تېمىتىپ ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: ھېزىنى راۋان قىلىدۇ.

چايلىق:

خىيارشەنبر 15 گىرام، سانا، بادام مېغىزى، پىننە
ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەيیارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق قىلىپ
بېرىلىدۇ، ھەر كۈنى 10 گىرامدىن دەملەپ ئىچىدى.
تەسىرى: ھېزىنىڭ راۋانلاشتۇرىدى.

چايلىق:

خىيارشەنبر، سۇيا ئۇرۇقى، سانا، زاغۇن
ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، بادام يېغى مۇۋاپىق
مىقداردا.
تەسىرى: ھېزىنىڭ راۋان بولما سلىقىغا شىپا بولىدۇ.
تەيیارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەيیارلاپ،
ھەر قېتىمدا 15 گىرامدىن، كۈندە ئىككى قېتىم دەملەپ
ئىچىلىدۇ.

چايلىق:

ئاپتاپىمەرس گۈلى، زاراڭزا ھەربىرىدىن 100
گىرامدىن، كۈنجۈت 20 گىرام، سانا 15 گىرام، بىنەپشە
10 گىرام.

﴿ ئۇيغۇر شىپا بەھش چايلىرى ﴾

تەبىئارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق تەبىئارلاپ ئىچىپ بېرىلىدۇ.

تەسىرى: ھېيزنى راۋان قىلىدۇ، بالا چۈشۈرىدۇ.

چايلىق:

گۈلبىنەپشە، شوخلا ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، خىارشەنبىر 15 گىرام، سەرپىستان، ئاق لەيلى ئۇرۇقى، زاراڭزا گۈلى ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەبىئارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەبىئارلاپ بېرىلىدۇ.

تەسىرى: باليياتقۇ ئىششىقىنى ياندۇرىدۇ، ھېيزنى راۋان قىلىدۇ.

داس بوشلۇقىغا شىپا چايلىقلار

چايلىق:

ئانار چىچىكى، تاجىگۈلنباڭ يىلتىزى ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، جۇۋىنىڭ گۈلى 12 گىرام، تاجىگۈل 10 گىرام، قىزىلگۈل، مۇقنىڭ يوپۇرمىقى، سۇمبۇل، گاۋىزبىان قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن 12 گىرامدىن، كۆكناار پوستى ئۈچ گىرام.

تەبىئارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، كۈندە ئۈچ قېتىم، ھەر قېتىمدا 10 گىرامدىن ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: باليياتقۇ ئىششىقىنى ياندۇرىدۇ، خۇنىنىڭ

ئۇيغۇر شىبا بەھىش چايدىرى

تەرتىپسىز كېلىشى ۋە كۆپ كېلىشىنى تورمۇزلايدۇ، ئاياللار تاناسىل كېسەللەكلىرىنى ياخشىلايدۇ، نېرۋا ئاجىزلىق، يۇرەك ئاجىزلىق قاتارلىقلارغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايدىق:

ئانار چىچىكى، تاجىگۈل ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، قىزىلگۈل، خورما قېقى ھەربىرىدىن 12 گىرامدىن، قۇرۇتلۇغان ئۇرۇڭ يوپۇرمىقى ئۈچ گىرام، سۇمبۇل، كۆكنا، گاۋازىبان ھەربىرىدىن ئۈچ گىرامدىن. تەييارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، كۈندە ئۈچ قېتىم، ھەر قېتىمدا 10 گىرامدىن دەملەپ ئىچىدۇ. تەسىرى: بالىياتقۇ ئىششىقىنى ياندۇردى، خۇنىڭ تەرتىپسىز، كۆپ كېلىشىنى توسىدۇ، يۇرەك ئاجىزلىقىنى ياخشىلاپ، نېرۋىنى تىنچلاندۇردى.

چايدىق:

بىخسۇس 10 گىرام، قارا شېكەر مۇۋاپىق مىقداردا، بادىنچىبۇيا، ئادراسمان ئۇرۇقى ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەييارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايدىق تەييارلاپ بېرىلىدۇ، كۈندە ئۈچ قېتىم، ھەر قېتىم 10 گىرامدىن دەملەپ ئىچىدۇ.

تەسىرى: بەلغەم ماددىسىدىن بولغان خۇن تەۋۋەشكە مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

ئانار چېچىكى، ئانار پوستى، تاجىگۈل، قىزىلگۈل
ھەربىرىدىن 15 گىرامدىن، خورما چېچىكى 10 گىرام،
كەتىرا ئۈچ گىرام.

تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەبىيارلاپ،
15 گىرامدىن دەملەپ ئۈچ ۋاخ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: ئاق خۇن كېلىشكە شىپالىق بولۇپ، بەل ۋە
بالياتقۇ ساھەسى ئاغرىش قاتارلىقلارنى پەسەيتىدۇ.

چايلىق:

ئانارگۈل، خۇنسىياۋاشان ھەربىرىدىن يەتتە
گىرامدىن، باشاق مۇڭگۈزى بەش گىرام.

تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ دەملەپ ئىچىدۇ.

تەسىرى: بالياتقۇدىن كەلگەن قاننى توختىتىدۇ،
بالياتقۇنى چىڭىتىدۇ.

چايلىق:

تولۇق پىشقان قۇرۇتۇلغان قوغۇن شاپىقى، بەدىيان
قاتارلىقلاردىن مۇۋاپىق ئېلىنىدۇ.

تەبىيارلاش: دورىلارنى قاينىتىپ چايلىق ئورنىدا
ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: تۇغۇتتىن كېيىن قورساق ئاغرىش،
ئومۇمىي بەدەن تېلىپ ئاغرىش قاتارلىقلارغا مەنپەئەت
قىلىدۇ.

ئۇيغۇر نىپا بەخىش چايلىقى

چايلىق:

رۇمبەدىان، زەنجىۋىل، كەرەپىشە ئۇرۇقى
ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، قارا پارپا ئۆج گىرام.
تەسىرى: ئادەت خاراكتېرىلىك بالىيانقۇ چىقۇقىغا
مەنپەئەت قىلىپ، قانى جانلاندۇرۇپ، يەل ھەيدەپ،
بالىيانقۇنىڭ مۇسکۇل تارىمۇشلىرىنى چىختىدۇ.
تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ 12 گىرامدىن
ئىلىپ، كۈندە ئۆچ قېتىم دەملەپ ئىچىدۇ.

چايلىق:

كاسىنە ئۇرۇقى، ئەينۇلا، تەمرى ھىندى، قىزىلگۈل،
بىنەپىشە، نېلۇپەر، ئىتئۇزۇمى ھەربىرىدىن 10
گىرامدىن، چىلان 10 دانە.
تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، دەملەپ ئىچىدۇ.
تەسىرى: قانىنىڭ قويۇلۇپ قېلىشى سەۋەبىدىن
بولغان تاشقى جىنسى ئەمزا قىچىشىشقا مەنپەئەت
قىلىدۇ، ياللىغۇ قايتۇرىدۇ، قان ۋە سەپرانىڭ
ئۆتكۈرلۈكىنى پەسىيتىدۇ.

چايلىق:

كاسىنە ئۇرۇقى 10 گىرام، چىلان بەش دانە، بىنەپىشە
10 گىرام، نېلۇپەر بەش گىرام، ئۆشىپە، چۆپچىن،
ئىتئۇزۇمى ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەبىيارلاپ،

ئۇيغۇر شىپا بەخىش چايلرى دەملەپ ئىچۈرۈلىدۇ.

تەسىرى: قان ۋە سەپرادرىن بولغان جىنسى يۈل ياللۇغىغا مەنىپەئەت قىلىدۇ، يەرلىك ئورۇندىكى ياللۇغ سەۋەبىدىن بولغان قىزىش، ئىشىش، ئېچىش ئالامەتلەرنى يوق قىلىدۇ.

تۇغۇتلۇق ئاياللارنىڭ سۈتنى كۆپەيتىدىغان چايلقلار

چايلق:

بىنەپشە، ئاق لەيلى، ئارپا مۇۋاپىق مىقداردا.
تەبىيارلاش: چالا سوقۇپ، چايلق دەملەپ ئىچىدۇ.
تەسىرى: تۇغۇتلۇق ئاياللارنىڭ سۈتنى كۆپەيتىدىدۇ.

چايلق:

دورىلارنى چالا سوقۇپ، مۇۋاپىق مىقداردىكى قايىاق سۇدا دەملەپ ئىچىدۇ.

چايلق:

سەۋزە ئۇرۇقى، ئارپىبەدىيان، قورۇلغان ھەشقىپىچەك گۈلى، زىزە ھەربىرىدىن بەش گىرامدىن، ياخاڭ بىر - ئىككى دانە، تۇخۇم بىر دانە.

تەبىيارلاش: تۇخۇم ۋە ياخاڭنى ئارىلاشتۇرۇپ، باشقان دورىلارنى چالا سوقۇپ، سۈتلەنگەن ياخاڭ تۇخۇمغا

ئۇيغۇر شىپا بەخىش چايلىرى

سېلىپ دەملەپ ئىچىدۇ.

تەسىرى: سوت كۆپەيتىدۇ.

چايلىق:

كالا سوتى 500 گىرام، تۇدھرى 12 گىرام، ناۋات 24 گىرام.

تەبىيارلاش: تۇدھرىنى سوقۇپ، كالا سوتىدە دەملەپ،
ناۋاتنى ئېرىتىپ ئارىلاشتۇرۇپ ئىچىدۇ.
تەسىرى: قان ئازلىق سەۋەبىدىن بولغان سوت، مەننىي
ئازلىقىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

تۇدھرى، كۈنجۈت، تەرەنجىبىن، ناۋات، كالا سوتى
ھەربىرىدىن 100 گىرامدىن.

تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، كالا سوتىدە
دەملەپ تەمىنى ياخشى چىقىرىپ، سۈزۈپ ئېلىپ ناۋات
قوشۇپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سوت ۋە مەننىي كۆپەيتىدۇ.

چايلىق:

سەۋەزه ئۇرۇقى، بەدىيان ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەبىyarلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق تەبىyarلاپ
مۇۋاپىق قايىناق سۇدا دەملەپ ئىچىدۇ.

تەسىرى: غەيرىي تەبئىي بەلغەم خىلىتىدىن بولغان
ئاياللارنىڭ سوتى كېمىيىپ كېتىش كېسەللىكىگە

⇒ ئۇيغۇر شىپا بەخشن چايلقى
⇒ مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلق:

تۇدھرى بىلەن كۈنجۈت مۇۋاپىق مىقداردا.
تەييارلاش: دورىلارنى يىرىك سوقۇپ، دەملەپ
ئۇسسىزلىققا ئىچىدۇ.
تەسىرى: سۇتى ئاز ئاياللارنىڭ سۇتنى كۆپەيتىدۇ،
بەدەننى قۇۋۇھتلەيدۇ.

چايلق:

سوئەلەپ مىسرى 20 گىرام، سۇت 15 گىرام، ياخاڭ
مېغىزى 15 گىرام، تەرەنجىبىن ئۈچ گىرام، ھەسەل 60
گىرام، زەپەر ئىككى گىرام.
تەييارلاش: تەرەنجىبىنى سۇتتە ئېرىتىپ
تىرىپلىرىنى سۈزۈۋېتىپ، ياخاڭ بىلەن سوئەلەپنى
يۇمىشاق ئېزىپ، سۇتتە دەملەپ زەپەر سېلىپ، چايلق
ئورنىدا ئۇسسىزلىققا ئىچىدۇ.
تەسىرى: سۇت، مەننىي كۆپەيتىش، بۆرەكىنى
قۇۋۇھتلەش، بەدەننىڭ كۈچىنى ئاشۇرۇش رولى بار.

ئۇيغۇر شىپا بەھش چايلىقلار

بەش ئەزا كېسەللىكلىرىگە شىپا چايلىقلار

چايلىق:

ئىتئۈزۈمى، نېلۈپەر، بىنەپشە، كاسىنە ھەربىرىدىن
بەش گىرامدىن، سەرىپىستان بەش دانە، چىلان تۆت دانە،
قارىئۇرۇڭ 20 دانە، ئارپىبەدیان 15 گىرام.

تەيىارلاش: قارىئۇرۇڭ بىللەن چىلاندىن باشقا
دورىلارنى چالا سوقۇپ، يېرىم چىنە قايناق سۇدا دەملەپ
ئىچىدۇ، كۈندە ئۈچ قېتىم، ھەر قېتىمدا 10
مىللەتىرىدىن ئىچىدۇ.

تەسىرى: باللار ۋە چوڭلاردىكى ئىسىسىقتنى بولغان
كۆز قىزىرىش، ئېچىشىش، ئىشىشىش، كۆز ئالمىسى
لوقولداپ ئاغرىش قاتارلىقلارنى ياخشىلайдۇ، ئىشىشقنى
ياندۇرىدۇ، قىزىتمىنى پەسىيتىدۇ.

چايلىق:

سېرېچىچەك 20 گىرام، پىلىپىل 15 گىرام، قارا
ھېلىلە 12 گىرام، مامىرانچىن 10 گىرام، زەنجۇئىل 10
گىرام، ئېگىر 10 گىرام، زەرچىۋە بەش گىرام.

تەيىارلاش: دورىلارنى چالىراق سوقۇپ، ھەر قېتىمدا
10 گىرامدىن، كۈندە ئۈچ قېتىم ئىچىدۇ، بۇۋاق باللار
بولسا ئانسى ئىچسە بولىدۇ.

﴿ ئۇيغۇر شىيا بەخشن چايدىرى ﴾

تەسىرى: سوغۇقتىن بولغان كۆز ئاغرىقى، كۆز چىڭقىلىش، كۆز ئاغرىش، ياشاشغۇراش، كېچە ئۇخلۇغاندا يېرىڭىمان چاپاق بولۇش، كۆرۈش قۇۋۇتى سۇسلىشىش قاتارلىق ئالامەتلەرنى ياخشىلایدۇ.

چايدىق:

بادام مېغىزى، بەدىيان ھەربىرىدىن بەش گىرامدىن، شېكەر مۇۋاپىق مىقداردا.

تەييارلاش: دورىلارنى يۇمىشاق سوقۇپ دەملەپ ئىچىدۇ، ھەر كۈنى ئۈچ قېتىم.

تەسىرى: مېڭىنى قۇۋۇتەتلەپ، كۆرۈش قۇۋۇتىنى ئاشۇرىدۇ.

چايدىق:

ئارپىبەدىيان 30 گىرام، سېرىقچىچەك 15 گىرام، ئېگىر ئالته گىرام، سېرىق ھېلىلە، قارا ھېلىلە توققۇز گىرامدىن.

تەييارلاش: چالا سوقۇپ كۈنده ئۈچ قېتىم، ھەر قېتىمدا ئىككى مىسقالدىن دەملەپ ئىچىدۇ.

تەسىرى: كۆرۈش قۇۋۇتى ئاجىز لاشقانلارنىڭ كۆرۈش قۇۋۇتىنى ئاشۇرىدۇ، كۆرۈش قۇۋۇتى نورمال ئادەملەر ئىچىپ بەرسە قۇۋۇتى ئاجىزلىشىشنىڭ ئالدىنى ئالىدۇ.

» ئۇيغۇر شىا بەخىش چايلىقى:

چايلىق:
خاس ئارپىبەدىياننى دەملەپ ئىچسىمۇ كۆرۈش
قۇۋۇتنىنى ئاشۇرىدۇ.

قۇلاق كېسەلىكلىرىنگە شىا چايلىقلار

چايلىق:
موزا، كاتھىندى، قارىمۇچ ھەربىرىدىن 10
گىرامدىن، زەنجىۋىل 20 گىرام، زەرچىۋە، قارا ھېلىلە،
زىرە ھەربىرىدىن 15 گىرامدىن، سىيادان سەككىز
گىرام، قارىمۇچ بەش گىرام.
تەبىيارلاش: دورىلارنى يېرىڭ سوقۇپ، كۈنده ئۈچ
قېتىم، ھەر قېتىمدا 10 گىرامدىن دەملەپ ئىچىدۇ.
تەسىرى: سوغۇق يەلدىن بولغان قۇلاق ئىچىدىكى
جاراھەت ئىشىشىقىنى ياندۇرىدۇ.

چايلىق:
قىزىلگۈل، بادرەنجىبۇيا، رۇمبەدىيان، كەرەپشە
يىلتىزى، ئىتئۈزۈمى، پىلىپىل، دارچىن، قەلەمپۇر،
سۇمبۇل، گاۋىزبىان، بەدىيان، شۇمسا، كاسىنە ئۇرۇقى،
شاھتەررە، زەنجىۋىل، ئوغرىتىكمەن، لاچىندانە قاتارلىق
دورىلارنىڭ ھەربىرىدىن ئالىتە گىرامدىن، سانا 15 گىرام.
تەبىيارلاش: ئارىلاشتۇرۇپ، يېرىڭ سوقۇپ، ھەر

چايلىق:

زەرچىۋە 20 گىرام، موزا 19 گىرام، كۆپۈكى دەرييا 12 گىرام، توم زەنجىۋىل 10 گىرام، چۆپىچىن 10 گىرام، كاتھىندى سەككىز گىرام، ئۇچقۇر پاقا تالقىنى سەككىز گىرام، قۇلىلىن تالقىنى بەش گىرام، چۇغۇنداك تالقىنى ئۈچ گىرام.

تەييارلاش: دورىلارنى يىرىك سوقۇپ، چايلىق تەييارلاپ كۈنده 10 گىرام دەملەپ ئىچىدۇ.

تەسىرى: قۇلاقتىكى ۋە باشقا ئەزىزلىرىكى سوغۇق يەلدىن بولغان ئىچكى - تاشقى جاراھەتلەرنى، ئۆسمە ۋە بەزنى يوقىتىش خۇسۇسىتىگە ئىگە.

بۇرۇن قاناش ۋە بۇرۇن ياللۇغىغا شېپا چايلىقلار

چايلىق:

ئانار چېچىكى، تاجىكىل ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، قىزىلگۈل، ئانار پوستى، قۇرۇتۇلغان خورما يوپۇرمىقى ھەربىرىدىن 12 گىرام، سۇمبۇل ئۈچ گىرام، گاۋاز بىان ئۈچ گىرام، كۆكناش شاكىلى ئۈچ گىرام.

ئۇيغۇر شىپا بەھىش چايلىرى

تەييارلاش: دورىلارنى يىرىك سوقۇپ، چايلىق تەييارلاپ، ھەركۈنى 10 گىرامدىن ئۈچ قېتىم ئىچىپ بېرىلىدۇ.

تەسىرى: بۇرنى قانايىدىغانلار، يەنى بۇرنى ئۇزاق ۋاقتىقىچە پات - پات سەۋەبىسىز قانايىدىغان كىشىلەر ئىچىپ بەرسە شىپا بولىدۇ، قان توختىشقا ياردەم بېرىدۇ.

چايلىق:

ئاق پىياز سەككىز گىرام، ئەنجىبار، قىزىل سەندەل ھەربىرى 10 گىرامدىن، خۇنسىياۋشان ئۈچ گىرام.

تەييارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، قاينىتىپ ياكى دەملەپ ئىچىدۇ.

تەسىرى: بۇرۇن قاناشقا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

كەرەپىشە ئۇرۇقى، بادىرەنجىبۇيا، رۇمبەدىيان، قىزىلگۈل، ئىتتەۋزۇمى، پىلىپىل، دارچىن، قەلەمپۇر، سۇمبۇل، گاۋىزبان ھىندى، بەدىيان، شۇمشا، كاسىنە ئۇرۇقى، لاچىندانە، ئوغرىتىكەن، زەنجىۋىل، شاھتەررە قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن ئالتە گىرامدىن، سانا 15 گىرام.

تەسىرى: بۇرۇن ئىچى يەلىك بوقا سىرى، بۇرۇننىڭ يەلدىن بولغان كېسەلىكلىرىنى داۋالاپ، يەل قايتۇرىدۇ.

گالدىكى يەللىك كىسىللەكلەرگە شىپا چايلىقلار

چايلق:

گۈلبىنەپشە، نېلۇپەر، قىزىلگۈل، ئاق لەيلى گۈلى، پىرسىياۋشان، چۆپچىن، بېھى ئۇرۇقى، ئىتتۈزۈمى
ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلق تەبىيارلاپ،
ھەر قېتىمدا 15 گىرامدىن دەملەپ ئىچىدۇ.

تەسىرى: گالنىڭ يەنى يۇتقۇنچاقنىڭ ئىسىسىق يەلدىن
قىزىرىپ ئىشىشى ۋە ئاغرىشىنى پەسەيتىدۇ،
قىزىتمىنى چۈشۈرىدۇ.

چايلق:

تەرخەمەك ئۇرۇقى، بادام مېغىزى، نىشاستە
ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەسىرى: يۇتقۇنچاق مىزاجىنىڭ ماددىسىز
ئىسىسىقتىن بۇزۇلۇشىدىن كېلىپ چىققان ئاۋاز پۇتۇپ
قېلىشقا مەنپەئەت قىلىدۇ، يەل قايتۇرۇپ ئاۋازنى
ئاچىدۇ.

تەبىيارلاش: دورىلارنى سوقۇپ چاي دەملەپ ئىچىدۇ.

چايلق:

گۈلبىنەپشە، نېلۇپەر، چىلان، ئىينۇلا، ئىتتۈزۈمى،

ئۇيغۇر شىبا بەخت چايلىق شاتۇت، زۇپا ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەبىيارلاش: دورىلارنى دەملەپ چايلىق ئورنىدا ئىچىدۇ. ھەر كۈنى ئۈچ قېتىم، ھەر قېتىمدا 100 مىللەلىتىردىن ئىچىدۇ.

تەسىرى: نەزلىدىن بولغان گال ئاغرىقى، يەنى يۇتقۇنچاق ياللۇغلىرىغا مەنپەئەت قىلىدۇ، ئاۋازىنى ئاچىدۇ.

چايلىق:

قارئۇرۇڭ، شاتۇت، ئەينۇلا، ئىتئۇزۈمى ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەسىرى: گال قۇرۇش، ئاغرىش، كىچىك تىل قىزىرىپ ياللۇغلىنىش، ئاۋاز بوغۇلۇش قاتارلىقلارنى ياخشىلایدۇ، قىزىتمىنى پەسەيتىدۇ.

تەبىيارلاش: دەملەپ ئىچىلىدۇ.

چايلىق:

سەرپىستان، پىرسىياۋشان، بەدىيان، بادام مېغىزى ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەبىيارلاپ ئىچىدۇ، كۈنده ئۈچ قېتىم، ھەر قېتىمدا مۇۋاپىق مىقداردا دەملەپ ئىچىدۇ.

تەسىرى: يۆتەلنى يوقىتىدۇ، بەلغەم بوشتىدۇ، گال

ئۇيغۇر شىپا بەخىش چايلىق

ئاغرىش، سوغۇقتىن بولغان نەپەس يولى كېسىدلىكلىرىنىڭ
مهنىپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

شا تو ت مۇۋاپىق مىقداردا.

تەبىيارلاش: دەملەپ ئىچىدۇ.

تەسىرى: گال ئاغرىقى، ئاۋاز پۇتۇپ قېلىش
قاتارلىقلارغا مەنىپەئەتلەك.

چايلىق:

سەرپىستان مۇۋاپىق مىقداردا.

تەسىرى: گال ئاغرىقى، پۇتۇپ قالغان ئاۋازنى
ئاچىدۇ.

تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ دەملەپ ئىچىدۇ.

چايلىق:

زۇپا، سەرپىستان ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەبىيارلاش: دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: قۇرۇق يۇتمەل، ئاۋاز پۇتۇپ قېلىش،
ئۇسۇزلىق، سەپرانىڭ ئۆتكۈرلۈكىدىن بولغان سۈيدۈك
يولى ياللۇغى قاتارلىقلارغا مەنىپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

تەمرى ھىندى، ئۇزۇم 15 گىرامدىن، ئەنجۇر 10

ئۇيغۇر شىپا بەفسن چايلرى
گىرام، شۇمشا ئۇرۇقى، رۇمبەدىيان ھەربىرىدىن 10
گىرامدىن.

تەبىيارلاش: دورىلارنى دەملەپ ياكى قايىتىپ چايلق
ئورنىدا ئىچىدۇ.
تەسىرى: ئاۋاز بوغۇلۇش، كۆكەكىنىڭ جاراھەتلەرنىگە
مەنپەئەت قىلىدۇ.

باللار كېسەلىكلىرىنگە شىپا چايلىقلار

قىزىلغا شىپا چايلىقلار

چايلىق:

گۈلبىنەپشە، چىلان، كەرەپشە ئۇرۇقى، ئىتتئۈزۈمى،
بۇيا يىلتىزى، تەرەنجىبىن ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەييارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، ھەر قېتىمدا 10
گىرامدىن دەملەپ ئىچىدۇ.
تەسىرى: قىزىلنىڭ بەدهن سىرتىغا تېپىشىنى
تېزلىتىدۇ، قىزىتما قايتۇرىدۇ.

چايلىق:

گۈلبىنەپشە، ھەمشۋانە، نېلۇپەر، كەرەپشە ئۇرۇقى،
ئىتتئۈزۈمى، بۇيا يىلتىزى، تەرەنجىبىن ھەربىرىدىن 10
گىرامدىن.
تەييارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەييارلاپ،
ھەر كۈنى ئىككى قېتىم، ھەر قېتىمدا 10 گىرامدىن
ئىچىدۇ.
تەسىرى: قىزىلنىڭ بەدهن سىرتىغا تېپىشىنى
تېزلىتىدۇ. قىزىتما قايتۇرىدۇ. يۆتەل پەسىتىدۇ.

ئۇيغۇر نىيا بەنلىش چايلقى

چايلق:

چىلان، غۇنچە ئۈزۈم، شاتۇت قېسىنى مۇۋاپىق
مىقداردا.

تەبىيارلاش: دورىلارنى قايىناق سۇدا دەملەپ، كۈنده ئۈچ
قېتىم، 100 مىللەلىتىرىدىن ئىچىدۇ.

تەسىرى: قىزىلنىڭ دەسلەپكى مەزگىلىنىڭ
ئىچۈرۈلسە، قىزىلنىڭ سىرتقا تېپىشىنى تېزلىتىدۇ،
سۈيىدۈكىنى ھەيدەپ، ئىچكى ئەزالارنىڭ زەھەرلىنىشىنى
توسىدۇ.

چايلق:

نېلۇپەر، بىنەپشە ھەربىرىدىن بەش گىرامدىن، چىلان
20 دانە، كىشىمىش ئۈزۈم 10 گىرام، تەرمەنجىبىن 15
گىرام.

تەبىيارلاش: دورىلارنى قايىناق سۇدا دەملەپ ياكى
قايىنتىپ چايلق ئورنىدا ئىچىدۇ.

تەسىرى: قىزىلنىڭ سىرتقا تېپىشىنى ئىلگىرى
سۈرۈش، قان تازىلاش، ھارارەت پەسەيتىش تەسىرى بار.

چايلق:

بەدىيان سەككىز گىرام، ئەنچۈر قېقى بەش دانە،
چىلان 15 دانە.

تەبىيارلاش: دەملەپ ئىچىدۇ.

تەسىرى: چېچەكتىڭ سىرتقا تېپىشىنى تېزلىتىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەخت چايلىقى

چايلىق:

ئارپابەدىيان، رۇمبەدىيان، بىخسۇس ھەربىرىدىن 10
گىرامدىن، چىلان 15 دانە، ئەنجۇر قېقى ئىككى دانە،
قەنت 60 گىرام.

تەبىيارلاش: رەۋەندىن باشقا دورىلارنى چالا سوقۇپ،
دەملەپ ناۋات سېلىپ ئىچىدۇ.

تەسىرى: قىزىلىنىڭ بەدەن سىرتىغا تېپىشىنى
تېزلىتىدۇ.

چايلىق:

ئۇسسوْزلىق بەك ئېغىر بولسا چىلان، نېلۇپەر،
بىنەپشە ھەربىرىدىن 10 گىرام دەملەپ ئىچۈرۈلەدۇ.

تولغاقدا شىپا چايلىقلار

ئالامىتى: ھەر خىل سەۋەب تۈپەيلىدىن يۇقۇملىنىپ
قىزىش، قورساق ئاغرىش، ئىچ سۈرۈش، قۇرۇق ئىنじق
بولۇش، يېرىڭىلىق قانلىق تەرەت كېلىش قاتارلىقلار
بىلەن ئىپادىلىنىدىغان شەكىل بۇزۇلۇش خاراكتېرىلىك
كېسەللىكتىن ئىبارەت.

چايلىق:

ئىسپىخۇل، سېمىز ئوت ئۇرۇقى، پاقىيىوپۇرمىقى

ئۇيغۇر شىا بەخشنە چايلىق

ئۇرۇقى، يۇمغاقدىن ئۇرۇقى ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەبىئارلاش: دورىلارنى دەملەپ تەمنى چىقىرىپ
ئىچىپ بەرسە بولىدۇ، كۈندە ئىككى - ئۆچ قېتىم، ھەر
قېتىمدا 20 مىللەتلىرىدىن ئىچىدۇ.
تەسىرى: ئىچ سۈرۈشنى توختىتىدۇ، قىزىتىما
قايتۇرىدۇ، قورساق ئاغرىقىنى پەسىتىدۇ.

چايلىق:

كەاهۇ ئۇرۇقى، پاقىيىوپۇرمىقى ئۇرۇقى، ئىسپىغۇل،
سېمىز ئوت ئۇرۇقى قاتارلىقلارنىڭ ھەربىرىدىن ئالتكە
گىرامدىن، قەنت 15 گىرام.
تەبىئارلاش: دورىلارنى بىر ئىستاكان قايىناق سۇدا
دەملەپ قەنت سېلىپ ئىچىدۇ.
تەسىرى: قىزىتىما قايتۇرىدۇ، قورساق ئاغرىقىنى
توختىتىدۇ، ئىچىنى قاتۇرىدۇ.

چايلىق:

ئىسپىغۇل ئالتكە گىرام، پاقىيىوپۇرمىقى ئۇرۇقى ئۆچ
گىرام، بېھى ئۇرۇقى ئالتكە گىرام.
تەبىئارلاش: دورىلارنى دەملەپ ئىچىدۇ.
تەسىرى: قان تولغاڭقا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

قارا ھېلىلە 10 گىرام، قەنت مۇۋاپىق مىقداردا،
ئارپىبەدىيان ئۆچ گىرام، يۇمغاقدىن ئۇرۇقى ئالتكە

گىرام.

تەبىيارلاش: قارا ھېليلە بادام يېغىدا قورۇلىدۇ. قالغان دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەبىيارلاپ قەنت سېلىپ، ھەر كۈنى ئىككى قېتىم، ھەز قېتىمدا ئىككى گىرامدىن دەملەپ ئىچىدۇ.

تەسىرى: ئۇچەي خىزمىتىنى ياخشىلاش، ئىچ سۈرۈشنى توختىتىش، قورساق ئاغرىقىنى توختىتىش تەسىرى بار.

چايلىق:

كاسىنە ئۇرۇقى، شاھتەررە، سېمىز ئوت ئۇرۇقى ھەربىرىدىن ئالىتە گىرامدىن، چىلان 10 گىرام، ئىسپىغۇل 12 گىرام.

تەبىyarلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ قايىتىپ ياكى دەملەپ ئىچىدۇ. ئىسپىغۇلنىڭ قايىناق سۇدا لوئابىنى ئېلىپ قوشۇپ تەبىyarلىنىدۇ.

تەسىرى: ھاراھەت پەسىتىش، ئىچ سۈرۈشنى توختىتىش، قان تازىلاش رولى بار.

سېرىقلق كېسىلىگە شىپالقىق چايلىقلار

چايلىق:

كاسىنە ئۇرۇقى، زىرىق، تەرخەمەك ئۇرۇقى، قوغۇن ئۇرۇقى ھەربىرىدىن يەتتە گىرامدىن، گاۋىزبىان گۈلى

ئۇيغۇر شىپا بەخشن چايلىق
 ئۇچ گيرام، بىنەپىشە گۈلى ئالىتە گيرام.
 تەييارلاش: چالا سوقۇپ بىر چىنە قايناق سۇدا دەملەپ
 سۈزۈپ، سۈيىگە ئازراق بۇزۇرى شەربىتى قوشۇپ
 ئىچىدۇ.

تەسىرى: ئۇمۇمىي بەدهن ۋە جىڭەرنىڭ ھارارتىنى
 پەسەيتىدۇ. جىڭەر مىزاجىنى نورماللاشتۇرىدۇ.

چايلىق:

كاسىنە ئۇرۇقى، ئىتتئۇزۇمى، تەرخەمەك ئۇرۇقى،
 قىزىلگۈل، سېمىزئوت ئۇرۇقى، بەدىيان ھەربىرىدىن 10
 گىرامدىن.

تەييارلاش: چالا سوقۇپ، چايلىق تەييارلاپ
 ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سەپرا خىلىتىدىن بولغان جىڭەر
 كېسىلىگە منىپەئەت قىلىدۇ، ھارارت پەسەيتىدۇ،
 جىڭەر مىزاجىنى نورماللاشتۇرىدۇ.

چايلىق:

چىلان 10 دانە، ئەينۇلا 14 دانە، كاسىنە ئۇرۇقى،
 ئىتتئۇزۇمى، نېلىپەر ھەربىرىدىن 12 گىرامدىن.
 تەييارلاش: مېۋە تۈرىدىكى دورىلاردىن باشقا
 دورىلارنى چالا سوقۇپ، مۇۋاپىق مىقداردىكى قايناق سۇدا
 دەملەپ ئىچىدۇ.

تەسىرى: جىڭەر ھارارتىنى پەسەيتىش، جىڭەر
 مىزاجىنى نورماللاشتۇرۇش رولىغا ئىنگە.

چايدىق:

سېرىق ھېلىلە، شاھتەررە، ئەفسەنتىن، تەمەرى
ھىندى، قارئۇرۇك تۆت گىرامدىن.

تەييارلاش: قارئۇرۇك تىن باشقا دورىلارنى چالا
سوقوپ، دەملەپ ئىچۈزۈلەدۇ، كېسىللەك ئەھۋالغا
قاراپ ئىچسە بولىدۇ.

تەسىرى: ئۆت خالتىسى ئىشىشقى، ئۆت مىزاجىنىڭ
بۇزۇلۇشى، بەدەندىكى سېرىقلەقنى تازلاش، ئۆت
مىزاجىنى نورماللاشتۇرۇش تەسىرىگە ئىگە.

چايدىق:

ئەينۇلا بەش دانە، كاسىنە ئۇرۇقى، ئىتتۈزۈمى
ھەربىرىدىن ئالىتە گىرامدىن.

تەسىرى: يۇقۇملۇق جىڭەر كېسىللەكلىرىگە
مەنپەئەت قىلىدۇ.

تەييارلاش: دورىلارنى چالا سوقوپ چايدىق تەييارلاپ
ئىچىدۇ.

باللاردىكى تارتىشىپ قېلىشقا شىپا چايدىقلار

چايدىق:

بىنەپشە تۆت گىرام، ئۇرۇقسىز ئۇزۇم تووققۇز دانە،
ئارپىبەدىيان 12 گىرام، گاۋىزبىان، رۇمبەدىيان

ئۇيغۇر شىپا بەھىش چايلىرى

ھەر بىرىدىن ئالتكە گىرامدىن، كاسىنە يىلتىزى،
سۇرۇنجان ھەر بىرىدىن سەككىز گىرامدىن.
تەيىارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ مۇۋاپىق مىقداردا
دەملەپ چاي ئورنىدا ئۇزاق مۇددەت ئىچۈرۈلىدۇ.
تەسىرى: مىجەز بۇزۇلۇش، بەدەنگە قۇرۇقلۇق
يېتىشتىن بولغان تارتىشىشقا پايدا قىلىدۇ.

چايلىق:

دارچىن، گۈلدارچىن، كاۋاۋىچىن، ئېگىر،
زەنجىۋىل، خولىنجان، پىلىپىل ھەر بىرىدىن 10
گىرامدىن.

تەيىارلاش: چالا سوقۇپ، چايلىق تەيىارلاپ
ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: مىجەز نىڭ سوغۇقتىن بۇزۇلۇشىدىن بولغان
كېكەچلىكىنى ياخشىلاپ، شالى ئېقىشقا مەنپەئەت
قىلىدۇ.

چايلىق:

گاۋىزبىان، بەدىيان، بادرهنجبىؤيا، ئۈستىقۇددۇس،
سۇرۇنجان ھەر بىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەيىارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەيىارلاپ،
كۈندە ئۆچ قېتىم، ھەر قېتىمدا 15 گىرامدىن دەملەپ
ئىچىدۇ.

تەسىرى: سەۋىدادىن بولغان تارتىشىشقا مەنپەئەت

ئۇيغۇر شىپا بەخت چايلىرى
قىلىدۇ، مىزاج بۇزۇلۇش قاتارلىقلارغا مەنپەئەت
قىلىدۇ.

بالىلاردىكى كۆكىيۇتەلگە شىپا چايلىقلار

كۆكىيۇتەل ۋە ئادەتتىكى يۆتەل

ئالامىتى: ھەر خىل سەۋەب تۈپەيلىدىن نەپەس
 يوللىرى يۇقۇملىنىپ تۇتقاقلىق يۆتىلىش، خوراز
 چىللەغاندەك نەپەس ئېلىش قاتارلىق ئالامەتلەر بىلەن
 ئىپادىلىنىدىغان ئۆتكۈر يۇقۇملۇق كېسىل.

چايلىق:

چۈچۈكبۇيا ياكى ئاق لەيلى ئۇرۇقى ئالتە گىرام،
 سەرپىستان ئالتە گىرام، پىرسىياۋشان ئالتە گىرام،
 زۇپا ئۈچ گىرام، زىغىر توققۇز گىرام، ئەنجۇر قېقى
 ئىككى دانە، پوستى خەشخاش ئۈچ گىرام، بىخسۇس
 مۇۋاپىق مقداردا.

تەيیارلاش: سەرپىستاننى چالا سوقۇپ، بىخسۇسىنى
 لاپقلاشتۇرۇپ، ھەر كۈنى ئۈچ قېتىم، ھەر قېتىمدا 10
 گىرامدىن دەملەپ ئىبچىدۇ.

تەسىرى: ئىسپا زەمىنى بوشىتىش، يۆتەل
 توختىتىش، نەپەس راۋانلاشتۇرۇش تەسىرى بار.

ئۇيغۇر شىپا بەخىش چايلىقى

چايلىق:

نېلۇپەر، ئاق لەيلى ئۇرۇقى، سەرپىستان، بىخسۇس،
خەشخاش پوستى، زۇپا ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەسىرى: يۇتەل توختىتىش، نەپەسىنى راۋانلاشتۇرۇش
رولىغا ئىگە.

تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەبىيارلاپ
بېرىلىدۇ، كۈندە ئۆچ قېتىم، 15 گىرامدىن دەملەپ
ئىچىلىدۇ.

چايلىق:

گۈلبىنەپشە 12 گىرام، نېلۇپەر ئالتە گىرام، بېھى
ئۇرۇقى ئالتە گىرام، ئاق لەيلى ئۇرۇقى 10 گىرام،
زىغىر 10 گىرام، بىخسۇس بەش گىرام، بادام مېغىزى
شاكلى بەش گىرام، چىلان ئالتە دانە.
تەسىرى: ئىسىقىتن بولغان يۇتەلنى پەسەيتىدۇ.
بەلغەم چىقىرىشقا مەنپەئەت قىلىدۇ، قىزىتىما ياندۇرىدۇ،
ئاغرىق پەسەيتىدۇ.

تەبىيارلاش: چىلاندىن باشقا دورىلارنى چالا سوقۇپ،
چايلىق تەبىيارلاپ ئۇسسوزلۇقىغا ئىچىدۇ.

چايلىق:

ئەنجۇر مونىكى، زۇپا، ئاق لەيلى، ئۈزۈم، سەرپىستان
ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەيىارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەيىارلاپ
دەملەپ ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: سوغۇقتىن بولغان يۆتەلگە مەنپەئەت
قىلىدۇ.

چايلىق:
بېھى ئۇرۇقى، زۇپا ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن،
نېلۈپەر، بىنەپشە ھەربىرىدىن بەش گىرام، چىلان بەش
دانە، ئەينۇلا ئىككى دانە.
تەسىرى: ئىسىقتنىن بولغان يۆتەل، زۇكامغا
مەنپەئەت قىلىدۇ.
تەيىارلاش: دورىلارنى دەملەپ ئىچىدۇ.

چايلىق:
يۇپقا زەنجىۋىل، قارا ھېلىلە، پىلىپىل، سىيادان،
بىخسۇس، قارىمۇچ ھەربىرىدىن 12 گىرامدىن، بادام
مېغىزى بىلەن شاكىلى 20 گىرام.
تەيىارلاش: دورىلارنى يىرىك سوقۇپ چايلىق قىلىپ،
كۈنده ئۈچ قېتىم، 10 گىرامدىن دەملەپ ئىچىدۇ.
تەسىرى: سوغۇقتىن بولغان يۆتەلگە مەنپەئەت
قىلىدۇ.

چايلىق:
بەزىرىلىنىجى ئۈچ گىرام، پىرسىياۋشان 10 گىرام،
ئەرەب يېلىمى بەش گىرام، زۇپا 10 گىرام، سەرپىستان

ئۇيغۇر شىپا بەھىش چايلىرى

يەتتە گىرام، كەتىرا بەش دانە.
تەبىيارلاش: چايلىق دەملەپ ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: يۆتەل توختىتىدۇ، سوغۇقتىن بولغان
يۆتەلگە مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئېغىز بوشلۇقى كېسەلىلىكلىرىگە شىپا چايلىقلار

چايلىق:
بەدىيان، ئىتئۇزۇمى، كەرەپىش ئورۇقى، كاۋاۋچىن
ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەبىyarلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ دەملەپ ئىچىدۇ.
تەسىرى: ياللۇغلىنىشتىن بولغان چىش ئاغرېقىغا
ۋە يەلدىن بولغان چىش ئاغرېقىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:
قەلمەپۇر 10 گىرام، كاۋاۋچىن 15 گىرام، ئانار
چىچىكى 15 گىرام، زەنجۇشىل 20 گىرام، پىلىپىل 12
گىرام، ئاقىرقەرە سەككىز گىرام.
تەبىyarلاش: چالا سوقۇپ، چايلىق تەبىyarلاپ ئىچىدۇ.
تەسىرى: كىچىك باللاردىكى ۋە چوڭلاردىكى چىش
ئاغرېقىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:
تەمەرى ھىندى، خىيارشەنبەر مۇۋاپىق مىقداردا.
تەبىyarلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ دەملەپ چايلىق

ئۇيغۇر شىپا بەخشن چاپلىرى

ئورنىدا ئىچىدۇ.

تەسىرى: تىلىنىڭ قورۇشىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.
تosalgułarنى ئاچىدۇ.

چاپلىق:

ئاق لەيلى ئۇرۇقى، بېھى ئۇرۇقى، بىخسۇس، بادام
مېغىزى شاكىلى، سەرپىستان، قارىمۇج ھەربىرىدىن 10
گىرامدىن، كاۋاۋىچىن سەككىز گىرام.
تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چاپلىق تەبىيارلاپ،
ھەر كۈنى ئۈچ قېتىم مۇۋاپىق مىقداردا ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: يەلدىن بولغان ئېغىز بوشلۇقى
كېسەللىكلىرىگە، بادامبىز ياللۇغى، ئاۋاز پۇتۇش، مىلەك
ياللۇغى قاتارلىقلارغا ماس كېلىدۇ.

چاپلىق:

بەدىيان، پىلىپىل، زەنجىۋىل، موزا ھەربىرىدىن 10
گىرامدىن.

تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چاپلىق تەبىيارلاپ
كۈندە ئۈچ قېتىم، ھەر قېتىمدا 50 مىللەلىتىرىدىن
ئىچىدۇ.

تەسىرى: يەلدىن بولغان چىش ئاغرىقىنى پەسەيتىدۇ.

چاپلىق:

زەرچىۋە، زەنجىۋىل ھەربىرىدىن 20 گىرامدىن،
پىلىپىل، قارىمۇج، ئاقمۇج، كاۋەندى، موزا ھەربىرىدىن

ئۇيغۇر شىپا بەھىش چايلىق

10 گىرامدىن، سېرىق ھېلىلە، قارا ھېلىلە ھەربىرىدىن سەككىز گىرامدىن.

تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەبىيارلاپ، كۈندە ئۆچ قېتىم، ھەر قېتىمدا بەش گىرامدىن ئىچىپ بەرسە بولىدۇ.

تەسىرى: يەلدىن بولغان ئېغىز بوشلۇقى كېسىللەتكىلىرىگە مەنپەئەت قىلىدۇ، ئاۋازنى ئاچىدۇ.

چايلىق:

بەدىيان، بىخ بەدىيان ھەربىرىدىن بەش گىرامدىن، سۆرۈنجان، ئىتتئۈزۈمى، موزا ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەسىرى: يەلدىن بولغان ئېغىز بوشلۇقىدىكى جاراھەتلەرگە، سوغۇق يەلدىن بولغان بوغۇم ئاغرىقى، ئېغىز بوشلۇقى ياللۇغىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ دەملەپ، ئېغىزدا غار - غار قىلسابولىدۇ ياكى چايلىق ئورنىدا ئىچسىم بولىدۇ.

بالىلاردىكى ئىچ سۈرۈش ۋە قۇسۇشقا شىپا چايلىقلار

چايلىق:

بەدىيان، يۇمغاقسۇت ئۇرۇقى، ئانارگۈلى ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، پىننە بەش گىرام، پاقىيىوپۇرمىقى ئۇرۇقى

تۈبىغۇر شىپا بەخشن چايلىرى

بەش گىرام، ناۋات مۇۋاپىق.

تەيىمارلاش: بەدىيان، يۇمغاقسۇت، پاقىيىوپۇرمىقى ئۇرۇقى قاتارلىقلارنى سارغايتىپ، ئاندىن ھەممە دورىلارنى بىرلەشتۈرۈپ سوقۇپ چايلىق تەيىمارلاپ، ناۋات قوشۇپ ئىچىپ بەرسە بالىلاردىكى ئىچ سۈرۈشكە مەنپەئەت قىلىدۇ.

تەسىرى: بالىلاردىكى ئىچ سۈرۈشكە مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

ئانار ئۇرۇقى، ئانار پوستى، موزا، ئازغان مونچىقى ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، زىرە، پىننە، قارىمۇچ ھەربىرىدىن ئالىتە گىرامدىن.

تەيىمارلاش: دورىلارنى يىرىڭ سوقۇپ چايلىق تەيىمارلاپ، كۈنده ئۈچ قېتىم، ھەر قېتىمدا بەش گىرامدىن دەملەپ ئىچىدۇ، (ئېمىۋاتقان بالىلارنىڭ ئانسى ئىچسىمۇ بولىدۇ).

تەسىرى: بۇۋاقلار بىلەن بالىلاردىكى ھەرخىل سەۋەبتىن بولغان ئىچ سۈرۈشكە مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

ئانار ئۇرۇقى، بېھى ئۇرۇقى، يۇمغاقسۇت ئۇرۇقى، خەشخاش ئۇرۇقى ھەربىرىدىن ئالىتە گىرامدىن، ئىسپىغۇل ئۈچ گىرام.

تەيىمارلاش: ئىسپىغۇلدىن باشقا دورىلارنى چالا سوقۇپ

ئۇيغۇر شىپا بەخىش چايلىق

تەبىيارلاپ، ئىسىپىغۇلنىڭ لوئابىنى ئېلىپ دەملەپ
ئىچىدۇ (ئىسىپىغۇلنى سوقۇشقا بولمايدۇ).
تەسىرى: بالسالاردىكى ئىچ سۈرۈشكە مەنپەئەت
قىلىدۇ.

چايلىق:

زەنجىۋىل، بەدىيان، ناۋات مۇۋاپىق مىقداردا.
تەسىرى: سوغۇقتىن بولخان بالسالاردىكى ئىچ
سۈرۈشكە مەنپەئەت قىلىدۇ.
تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەبىيارلاپ،
كۈنده ئۆچ قېتىم، ھەر قېتىمدا 3 ~ 5 گىرامدىن
ئىچىدۇ.

چايلىق:

پىننە، زىرە، ئانار چېچىكى ھەربىرىدىن 15
گىرامدىن، يالپۇز 10 گىرام، پىلىپىل 25 گىرام،
قارىمۇچ 25 گىرام، موزا 30 گىرام، ئانار پوستى، جوز،
قاقلە ھەربىرىدىن بەش گىرامدىن.
تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەبىيارلاپ
كۈنده ئۆچ قېتىم، ھەر قېتىمدا 3 ~ 5 گىرامدىن
ئىچىدۇ.

تەسىرى: ئىسىققىتن ۋە سوغۇقتىن بولغان ئىچ
سۈرۈش ۋە قۇسۇشقا مەنپەئەت قىلىدۇ. ئاشقازان -
ئۈچەيدىكى يەللەرنى ھەيدەيدۇ.

چايدىق:

يۇمغاقسۇت 10 گىرام، خەشخاش ئۇرۇقى، زىخىر ئۇرۇقى، بېھى ئۇرۇقى، بەدىيان ھەربىرىدىن ئالته گىرامدىن.

تەبىيارلاش: يۇمغاقسۇت، خەشخاش ئۇرۇقى، بەدىيان قورۇلىدۇ، ئاندىن باشقىا دورىلارغا قوشۇپ چايدىق تەبىيارلاپ ئىچىپ بېرىلىدۇ.

تەسىرى: بالىلاردىكى ئىچ سۈرۈشكە مەنپەئەت قىلىدۇ.

چىقق ۋە سۇڭى چىقىپ قېلىشقا شىپا چايدىقلار

چايدىق:

رۇمبەدىيان، كەرەپشە ئۇرۇقى، زەنجىۋىل ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، قارا پارپا ئۈچ گىرام، كۆكناار تۆت گىرام. تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايدىق تەبىيارلاپ، كۈننە ئۈچ قېتىم، ھەر قېتىمدا ئۈچ گىرامدىن دەملەپ ئىچىدۇ.

تەسىرى: ھەر خىل سەۋەبتىن بولغان ئۈچەي چىقىقىغا مەنپەئەت قىلىدۇ، يەل ھەيدەيدۇ، ئاغرقى پەسەيتىدۇ، چىقىقىنى ياخشىلاپ قان تازىلايدۇ.

چايدىق:

پىلىپىل، زەنجىۋىل، ئانارگۈلى، ئانار پوستى

ئۇيغۇر شىپا بەخش چايلىق

ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، موزا 20 گىرام، قارا پارپا ئۇچ گىرام.

تەيارلاش: چالا سوقۇپ، چايلىق دەملەپ ئىچىدۇ.

تەسىرى: بالىلاردىكى سوڭى چىقىپ قېلىشقا مەنپەئەت قىلىدۇ، يەل ھەيدەيدۇ. مەقئەت مۇسکۇلللىرىنى چىكتىدۇ.

چايلىق:

زەرچىۋە 15 گىرام، موزا 20 گىرام، قارا پارپا، پىلىپل ھەربىرىدىن 12 گىرامدىن، زەنجىۋىل 10 گىرام، ئانار چېچىكى سەككىز گىرام.

تەيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەيارلاپ بېرىلىدۇ، كۈنده ئىككى قىتىم، ھەر قىتىمدا 5 ~ 10 گىرامدىن ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: بالىلاردىكى سوڭى چىقىپ قېلىشقا مەنپەئەت قىلىدۇ، يەل ھەيدەيدۇ.

چايلىق:

سۇزاب ئۇرۇقى، پەنجىگۇشت، ئېڭىر، قۇرۇتۇلغان پىننە، مەرزەنجۇش، جۇۋىنە ھەربىرىدىن 12 گىرامدىن، قارا پارپا ئۇچ گىرام.

تەيارلاش: چالا سوقۇپ، چايلىق دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: ھەر خىل چىقلاردا يەل ھەيدەپ، ئاغرىق پەسەيتىدۇ، چىقىقنىڭ چىقىشىنى توسىدۇ.

سېيىپ يېتىش كېسىللەكىگە شىپا چايلىقلار

چايلىق:

بەدىيان، قارىمۇچ، زەنجىۋىل، خولىنجان،
قوۋىز اقدارچىن، لاچىندانە، قەلەمپۇر، پىلىپىل
ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ دەملەپ ئىچىدۇ،
كۈننە ئۆچ قېتىم، ھەر قېتىمدا 10 گىرامدىن.

تەسىرى: بالىلارنىڭ كېچىدە سېيىپ يېتىشىنى
ياخشىلايدۇ. دوۋساقنىڭ قورۇغۇچى مۇسکۇللىرىنى
قورۇش، تىنچلاندۇرۇش رولى بار.

چايلىق:

خولىنجان، دارچىن، پىلىپىل، زەنجىۋىل، رۇمبەدىيان
ھەربىرىدىن بەش گىرامدىن.

تەسىرى: دوۋساقنىڭ قورۇغۇچى مۇسکۇللىرىنى
كۈچەيتىپ، سېيىپ يېتىشىنىڭ ئالدىنى ئالىدۇ.

تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەبىيارلاپ
ھەر كۈنى ئۆچ قېتىم، ھەر قېتىمدا 5 ~ 10 گىرام
ئەتراپىدا ئىچىلىدۇ.

چايلىق:

ئەرمۇدون ئۇرۇقىنى داۋاملىق ئىچىپ بەرسە سېيىپ
يېتىشقا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەخىش چايلىقى

چايلىق:

قاقيله، خولىنجان، زەنجىۋىل، قارىمۇچ، ئاقمىۇچ
ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق
تەبىيارلاپ، ھەر كۈنى ئۈچ قېتىم، ھەر قېتىمدا بەش
گىرامدىن ئىچىدۇ.

تەسىرى: بالىلارنىڭ كېچىدە سىيىپ يېتىشىغا
مەنپەئەت قىلىدۇ.

ھېق تۇتسقا شىپا چايلىقلار

چايلىق:

كەرەپىشە ئۇرۇقى، ياخا سەۋزە ئۇرۇقى، زىرە،
رۇمبەدىيان، پىننە، زەنجىۋىل مۇۋاپىق مىقداردا.

تەبىيارلاش: چايلىق تەبىيارلاپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: ھېق تۇتسقا مەنپەئەت قىلىدۇ.

قىزىتىمىلىق كېسەللەكىلەرگە شىپالق چايلىقلار

قان خىلىتىدىن بولغان قىزىتىمىغا
شىپا چايلىقلار

چايلىق:

چىلان 10 دانە، بىنەپىشە يەتتە گىرام، ئەينۇلا يەتتە
گىرام، تەمرى ھىندى 12 گىرام، قىزىلگۈل يەتتە
گىرام، شېكەر مۇۋاپىق مىقداردا.

تەبىيارلاش: چايلىق دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: قان خىلىتىدىن بولغان قىزىتىمىغا
مەنپەئەتلەك.

چايلىق:

ئەينۇلا، چىلان 30 دانە، سەرپىستان 30 گىرام، تەمرى
ھىندى 36 گىرام، قارئۇرۇڭ 10 گىرام، تەرەنجىبىن 72
گىرام، قەنت 36 گىرام.

تەسىرى: قان خىلىتىدىن بولغان قىزىتىمىنى
قايتۇرىدۇ.

تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، ئاخشىمى دەملەپ
قويۇپ، ئەتىگىنى ئىچىپ بەرسە ئۇنۇمى بولىدۇ.

ئۇيغۇز شىپا بەھىش چايلىقى

سەپرا خىلىتىدىن بولغان قىزىتمىغا
شىپا چايلىقلار

چايلىق:

چىلان 10 دانە، ئەينۇلا 15 دانە، تەمرى ھىندى 20
گىرام، تەرەنجىبىن 10 گىرام، قارئئۆرۈك 10 دانە،
سەرپىستان 10 گىرام، قەنت 36 گىرام.
تەبىيارلاش: دورىلارنى 12 سائەت دەملەپ، تەرەنجىبىنى
ئېرىتىپ ئىچىدۇ.
تەسىرى: سەپرا خىلىتىدىن بولغان قىزىتمىلارنى
قايتۇرىدۇ.

چايلىق:

نېلىۋېر بەش گىرام، بىنەپشە توققۇز گىرام.
تەبىyarلاش: دورىلارنى مۇۋاپىق سۇغا چىلاپ تەمىنى
چىقىرىپ ئىچىدۇ.
تەسىرى: قىزىتمىنى چۈشۈرىدۇ.

چايلىق:

پاقىيوبۇرمىقىنىڭ يىلتىزىنى مۇۋاپىق مىقداردا
ئېلىپ دەملەپ ئىچىپ بىرسە سەپرا خىلىتىدىن بولغان
قىزىتمىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

بەلغەم خىلىتدىن بولغان قىزىتمىغا
شىپا چايلىقلار

چايلىق:

دارچىن، جۇۋىنە ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەبىيارلاپ
ئىچىدۇ.
تەسىرى: بەلغەمدىن بولغان قىزىتمىنى پەسىيتىدۇ.

چايلىق:

بەدىيان، سەئدى كۇفى ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق تەبىيارلاپ
ئىچىپ بېرىدۇ.
تەسىرى: بەلغەمدىن بولغان قىزىتمىنى چۈشۈرىدۇ.

سەۋدا خىلىتدىن بولغان قىزىتمىغا
شىپا چايلىقلار

چايلىق:

كاسىنە ئۇرۇقى، تەرخەمەك ئۇرۇقى، ئەينۇلا، تەمرى
ھىندى مۇۋاپىق مىقداردا.
تەبىيارلاش: دورىلارنى دەملەپ ئىچىدۇ.
تەسىرى: سەۋدادىن بولغان قىزىتمىنى چۈشۈرىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەخش چايدىقى

چايدىقى:

ئەينۇلا 15 دانه، تەمەرى ھىندى، قارئئۆرۈك 10
دانىدىن، چىلان 10 دانه، بىنەپشە 10 گىرام، تەرەنجىبىن
30 گىرام.

تەبىيارلاش: دورىلارنى دەملەپ ئىچىدۇ.
تەسىرى: بەدەنگە سۇيۇقلۇق تولۇقلالىدۇ، قىزىتىما
چۈشۈرىدۇ.

ماددىسىز ئىسسىقتىن بولغان قىزىتمىغا شىپا چايدىقلار

قۇرۇتۇلغان قىزىلگۈل، ھەمشىۋانە، تاۋۇز ئۇرۇقى،
ئىتئۇزۇمى، ئاق لەيلى، ئاق ئۇجىمنىڭ يوپۇرمىقى،
تەرەنجىبىن، سېرىق ھېلىلە، قارئئۆرۈك ھەممىسىدىن
مۇۋاپىق مىقداردا.

تەبىyarلاش: چاي دەملەپ ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: ئىسسىق ئۆتۈپ كېتىشكە مەنپەئەت
قىلىدۇ، قىزىتىمىنى چۈشۈرىدۇ.

چايدىقى:

ئوغرتىكەن 25 گىرام، بىخسۇس 20 گىرام،
تەرەنجىبىن 30 گىرام، ئاقمۇچ 15 گىرام، ھېلىلە كابۇلى
12 گىرام، رەۋەن سەككىز گىرام.

تەبىyarلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايدىق تەبىyarلاپ

ئۇيغۇر شىا بەھىش چايلىرى

ياكى دەملەپ ئىچسە بولىدۇ.

تەسىرى: سوغۇق ئۆتۈپ كېتىشتىن بولغان
قىزىتمىنى چۈشۈرىدۇ، تەرىلىتىدۇ.

چايلىق:

ئوغىرىتىكەن، تەرنىجىبىن 20 گىرامدىن، رەۋەن 12
گىرام، قانتىپەر 10 گىرام، سانا سەككىز گىرام.

تەسىرى: شامالدار سوغۇق تېگىشتىن بولغان
قىزىتمىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

تەييارلاش: تەرنىجىبىندىن باشقا دورىلارنى چالا
سوقۇپ، هەر قېتىمدا 5 ~ 10 گىرامدىن دەملەپ
ئىچىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەخش چايدىرى

يەل تارقىتىش خۇسۇسىتىگە ئىگە چايلىقلار

چايدىق:

قارا ھېليلە، سېرىق ھېليلە، ئامىلە، سۇمبۇل
ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، گاۋىزبىان، بادرەنجبۇيا،
قىزىلگۈل چېچىكى ھەربىرىدىن 12 گىرامدىن، شاقاقدۇل
20 گىرام، دارچىن، قەلەمپۇر، ئاقمىچ، قارىمۇچ،
بەدىيان، رۇمبەدىيان، لاچىندانە، كاتھىندى، زەنجىۋىل،
ئاپىلسىن پوستى، قاقىلە، پىلىپىل، گۈلدارچىن، زەپەر
خەمىكى، بوزۇغا، موزا، جوز، توم زەنجىۋىل، كۇشۇش
ئۇرۇقى ھەرقايىسىدىن 15 گىرامدىن.
تەبىيارلاش: دوربىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەبىيارلاپ
ئۇسۇزلىقىغا ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: تەبىئىتى مۆتىدىل بولۇپ، ئاشقازان -
ئۇچىيدىكى يەللەرنى ھەيدەيدۇ، جىڭەر توسالغۇلىرىنى
ئاچىدۇ، سەۋدانى تەڭشەيدۇ، قاننى جانلاندۇردى.

چايدىق:

بەدىيان، رۇمبەدىيان، ئاقمىچ، قوۋزاقدارچىن
ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، شاكال بەدىيان، خولىنجان،

تۈرگۈز شىپا بەخىن چايلىرى
توم زەنجىۋىل، پىلىپىل، جوز، لاچىندانە، كاتەندى،
قىزىلگۈل، سۇمبۇل، گاۋىزبىان ھەربىرىدىن 10
گىرامدىن.

تەيىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق تەيىيارلاپ
ئۇسسوزلۇقا ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: ئاشقازان - ئۈچەيدىكى يەللەرنى ھېيدەيدۇ،
ھەزىمنى ياخشىلايدۇ، رەئىس ئەزارنى قۇۋۇھتلەيدۇ،
قاننى قىزىتىپ ماددا ئالمىشىشنى ياخشىلايدۇ.

چايلىق:

زەنجىۋىل، دارچىن، خولىنجان ھەربىرىدىن 40
گىرامدىن، قافىلە، جوز ھەربىرىدىن 20 گىرامدىن،
قەلەمپۇر، بەدىيان، رۇمبەدىيان ھەربىرىدىن 10
گىرامدىن، ئاقمۇچ، پىلىپىل، كەرەپشە ئۇرۇقى
ھەربىرىدىن 20 گىرامدىن، كاۋاۋىچىن، سۇمبۇل،
جۇۋىنە ھەربىرىدىن بەش گىرامدىن.

تەيىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ چايلىق تەيىيارلاپ
ئىچىدى.

تەسىرى: بەدەندىكى سوغۇق يەللەرنى تارقىتىدۇ،
مىجهز تەڭشەيدۇ، ھەر خىل كېسەللەرنىڭ ئالدىنى
ئالىدۇ، ئاشقازان - ئۈچەيدىكى يەللەرنى ھېيدەيدۇ،
ئىشتىهاسىنى ئاچىدى.

چايلىق:

موزا، قارا ھېلىلە، كەتەندى ھەربىرىدىن 20

ئۇيغۇر شىپا بەخىش چايلىق
گىرامدىن، زەرچىۋە، بوزۇغا، كۆپۈكى دەريا ھەربىرىدىن
10 گىرامدىن.
تەيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، چايلىق تەيارلاپ
ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: سوغۇق يەلنى ھەيدەيدۇ، سوغۇق يەلدىن
بولغان ھەر خىل كېسەللىكىنىڭ ئالدىنى ئالىدۇ.

چايلىق:
پىلىپىل 10 گىرام، رۇم ھەدىان، خولىنجان،
زەنجىۋىل، جۇۋىنە، كەرەپشە ئۇرۇقى ھەربىرىدىن ئالىتە
گىرامدىن، بەدىيان ئۈچ گىرام.
تەيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، دەملەپ ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: ئاشقازان - ئۈچەيدىكى يەللەرنى ھەيدەيدۇ،
ھەر خىل يەلدىن بولغان كېسەللىكلىرىگە مەنپەئەت
قىلىدۇ.

چايلىق:
بەدىيان، لاچىندانە، رۇمىھەدىان مۇۋاپىق مىقداردا.
تەيارلاش: چايلىق تەيارلاپ بېرىلىدۇ.
تەسىرى: ئاشقازاننى كۈچلەندۈرىدۇ، يەل ھەيدەيدۇ،
ھەزىم قىلىشنى ياخشىلایدۇ.

چايلىق:
ئۇغرىتىكەن، زىرە، قۇرۇتۇلغان پىننە، جۇۋىنە،
بەدىيان ھەربىرى مۇۋاپىق مىقداردا.
تەيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، دەملەپ ئىچىلىدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەخىش چايلىرى تەسىرى: هەزىم قىلىشنى ياخشىلايدۇ، يەل ھەيدەيدۇ، ئاشقازاننى قىزىتىپ ئىشتىهانى ئاچىدۇ.

چايلىق:

ئىتتۈزۈمى، بىنەپشە، يۇمغاقسۇت، ئارپىبەدىيان، بادرەنجىبۇيا، سۇمبۇل، رەيھان، بەسباسە، لاقىندانە، گاۋزىبان ھەر بىرىدىن بەش گىرامدىن. تەييارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: قىزىتمىنى پەسەيتىدۇ، يۈرەكىنىڭ ھارارىتىنى پەسەيتىپ، خەفەقاننى ياخشىلايدۇ.

چايلىق:

گۈلدەرچىن، قەلەمپۇر، ئاقمۇچ، قارىمۇچ ھەر بىرىدىن 20 گىرامدىن، لاقىندانە، دارچىن، گاۋزىبان ھەر بىرىدىن 15 گىرامدىن، بادرەنجىبۇيا، سۇمبۇل، پۇستى تۇرۇنچى، رۇمبەدىيان، بەدىيان، كەرەپشە ئۇرۇقى، قىزىلگۈل، قاقىلە ھەر بىرىدىن 10 گىرامدىن. تەييارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: ھۆل سوغۇقتىن بولغان ھەر خىل پالەچكە مەنپەئەت قىلىدۇ، يەل تارقىتىدۇ، ھەزىمىنى ياخشىلايدۇ.

چايلىق:

زىرە، بەدىيان، پىننە، جۇۋىنە، زەنجىۋىل

ئۇيغۇر شىپا بەخىش چايلىق

هەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: ئاشقازان - ئۈچەيدە يەل پەيدا بولۇشنىڭ ئالدىنى ئالىدۇ، خام كېكىرىشنى يوقىتىدۇ، ھەزىم قىلىشنى ياخشىلاب، ئىشتىهانى ئاچىدۇ.

چايلىق:

دۇرنەج ئەقرەبى، ئېڭىر، بەدىيان ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەبىyarلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: ئاشقازان - ئۈچەيدىكى سوغۇق يەلنى تارقىتىدۇ، ئاشقازان - ئۈچەينىڭ خىزمىتىنى ياخشىلایدۇ.

چايلىق:

لاچىندانە ھىندى، گۈلدارچىن، زەنجىۋىل، ئۆشنى، سازەج، ئۇد سەلب، مەستىكى، زىرە، دارچىن ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، ھەسەل مۇۋاپىق مىقداردا.

تەبىyarلاش: دورىلارنى يېرىك سوقۇپ، بىر ئىستاكان قايناق سۇدا دەملەپ، ئىككى قوشۇق ھەسەل قوشۇپ ئىچىدۇ.

تەسىرى: ھۆل سوغۇقتىن بولغان ئاشقازان تۆۋەنلەشكە مەنپەئەت قىلىدۇ، ئاشقازانى قىزىتىش،

☞ ئۇيغۇر شىپا بەخش چاىلىق ☞
ھەزىمنى ياخشىلاش تەسىرى بار.

چاىلىق:

ئۇرۇقى ئاييرىلغان يېمىش جىگىدە ۋە ئانار پوستى 100
گىرامدىن، موزا 25 گىرام.

تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، قايناق سۇغا
سېلىپ ئوتتا بىر ئۆرلىتىپ، چوڭلار كۈندە 10
مىللەلىتىردىن ئىچىدۇ، كىچىكلىر مۇۋاپىق ئازايىتىپ
ئىچسە بولىدۇ.

تەسىرى: ھەر خىل سەۋە بتىن بولغان ئۈچەيدىكى
يەلنى قايتۇرىدۇ، ئىچ سۈرۈشنى توختىتىدۇ.

چاىلىق:

گاۋىزبىان ھىندى، قاقىلە، خولىنجان، مامىر انچىن،
بادىەنجىبىؤيا، لاچىندانە ھىندى، سەپەرجىل، بەدىيان
ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

تەبىيارلاش: يېرىڭ سوقۇپ چاىلىق تەبىيارلاپ، كۈندە
ئۈچ قېتىم، ھەر قېتىمدا 10 گىرامدىن دەملەپ ئىچىدۇ.

تەسىرى: مەقئەت - تۆز ئۈچەي ئېچىشىش، قاناشنى
ياخشىلايدۇ، يەل تارقىتىدۇ.

چاىلىق:

بەدىيان، گۈلدارچىن، كەرەپشە ئۇرۇقى، رۇمبەدىيان،
تال يوپۇرمىقى، لاچىندانە، كۈشۈش ئۇرۇقى،
ئوغرىتىكەن، دارچىن ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.

ئۇيغۇر شىپا بەخىش چايلىقى:

تەييارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ دەملەپ ئىچىلىدۇ.
تەسىرى: ئۆت ياللۇغىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

گاۋازبىان، بەدىيان، پىلىپىل، لاچىندانە،
رۇمبەدىيان، قارىمۇچ، قاقىلە، زەنجىۋىل ھەربىرىدىن 21
گىرامدىن، گۈلدارچىن 30 گىرام، قەلەمپۇر، دارچىن
ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن.
تەييارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، دەملەپ
ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سوغۇقتىن بولغان بۆرەك ياللۇغى
ئىششىقىغا ياخشى مەنپەئەت قىلىدۇ.

چايلىق:

گاۋازبىان، بەدىيان يىلتىزى، بەدىيان، رۇمبەدىيان
ھەربىرىدىن 15 گىرامدىن، ئوغرىتىكەن، پىرسىياۋشان
ھەربىرىدىن 21 گىرامدىن، قوغۇن ئۇرۇقى 100 گىرام،
كاسىنە ئۇرۇقى، تەرخەمەك ئۇرۇقى ھەربىرىدىن 30
گىرامدىن.

تەييارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سۈيدۈك ھېيدەش ئارقىلىق بۆرەكتىكى
يەللەرنى تارقىتىدۇ.

چايلىق:

ئىتتىۋزۇمى، كاسىنە ئۇرۇقى، بەدىيان، كاكىنچى،

ئۇيغۇر شىپا بەخىن چايلرى

خرپە ئۇرۇقى، تەرخەمەك ئۇرۇقى ھەربىرىدىن 10
گىرامدىن، كەرەپشە، جۇۋىنە ھەربىرىدىن بەش
گىرامدىن، چۆپچىن ئۈچ گىرام.

تەبىيارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: سۈيدۈك ھېيدەش، ئىششىق ياندۇرۇش،
بۇرەك ۋە سۈيدۈك يولىدىكى يەللىك ئىششىقلارنى
ياندۇرۇش رولى بار.

چايلق:

تۇدەرى، بىخ بەدىيان، بىخ كەرەپشە، سۆرۈنچان،
بەدىيان، قەنتەرىيىن، رۇمبەدىيان، كاۋاۋىچىن،
زورەمبات، زەنجىۋىل، ئاقەمۇچ، گۈلدەرچىن، لەچىندانە،
تۇرۇپ ئۇرۇقى، دارچىن، قەلمەپىر، كاسىنە ئۇرۇقى،
ئىتتۈزۈمى، ئۇستقۇددۇس، قىزىلگۈل، بىستىپايەج
ھىندى، پىلىپىل، گاۋىزبان ھىندى، قارىمۇچ، قاقىلە،
سانا ھەربىرىدىن 15 گىرامدىن، ھەسەل مۇۋاپىق
مىقداردا.

تەبىyarلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، دەملەپ ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: مۇپاسىل، نۇقرەس، ئىستىسقا قاتارلىقلاردا
بوغۇم خالتىسى بىلەن نېرۋا ئەتراپىدىكى بەلخەم
ماددىلىرىنى ئېرىتىدۇ، سۈيۈلدۈرىدۇ. قاننىڭ
ئايلىنىشىنى ياخشىلايدۇ، پەyi - تارىمۇشلارنىڭ ماددا
ئالمىشىشىنى تېزلىتىدۇ، يەل ھېيدەيدۇ.

ئۇيغۇر شىپا بەخشن چاىلرى

چاىلق:

گۈلبىنەپشە، ئاق لەيلى ئۇرۇقى، كۆكناار پوستى
ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، بىخسۇس، پىرسىياۋشان 10
گىرامدىن، سەرپىستان 20 گىرام.
تەييارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، دەملەپ
ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: بوغۇم توقۇلمىلار ئارسىدىكى يەلگە
ئايلانغان غەيرىي تېبىئىي بەلغەم سەۋدا خىلىتلىرىنى
يۇمىشىتىدۇ، ئىششىق ياندۇرىدۇ، ئاغرىق پەسىيەتىدۇ.

چاىلق:

رۇمبەدىيان، كەرەپشە ئۇرۇقى، زەنجىۋىل
ھەربىرىدىن 10 گىرامدىن، قار پارپا ئۈچ گىرام.
تەييارلاش: دورىلارنى چالا سوقۇپ، دەملەپ
ئىچىلىدۇ.

تەسىرى: قاننى جانلاندۇرىدۇ، يەل ھەيدەيدۇ،
بالىياتقۇنىڭ مۇسکۇللرىنى چىڭتىدۇ، بالىياتقۇ
چىقۇقىغا مەنپەئەت قىلىدۇ.